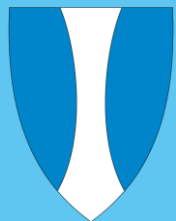

Kommuneøkonomi for folkevalgte Folkevalgtdag

Kvam herad

Tirsdag 6. februar 2024

Håvard Moe, seniorrådgiver, KS Konsulent as

Kort om Håvard

- Begynte i KS Forskning i august 2000
- Rådgiver KS-Konsulent as fra september 2003
 - Jobber særlig med spørsmål knyttet til kommuneøkonomi, omstilling, strategi, Kommunekompass, ledelse- og organisasjonsutvikling, samt administrative og politiske analyser.
 - 24 år i KS Konsulent as
 - Prosjektleder for KOMØK siden 2008
- Ledererfaring fra Oslo kommune
- Utdannet cand.mag UiO (sosiologi, historie, statsvitenskap) og Master of Management BI (strategi, økonomi, ledelse og scenarier).

havard.moe@ks.no

[@havardmoe](https://www.instagram.com/havardmoe)

48 14 88 13

[Håvard Moe](#)

Temadag Kvam kommune

Kommuneøkonomi for folkevalgte

Torsdag 6. februar
Sted: Rådhuset - heradsstyresalen

*Faglig ansvarlig og prosessleder
Håvard Moe, seniorrådgiver, KS-Konsulent*

Tidsplanen er veiledende

Torsdag 6. februar

09.00	Velkommen v/ordfører
09.15	Kommuneøkonomi for folkevalgte Perspektiver på styring og økonomiledelse for folkevalgte. Hva er vårt oppdrag og hvordan skal vi lykkes?
10.00	En verden i endring – demografiens betydning for kommuneøkonomien på kort og mellomlang sikt Kvam er i en situasjon hvor befolkningssammensetningen endrer seg, tilgang på arbeidskraft reduseres og lånegjelden øker. Hvordan vil dette utfordre bærekraften i kommuneøkonomien i Kvam fremover?
11.00	Hvor kommer pengene fra? Hvor mye penger har Kvam – og hvorfor akkurat så mye? Om inntektssystemet for kommunesektoren og utsikten for kommuneøkonomien i Kvam i årene som kommer.
11.30	Lunsj
12.15	Hvor kommer pengene fra? (forts)
13.30	Hva bruker Kvam pengene på og hva får vi igjen for dem? Hvordan avviker det fra det objektive utgiftsbehovet og andre sammenlignbare kommune - og hva får vi igjen for de pengene vi setter inn?
14.30	Hva er alternativene fremover? Tre mulige scenarier for Kvam og kommunesektoren frem mot 2040
15.00	Slutt

Arbeidsformen vil veksle mellom faglige innledninger og korte refleksjoner i grupper og plenum. Pauser ved behov

Kommuneøkonomi for folkevalgte

KS KONSULENT

«Den som forstår hvorfor forstår også hvordan»

Brutto driftsinntekter 2023

Kvam

1 115 019 000,-

Noen fundamentale perspektiver/disposisjon for innlegget:

1. Det er ekte penger!
 - Er det tomt så er det tom
2. Kommuneøkonomi er et 0-sumspill
 - Mellom kommune og mellom sektorer og avdelinger og mellom år
3. Langsiktighet
 - tæring etter næring og generasjonsansvar
4. Man kan ikke få noe for ingenting
 - Realisme – ikke ønsketenkning
 - Vil du målet så må du ville virkemiddelet

Behov for et kommuneopprør?

Sist oppdatert: 27.11.2023

Del

Sammen tar vi kampen for en utjevning av skatteinntektene som sikrer likeverdige tjenester - uavhengig av hvor du bor i Norge. Bli med på konferanse i Larvik mandag 22. januar.

Eirik Lae Solberg: – Oslo-fiendtlig regjering

Regjeringen tar fra de rike og gir til de fattige. Asker og Bærum er blant dem som taper mest på Robin Hood-politikken. Men også Oslo kommer dårlig ut.

✉ Olav Juven
Journalist

✉ Dag Aasdalen
Journalist

✉ Andreas de Brito Jonassen
Journalist

Publisert 14. mai kl. 10:46
Oppdatert 14. mai kl. 16:28

FRIR TIL SV: Byrådsleder i Oslo, Eirik Lae Solberg.

FOTO: HALLGEIR BRAASTAD / NRK

over våre innbyggere og gir ikke et likeverdig tjenestetilbud.

NOU

Norges offentlige utredninger 2022: 10

Inntektssystemet for kommunene

Lisbeth Hammer Krog, ordfører i Bærum og leder av storbynettverket til KS, håper på et skifte i fokus fra bygd til by. Foto: Terje Lien

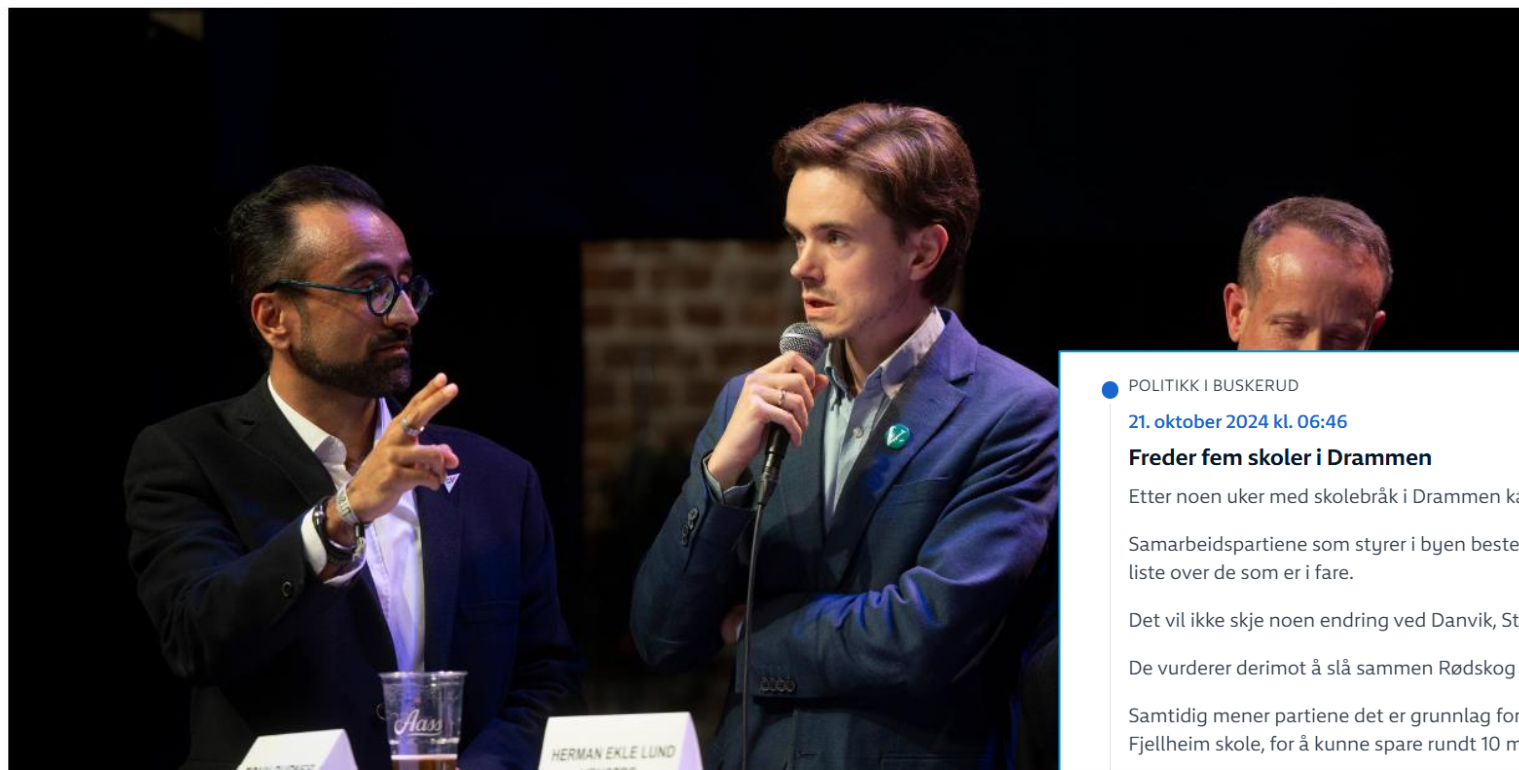
– Nå håper jeg det blir byenes tur

"Et tydeligere uttrykk for byenes utfordringer. "Så langt går Jonas Gahr Støre i å antyde et skifte i kommunalpolitikken når Sp går ut av regjering. Bærums ordfører er håpefull.

Anslag på fordelingsvirkninger av forslag til endringer i inntektssystemet og toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester

			Innbyggere i alt per 1.7.2023	Kostnadsnøkkel og tabell C		Regionalpolitiske tilskudd		Skatt og inntektsutjevningen		Vekst fordelt etter inntektsnivå, tapskompensasjon		Samlet med vekst og tapskompensasjon		Anslag samlet effekt første år	
			Antall	1000 kr	Kr per innb.	1000 kr	Kr per innb.	1000 kr	Kr per innb.	1000 kr	Kr per innb.	1000 kr	Kr per innb.	1000 kr	Kr per innb.
Fylke	Kn	Kommune	1	3A	3B	4A	4B	5A	5B	8A	8B	9A	9B	10A	10B
46 Vestland	4636	Solund	764	873	1 143	-6 458	-8 452	264	345	23	30	-4 991	-6 533	665	870
46 Vestland	4625	Austevoll	5 293	-1 409	-266	473	89	-28 660	-5 415	310	59	-29 360	-5 547	-21 445	-4 052
46 Vestland	4635	Gulen	2 219	-15	-7	-6 328	-2 852	-2 617	-1 179	67	30	-6 790	-3 060	940	424
46 Vestland	4639	Vik	2 553	-1 605	-629	-6 298	-2 467	1 042	408	77	30	-5 800	-2 272	2 386	935
46 Vestland	4629	Modalen	375	7	19	34	89	-695	-1 854	11	30	-643	-1 715	-132	-351
46 Vestland	4634	Masfjorden	1 676	-2 012	-1 201	-3 114	-1 858	1 428	852	50	30	-2 539	-1 515	2 853	1 702
46 Vestland	4616	Tysnes	2 915	460	158	1 566	537	-6 060	-2 079	418	143	-3 214	-1 103	-1 636	-561
46 Vestland	4648	Bremanger	3 430	-3 373	-983	-5 563	-1 622	2 615	762	104	30	-3 704	-1 080	5 194	1 514
46 Vestland	4638	Høyanger	3 916	-1 221	-312	-6 118	-1 562	3 549	906	118	30	-4 182	-1 068	3 373	861
46 Vestland	4618	Ullensvang	11 140	-2 441	-219	-19 150	-1 719	11 865	1 065	334	30	-10 566	-948	7 080	636
46 Vestland	4644	Luster	5 345	-5 573	-1 043	-2 801	-524	4 261	797	159	30	-3 323	-622	5 637	1 055
46 Vestland	4649	Stad	9 609	-3 423	-356	-6 210	-646	4 713	491	3 157	329	0	0	5 395	561
46 Vestland	4650	Gloppen	5 923	-4 595	-776	-3 055	-516	3 026	511	4 422	747	1	0	7 135	1 205
46 Vestland	4645	Askvoll	2 956	-3 346	-1 132	264	89	1 282	434	1 254	424	1	0	3 211	1 086
46 Vestland	4601	Bergen	290 316	-46 598	-161	17 855	62	-26 314	-91	84 649	292	19 817	68	173 999	599
46 Vestland	4622	Kvam	8 527	-6 432	-754	762	89	5 045	592	256	30	856	100	6 062	711
46 Vestland	4641	Aurland	1 797	-806	-448	161	89	-78	-44	53	30	306	170	1 908	1 062
46 Vestland	4624	Bjørnafjorden	25 780	-18 428	-715	-3 257	-126	19 217	745	8 026	311	6 988	271	23 005	892
46 Vestland	4640	Sogndal	12 189	-5 442	-447	-3 454	-283	6 341	520	3 213	264	3 630	298	8 153	669
46 Vestland	4647	Sunnfjord	22 325	-18 991	-851	2 684	120	15 180	680	6 730	301	8 905	399	21 146	947
46 Vestland	4621	Voss	16 222	-2 066	-127	-3 394	-209	11 499	709	3 179	196	8 139	502	13 365	824
46 Vestland	4627	Askøy	30 058	-9 168	-305	2 687	89	14 546	484	10 107	336	16 833	560	27 305	908
46 Vestland	4646	Fjaler	2 885	-3 668	-1 271	1 564	542	1 592	552	723	251	1 687	585	3 560	1 234
46 Vestland	4617	Kvinnherad	13 074	-4 414	-338	1 169	89	9 680	740	392	30	9 163	701	12 760	976
46 Vestland	4631	Alver	29 977	-11 217	-374	-3 211	-107	14 600	487	9 601	320	22 749	759	32 541	1 086
46 Vestland	4619	Eidfjord	963	1 180	1 225	86	89	-329	-342	29	30	830	862	1 874	1 946

Enige om å ikke legge ned skoler, men uenige om løsningen

<https://www.dt.no/enige-om-a-ikke-legge-ned-skoler-men-uenige-om-losningen/s/5-57-2493461>

POLITIKK I BUSKERUD

21. oktober 2024 kl. 06:46

Freder fem skoler i Drammen

Etter noen uker med skolebråk i Drammen kan det gå mot en i hvert fall foreløpig løsning.

Samarbeidspartiene som styrer i byen bestemte i går kveld å frede fem av de seks skolene som har stått på liste over de som er i fare.

Det vil ikke skje noen endring ved Danvik, Steinberg, Skoger Tangen eller Vestbygda nå, ifølge partiene.

De vurderer derimot å slå sammen Rødskog og Gulsbogen.

Samtidig mener partiene det er grunnlag for å gå videre med planene om å flytte voksenopplæringen ved Fjellheim skole, for å kunne spare rundt 10 millioner kroner.

Kvam 2024?

2023

2021

2019

2016

2013

2010

2006

2003

KS KONSULENT

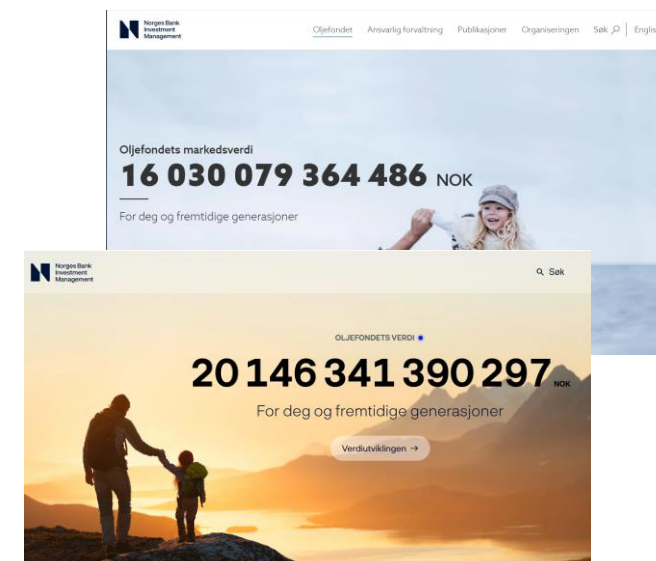
Nåsituasjon frem mot 2025

- Begynnelsen av 2000-tallet var de gyldenen tiår i kommune-Norge
 - Oljeformuen økte kraftig så de økonomiske rammevilkårene i kommunesektoren var (svært) gode
 - Teknologiutviklingen skjøt virkelig fart ut over 2010-tallet og muliggjorde effektivisering og optimalisering av driftssystemer og støttefunksjoner
 - Kraftig vekst i andel ansatte med høyere utdanning muliggjorde økt kvalitet
 - Relativt god tilgang på arbeidskraft (men stadig mer presset ettersom etterkrigsgenerasjonen begynte å pensjonere seg)

2015:

2024:

Kvam 2040?

2037

2033

2031

2029

2027

2026

2025

2024

KS KONSULENT

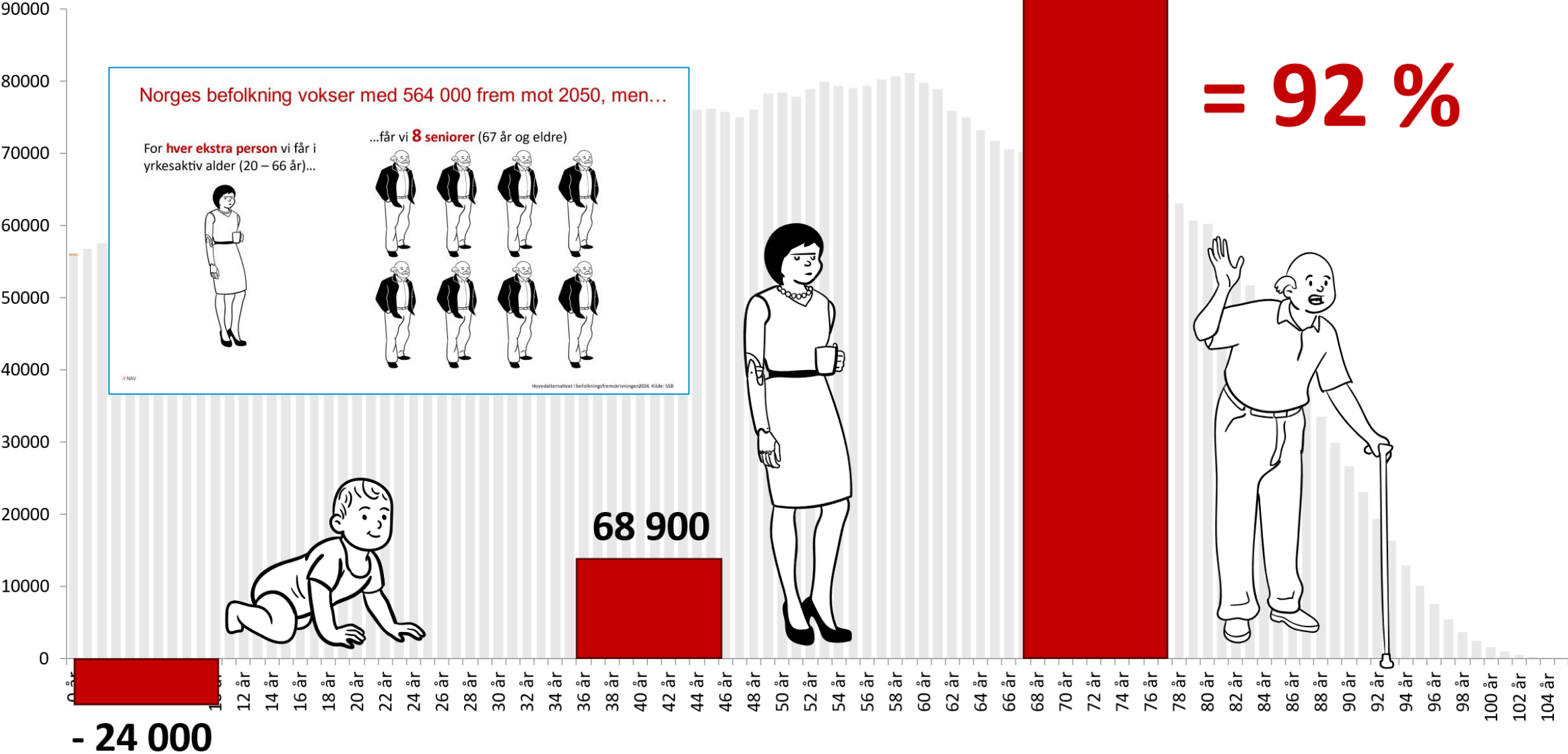
Drivkrefter som utfordrer bærekraften i Kvam og kommune-Norge?

Demografi - flere eldre - færre barn og unge

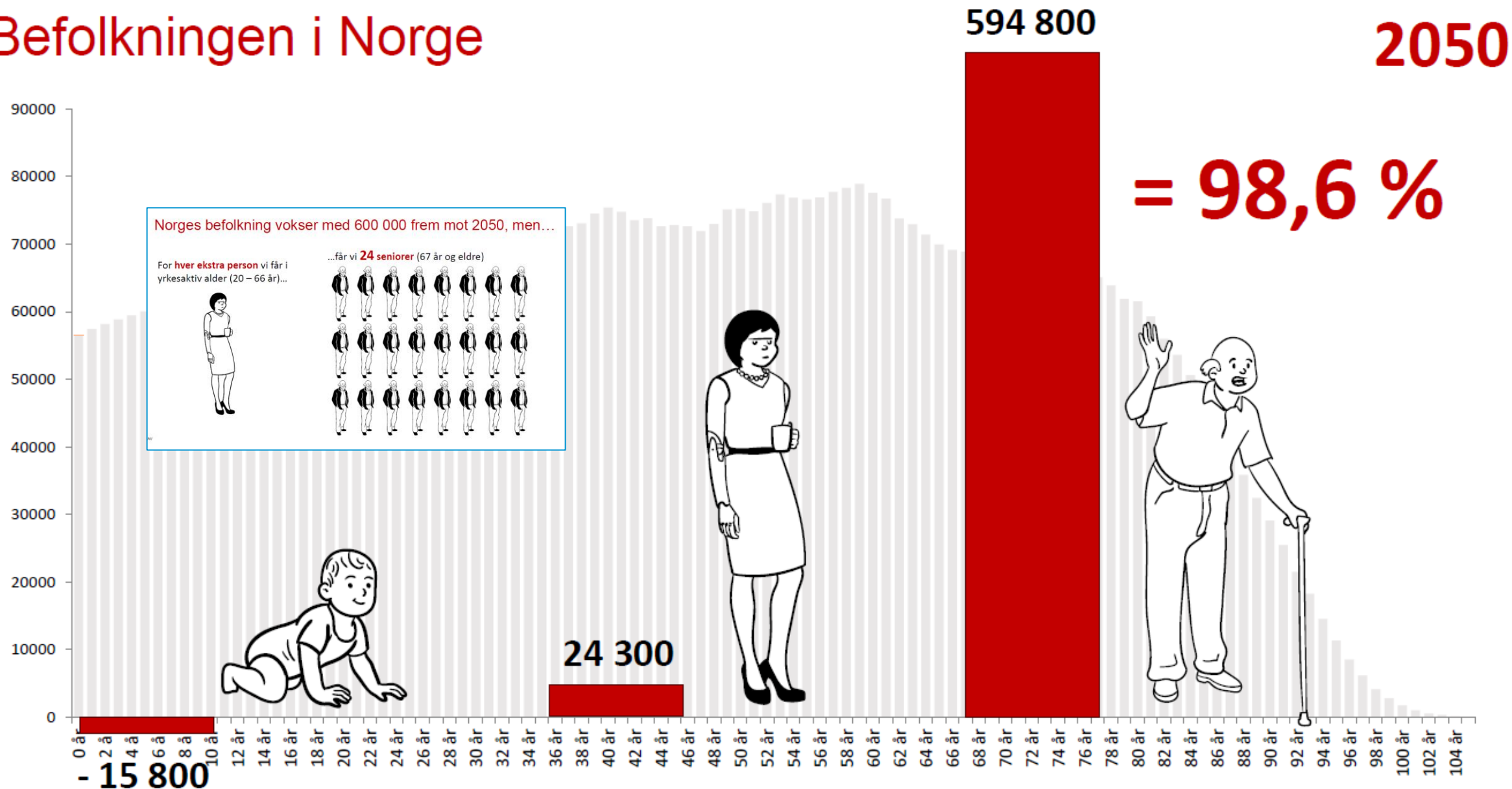
Norge vil vokse til
6,1 millioner
innbyggere i 2050

Befolkningen i Norge

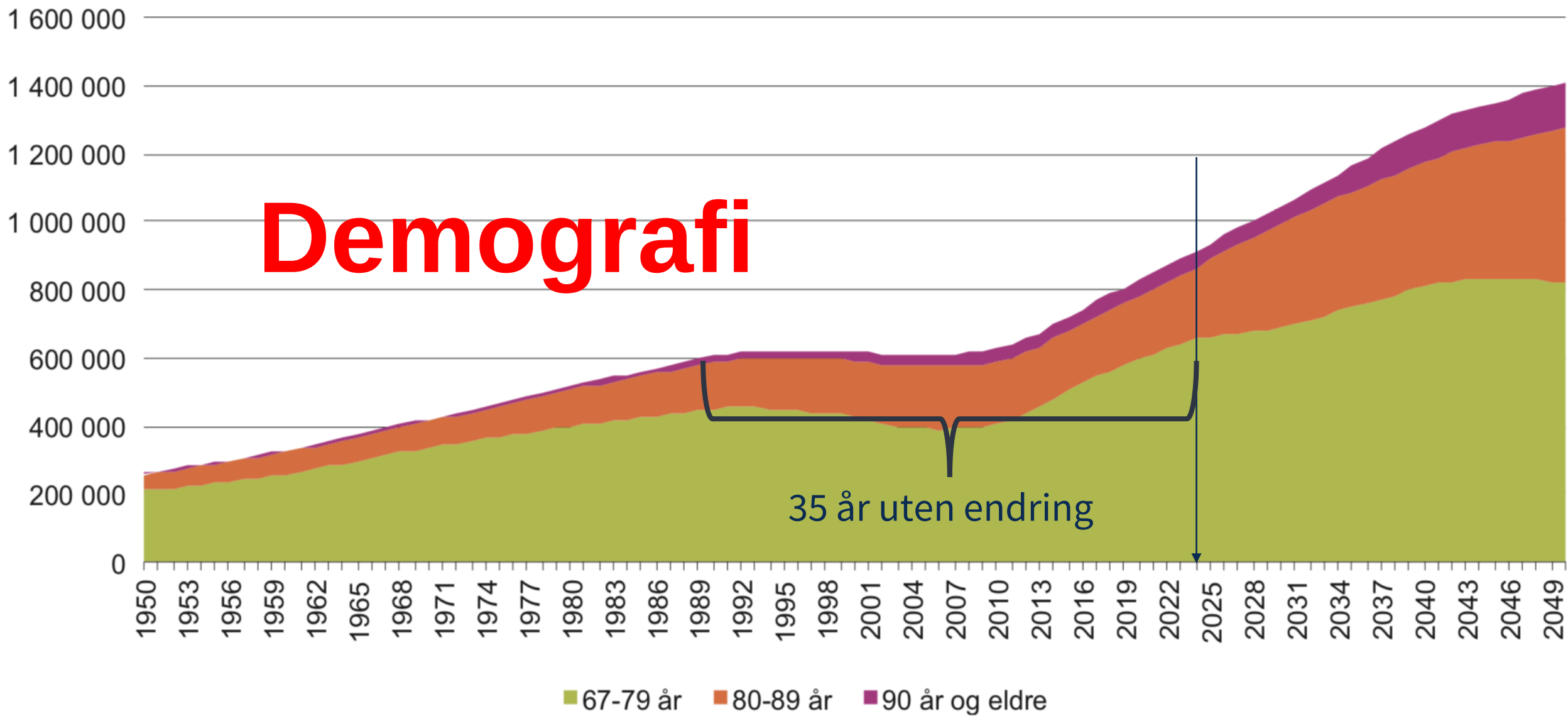

Og hva hvis det blir fred i
Ukraina og alle
flyktningene reiser hjem?

Befolkningen i Norge

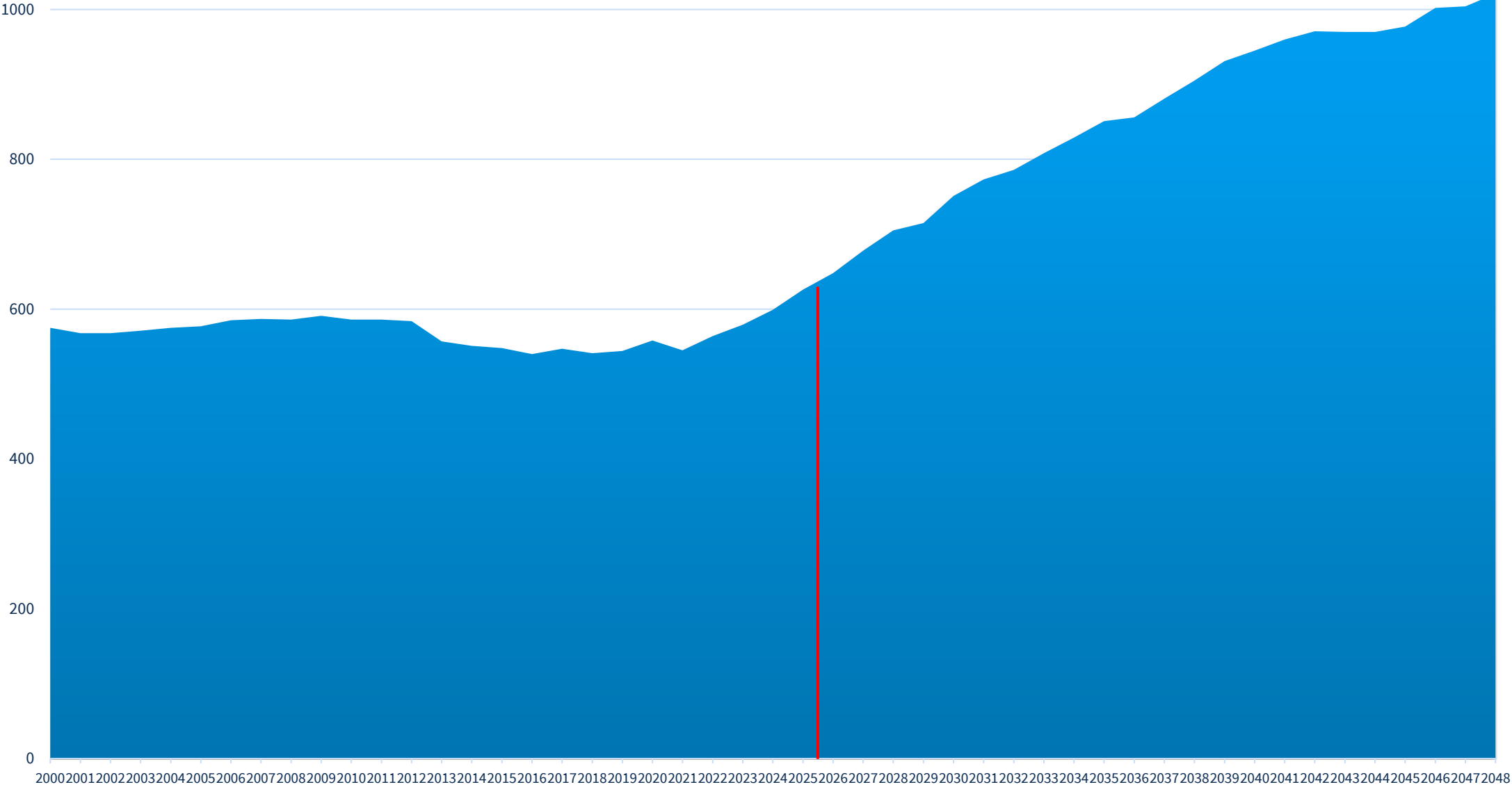

Demografi

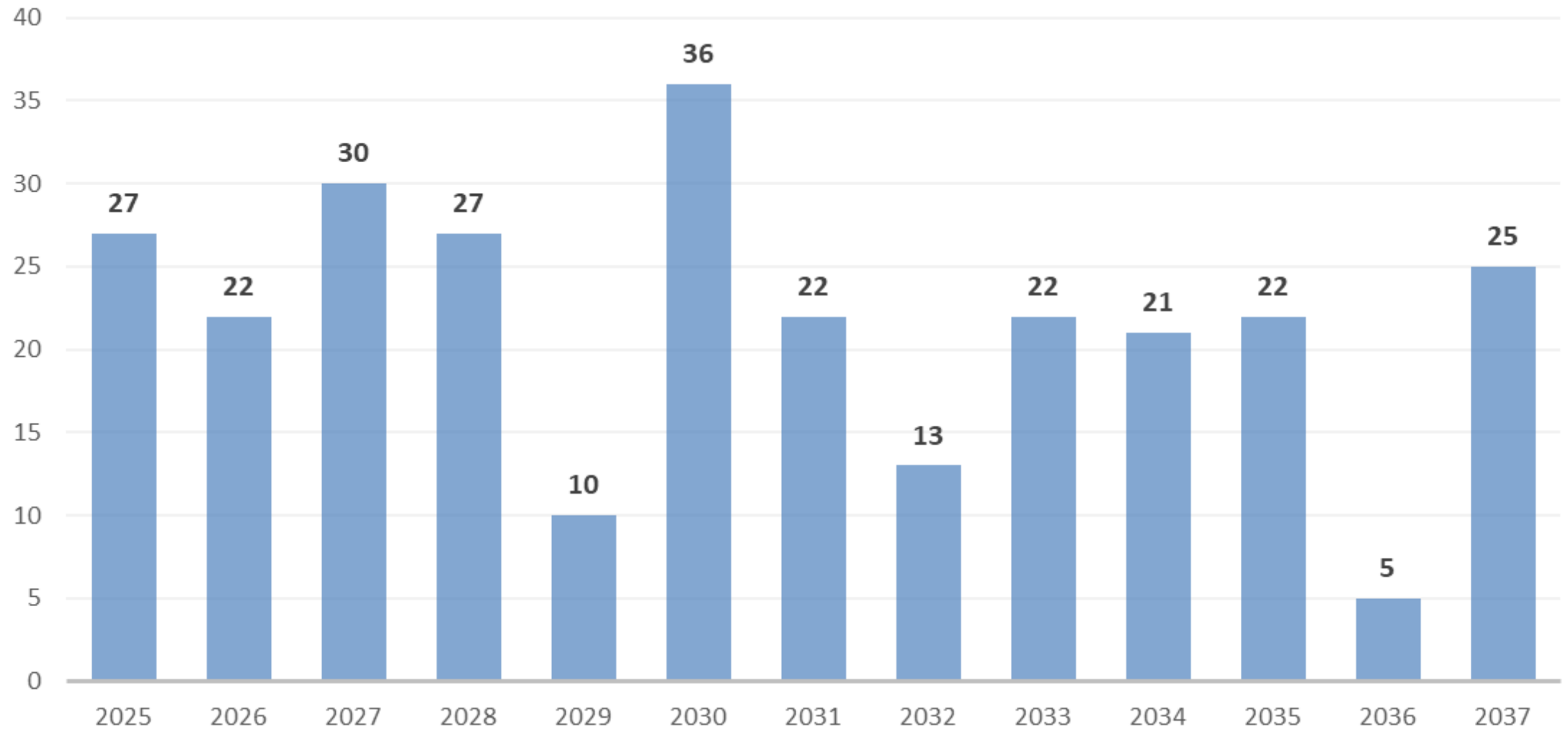

Antall innbygger 80 + i Kvam

År 2000 - 2048

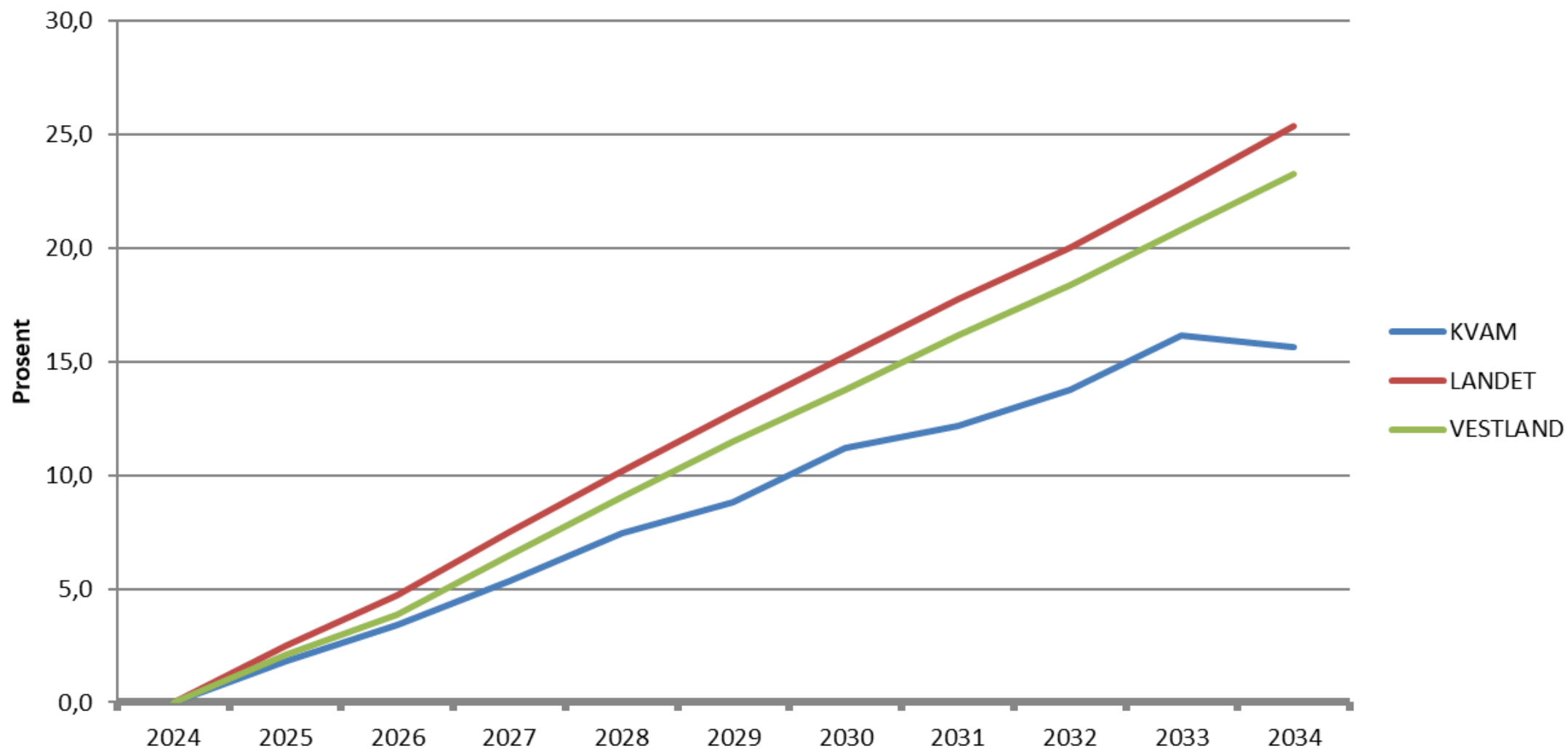

Årlig endring 80+ i Kvam Herad fra foregående år
N=599 (2023)

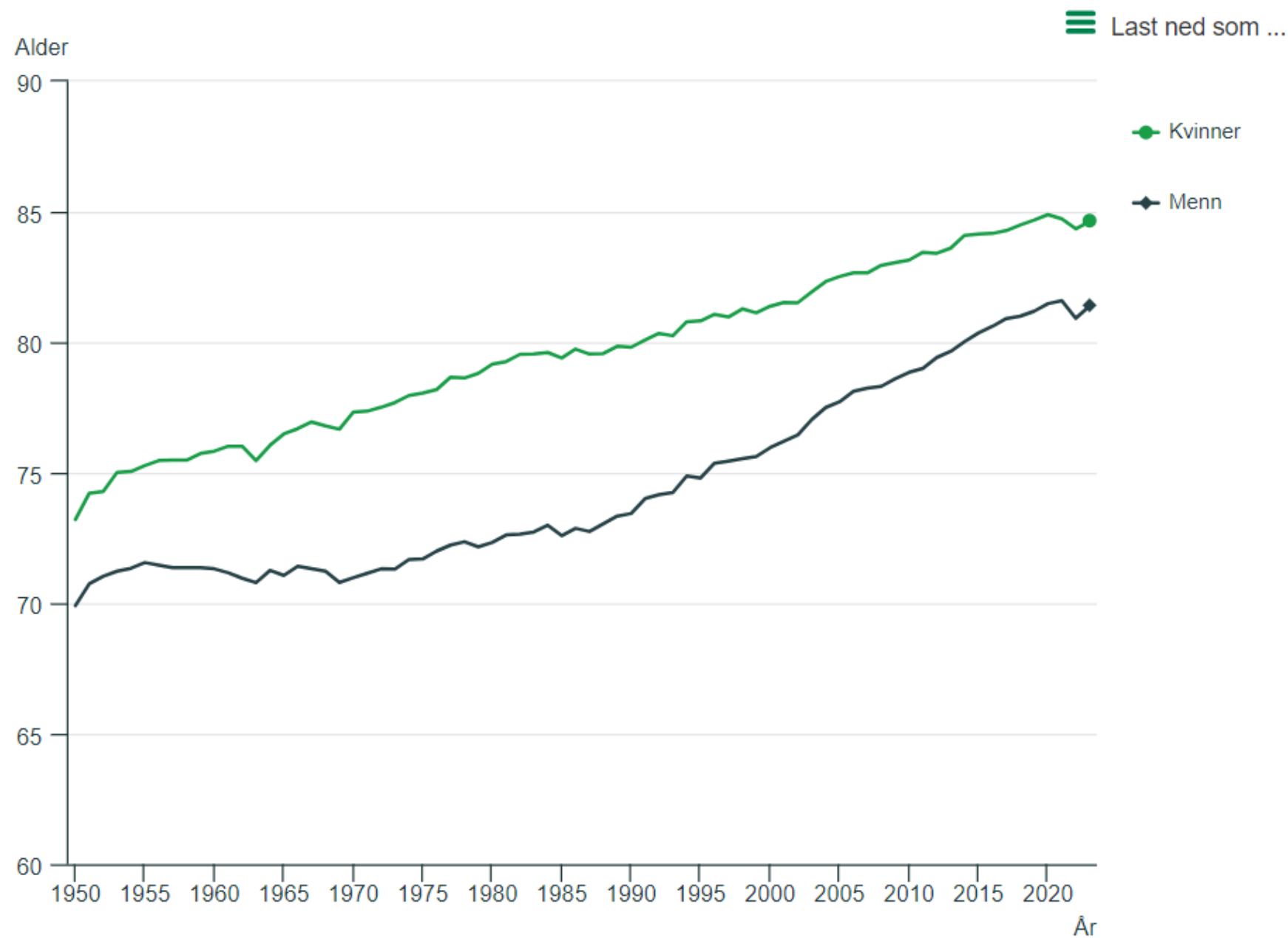

Utgiftsbehov demografi pleie og omsorg

(målt ved inngangen til det enkelte år)

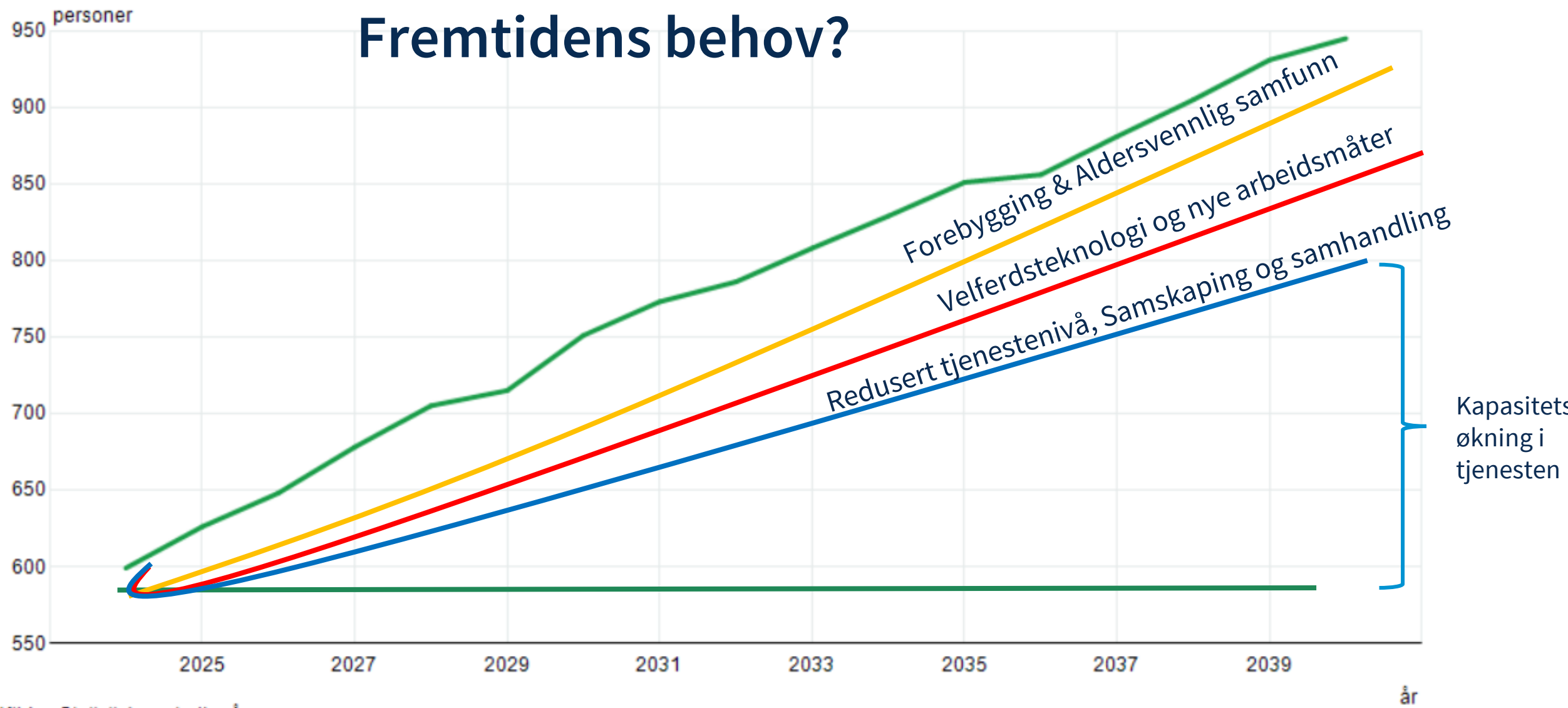

Forventet levealder - Norge

14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), Kvam, 80 år eller eldre.

Fremtidens behov?

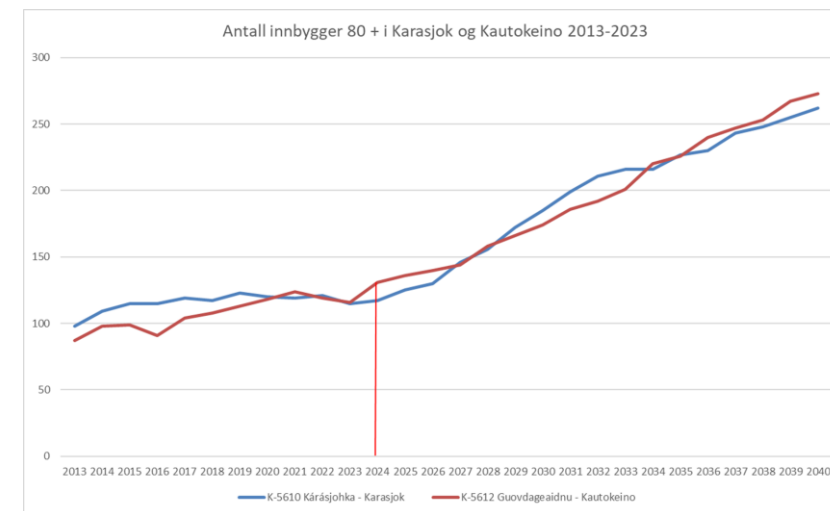
Etterspørselen etter HO/PLO-tjenester vokser - dramatisk

Kautokeino

År	Søknader	% økning	Innvilget	% Innvilget	Avsalg	% Avslag
2020	95		88	92,6	7	7,4
2021	101	6,3	92	91,1	9	8,9
2022	163	61,4	149	91,4	14	8,6
2023	190	16,6	181	95,3	9	4,7

Karasjok

År	Søknader	% økning	Innvilget	% Innvilget	Avsalg	% Avslag
2020	121		92	76	23	19
2021	118	-2,5	102	86,4	15	12,7
2022	154	30,5	102	66,2	35	22,7
2023	197	27,9	152	77,2	35	17,8

To mulige perspektiver på fremtidens eldreomsorg

KS KONSULENT

Optimisten

- Folkehelsen blir stadig bedre
- Ny teknologi muliggjør større grad av egen omsorg
- Nye medisiner muliggjør et bedre liv
- Folk tar mer aktive valg og planlegger sin alderdom i tilrettelagte aldersvennlige boliger
- De har høye formuer som de er villig til å bruke på å tilrettelegge egen alderdom
- Mange ressurssterke yngre eldre som vil bidra

Konklusjon:

Dette ordner seg – det blir annerledes
samfunn – men det blir bra

Pessimisten

- Folkehelsen blir stadig bedre men dette gir bare utsatt sykkelighet. Vi får (minst) like stort omsorgsbehov på slutten av livet og bedret folkehelse gjør at vi lever lenger med våre skavanker
 - Nye medisiner og teknologi holder liv i oss lengre – gir økt omsorgsbehov ved livets slutt
 - Økt levealder gir økte utfordringer med demens sykdom og andre sykdommer
 - Langt flere/større andel eldre med rus og psykiatriutfordringer
 - De eldre er lite digitale og stoler i liten grad på teknologiske løsninger
 - De har gitt bort pengene sine til barn og barnebarn
- De «yngre eldre» ligger på stranden på Granca frem til de begynner å få omsorgsbehov

Konklusjon:

Vi blir ikke bare dobbelt så mange eldre – omsorgsbehovet vil også doble seg

Pessimisten vs Optimisten?

KARI MIDTBØ KRISTIANSEN
daglig leder ved Nasjonalt senter
for aldring og helse

KommunalRapport

Vi får stadig mer kunnskap om hvordan helse og funksjon kan bevares best mulig gjennom gode folkehelsetiltak. Foreløpig ser det ut til at når antall leveår øker, øker både antall friske år og antall år med hjelpebehov. Det vil bli flere med demens og flere som bor alene. Risikoen for isolasjon og ensomhet øker.

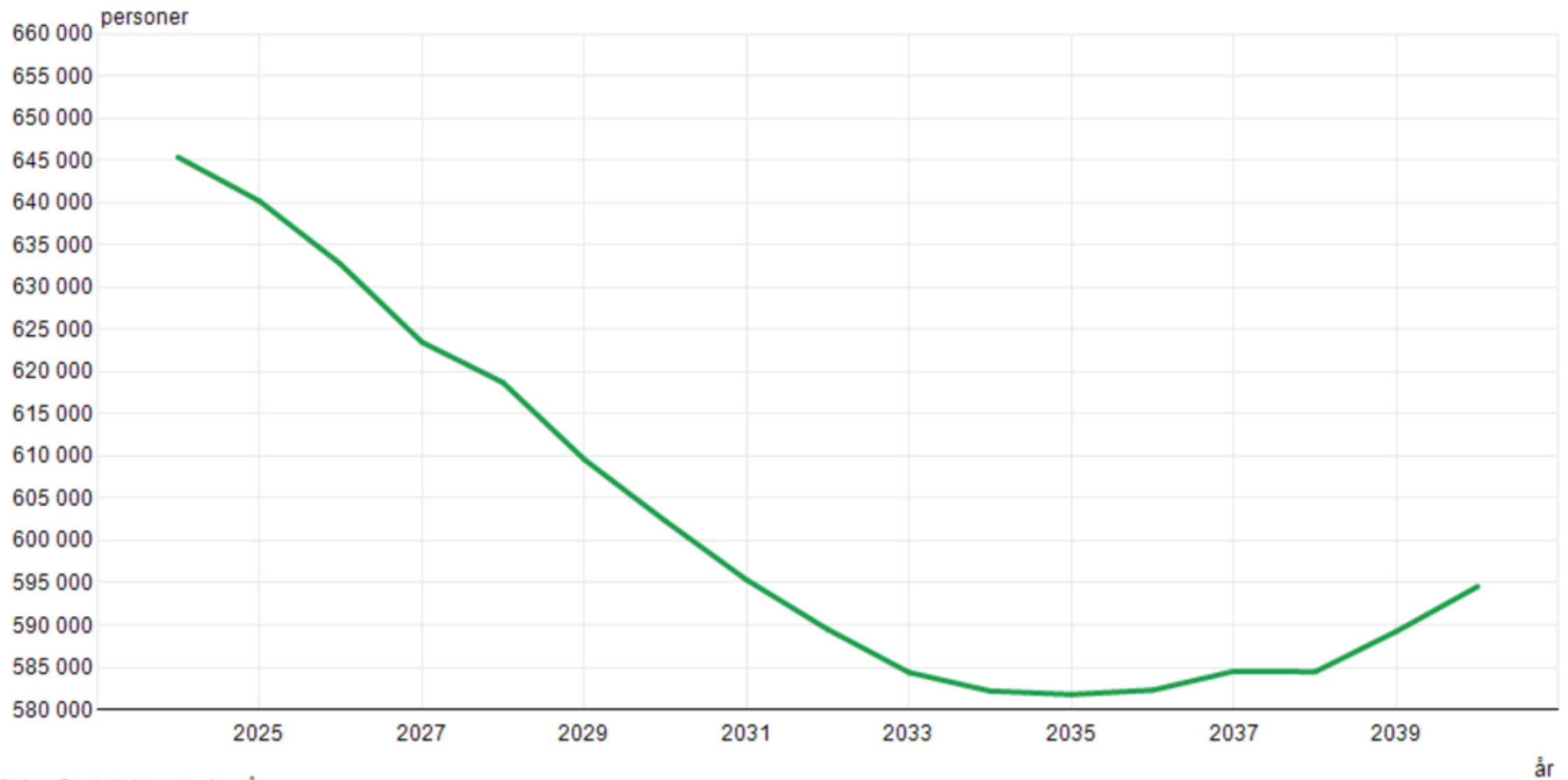

[https://www.kommunal-rapport.no/meninger/kunsten-a-bygge-for-mange-friske-ar/146529!/?](https://www.kommunal-rapport.no/meninger/kunsten-a-bygge-for-mange-friske-ar/146529!/)

Færre barn og unge

14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), 6-15 år.

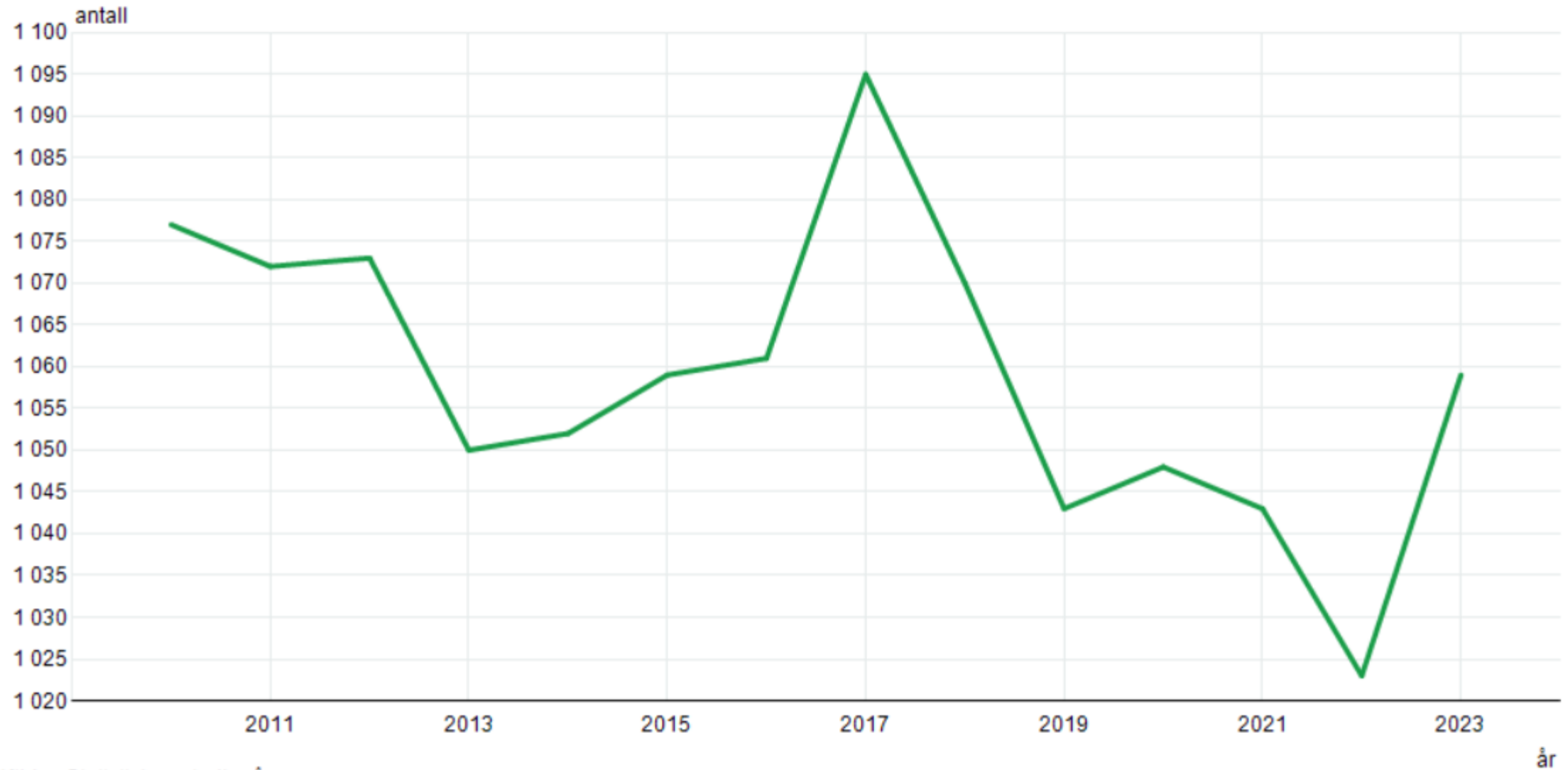

Kilde: Statistisk sentralbyrå

07459: Befolkning, etter år. Personer, Kvam, 6-15 år.

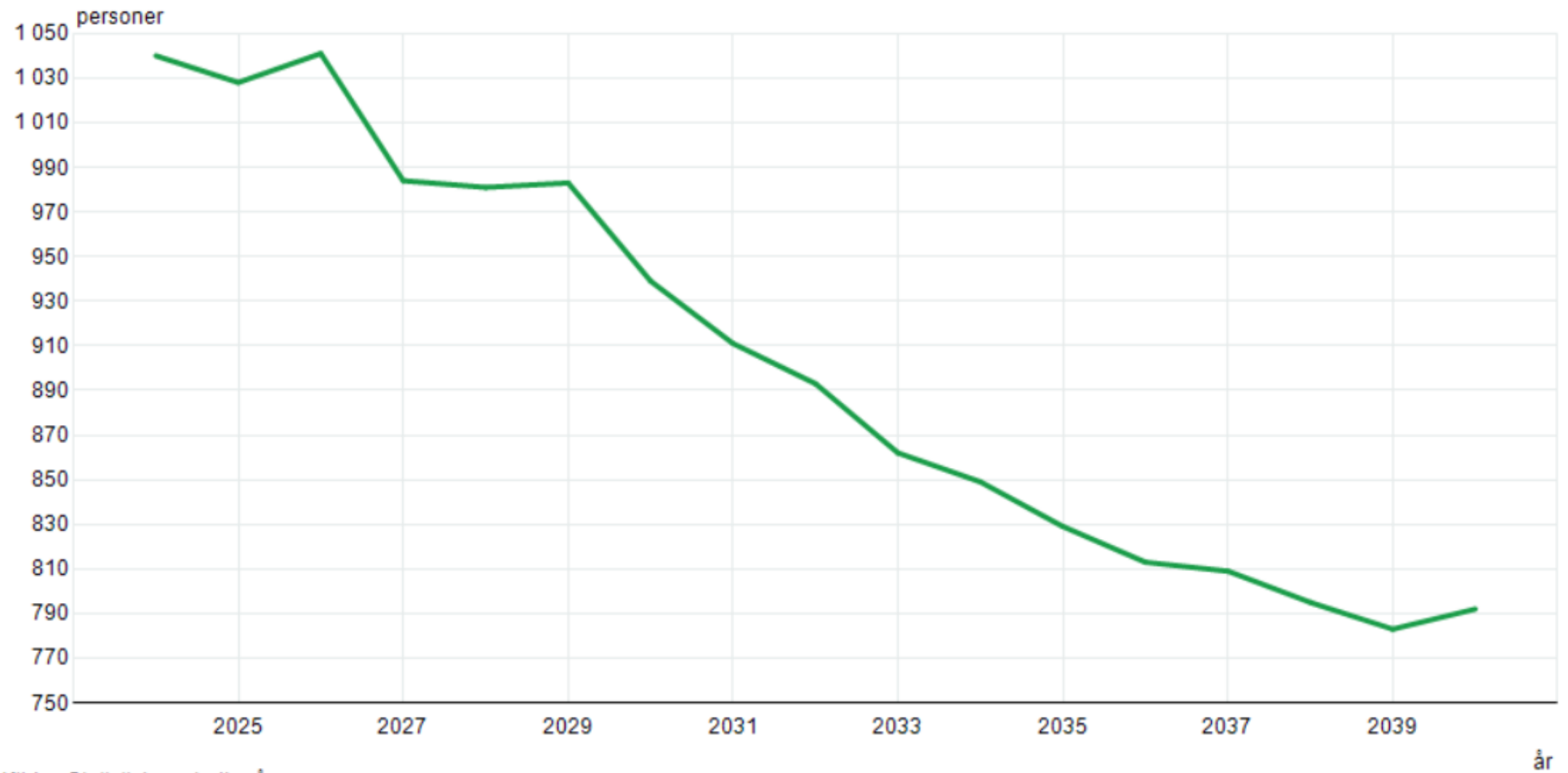
Historisk utvikling

Kilde: Statistisk sentralbyrå

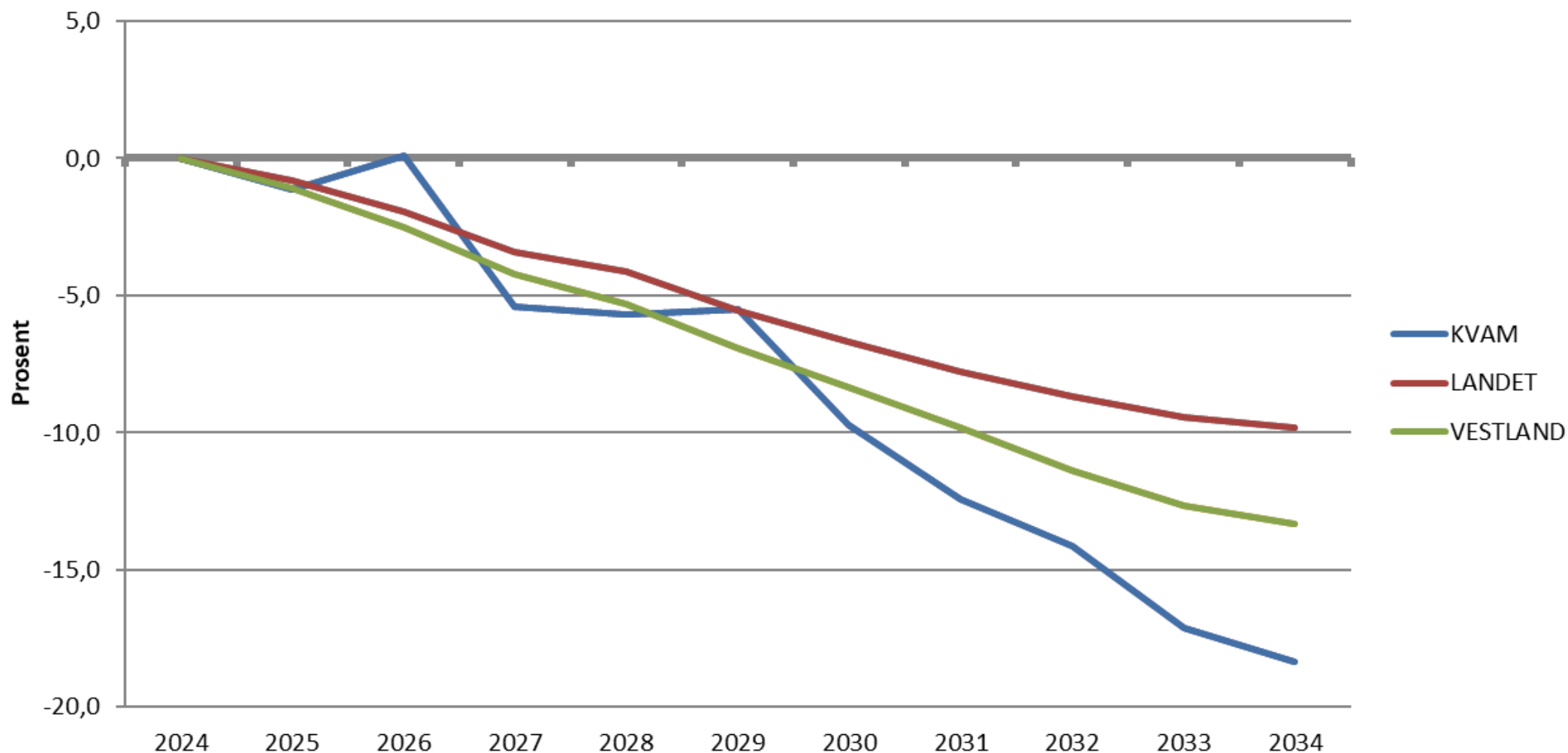
14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), Kvam, 6-15 år.

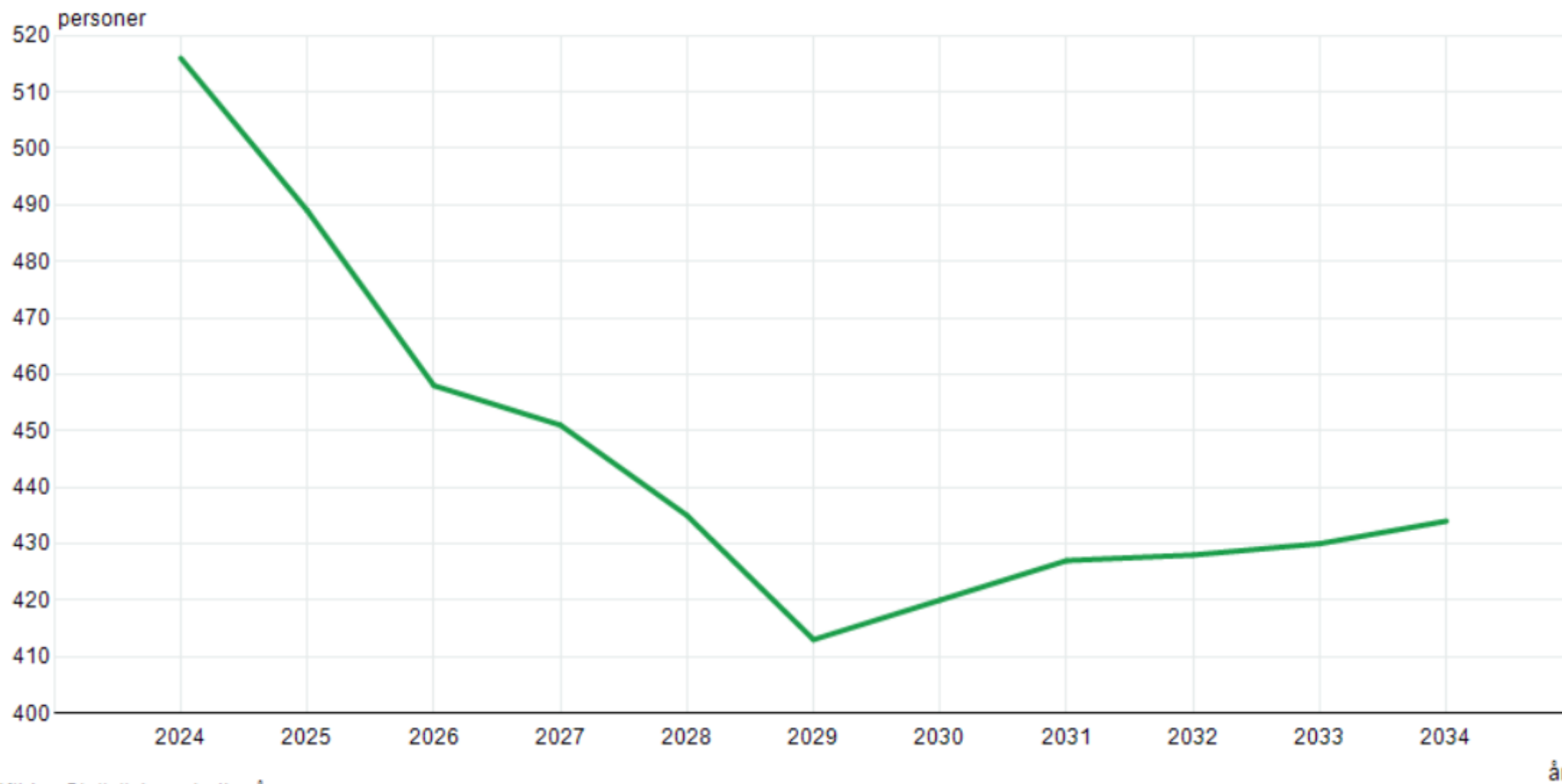
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Utgiftsbehov demografi grunnskole

(målt ved inngangen til det enkelte år)

14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Kvam, 0-5 år, Hovedalternativet (MMMM).

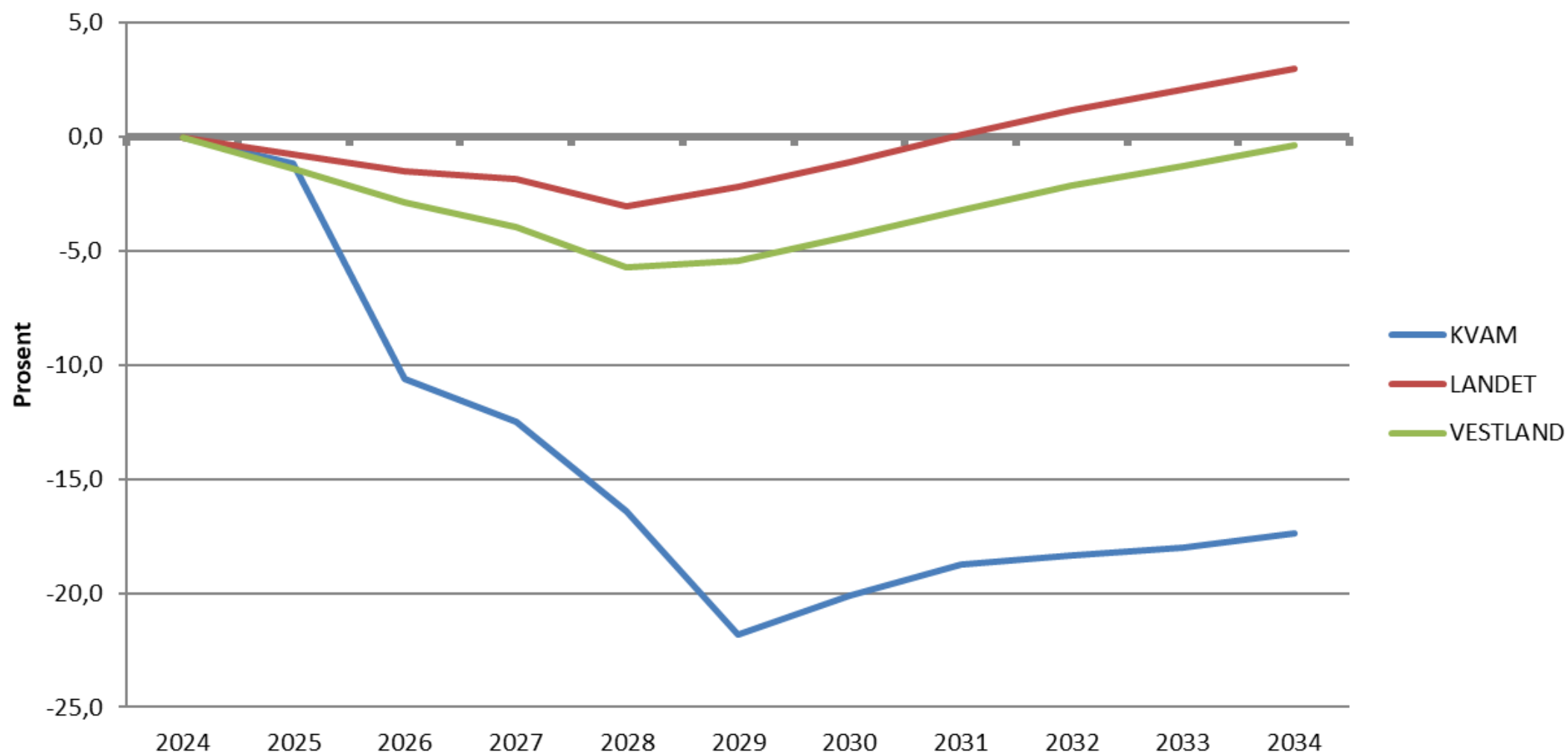

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Utgiftsbehov demografi barnehage

(målt ved inngangen til det enkelte år)

Hva skjer?

- Demografisk «bølger»
 - 1945-generasjonen blir 80 år 2025 og barnebarna deres forlater skolepliktig alder
- Redusert og utsatt fertilitet
 - Gjennomsnittsalderen for en førstegangsfødende har nå rundet 30 år
 - Barnekullene blir stadig mindre
- Sentralisering

Rekordlav fruktbarhet for tredje år på rad

PUBLISERT:
11. mars 2020

I 2019 ble det født 54 500 barn i Norge, som er 600 færre enn i 2018. Samlet fruktbarhetstall (SFT) ble målt til 1,53 barn per kvinne. Dette innebærer at vi for tredje året på rad registrerer rekordlav fruktbarhet i Norge.

Foto: Dan P. Neegaard

«Ingen» vil ha mange barn lenger. Det overrasker ikke trebarnsmor Ida Kathrine Gravensteen.

Aftenposten
422 006 liker/klikk på side

Rekordlav fruktbarhet i 2022

Samlet fruktbarhetstall (SFT) ble målt til 1,41 barn per kvinne i 2022. Det er kraftig nedgang fra 1,55 året før, og det laveste som noen gang er målt i Norge.

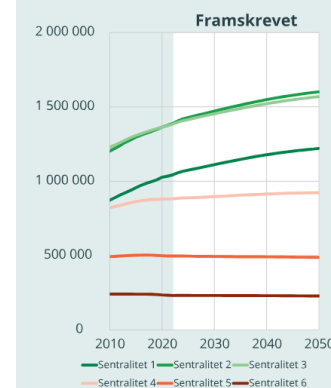
Publisert: 7. mars 2023

Forfatter: Linn Krokedal

I 2022 ble det født 51 500 barn i Norge. Det er 4 500 færre enn året før, og 1 500 færre enn i 2020, viser nye tall fra [statistikken Føde](#).

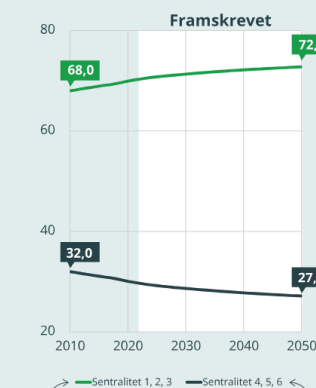
Norges befolkning sentraliseres, liten eller ingen vekst i distriktene

Folkemengde etter sentralitetsklasser¹
Hovedalternativet (MMMM)
Personer

¹ Sentralitetsindeksen kan deles inn i 6 klasser, fra de mest sentrale kommunene (1) til de minst sentrale (6).

Andel av befolkningen
Hovedalternativet (MMMM)
Prosent

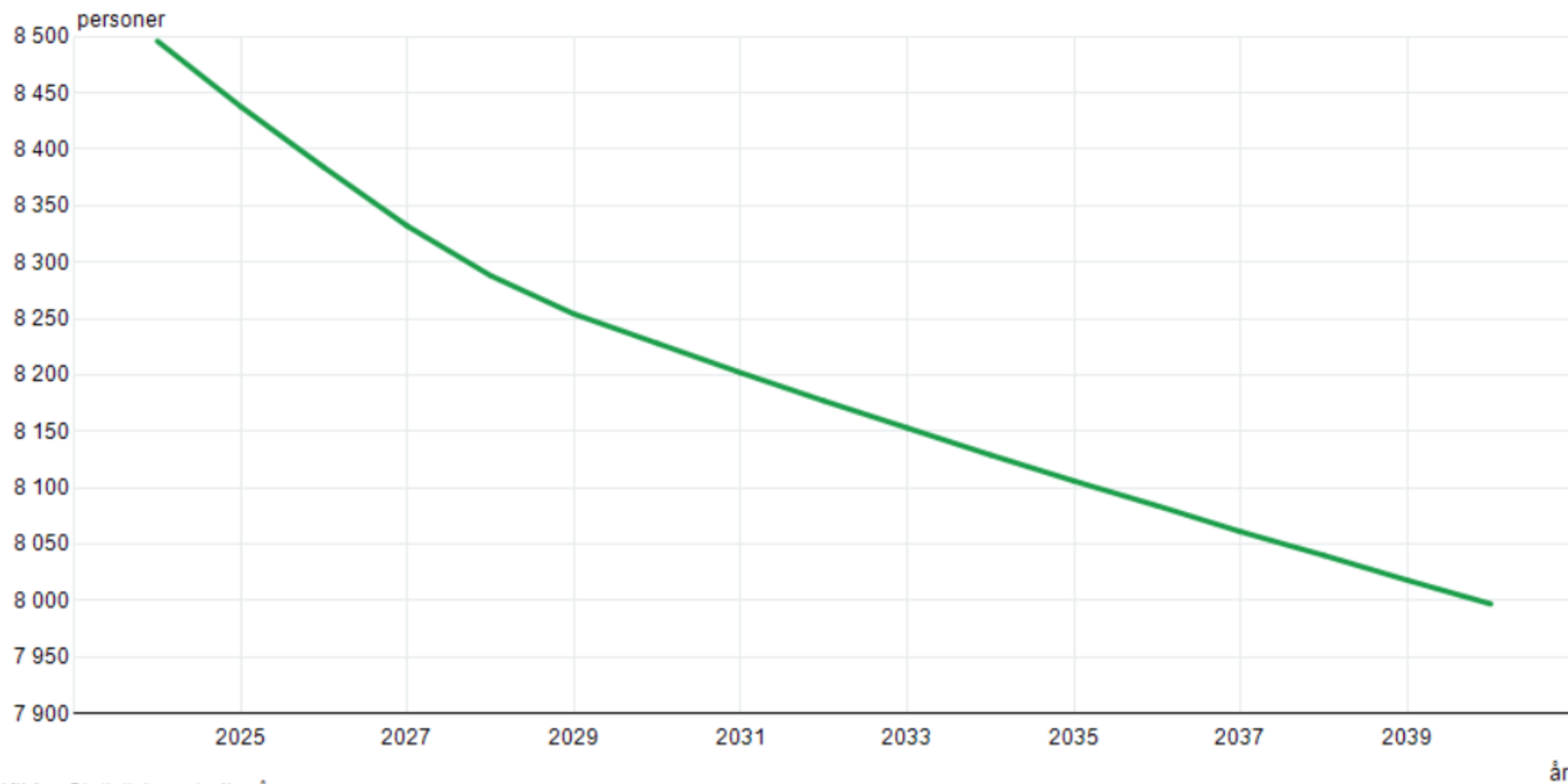

De 76 mest sentrale kommunene

De 280 minst sentrale kommunene

Kilde: www.ssb.no/regfram

14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), Kvam.

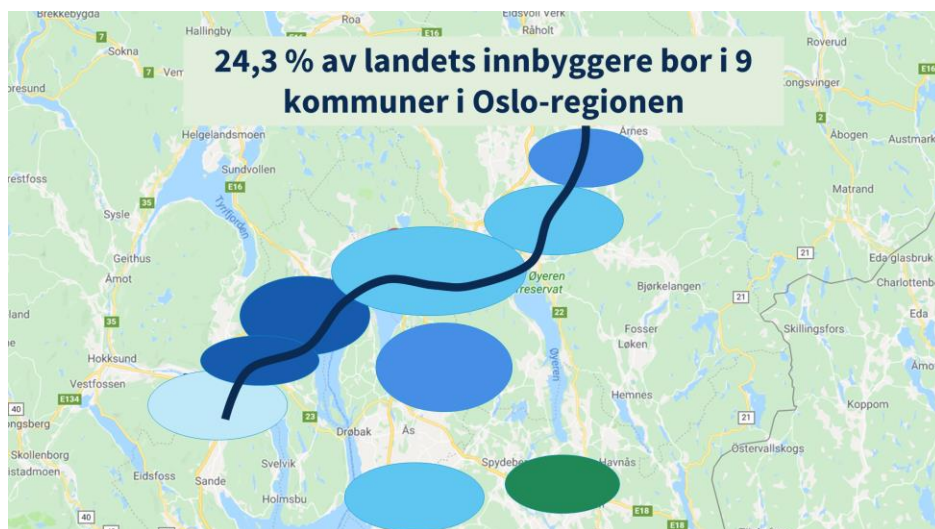

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Kommunereformen i 2020 skapet et enda større strekk i laget – de store kommunene i sentrale strøk ble større, mens de fleste små kommunene forble små

I 2023 bor 52 % av alle innbyggere i Norge i de 25 største kommunene

Prosentvis har Stavanger/Sandnes høyere befolkningsvekst enn Oslo. Foto: Colourbox

Fortsatt økning i hvor mange som bor i tettstedene

Det bodde 65.407 flere personer i et tettsted per 1. januar 2024 enn på samme tid i fjor. De store tettstedene har størst vekst.

83,24 prosent av landets befolkning bor nå i tettbygde strøk, en oppgang på 0,26 prosentpoeng fra i 2023. Samtidig faller befolkningen i spredtbygde strøk med drøyt 4300 personer, ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB).

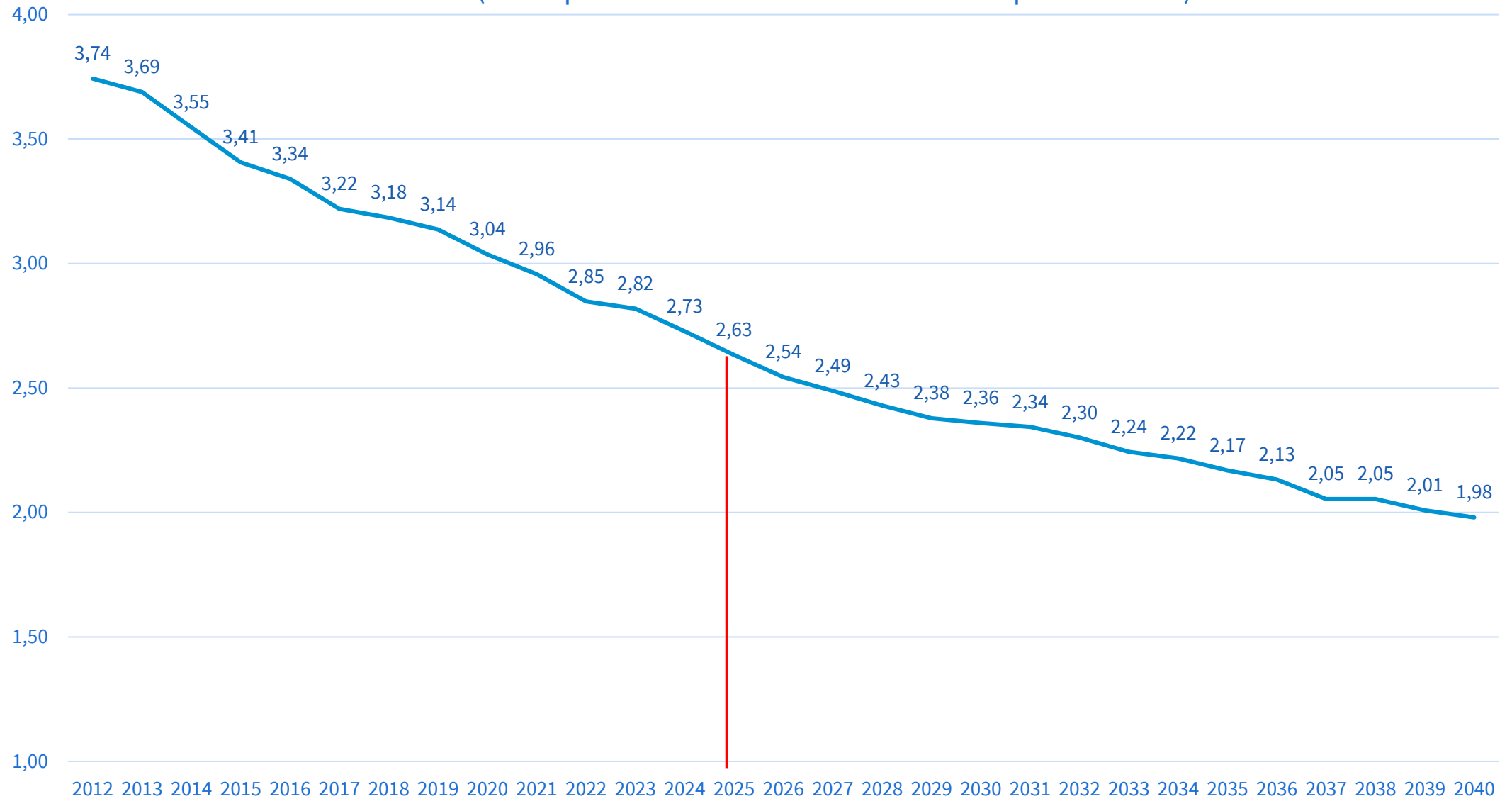
Drivkrefter som utfordrer bærekraften i Kvam og kommune-Norge?

Demografi – flere eldre – færre barn og unge

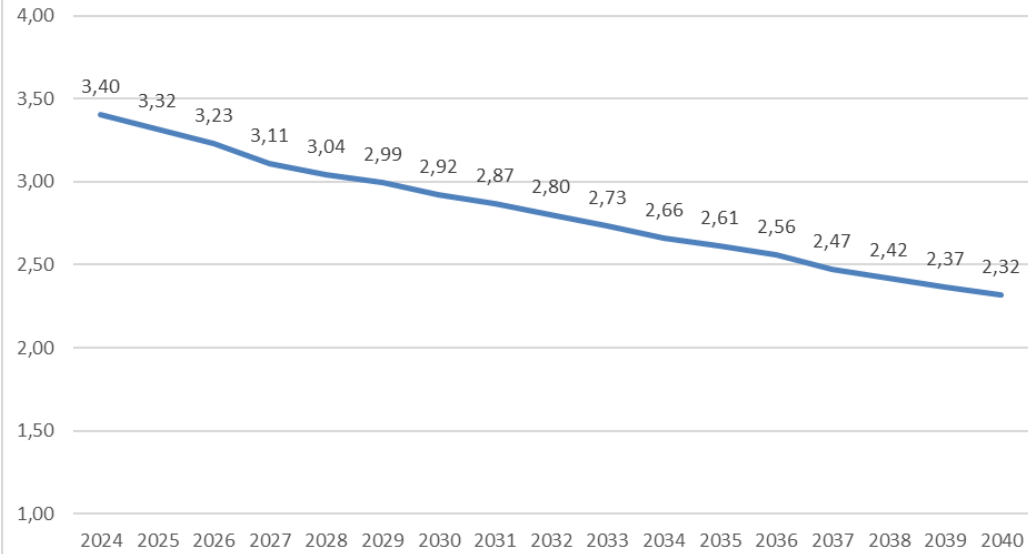
Mangel på arbeidskraft og kompetanse

Alderbæreevne Kvam (antall personer 16-66 år i forhold til antall personer 67 +)

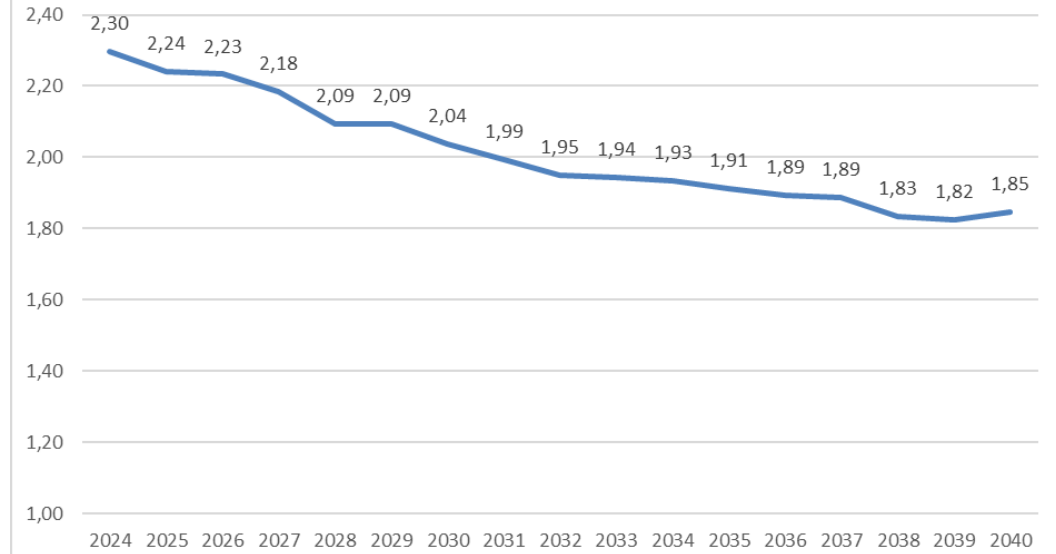

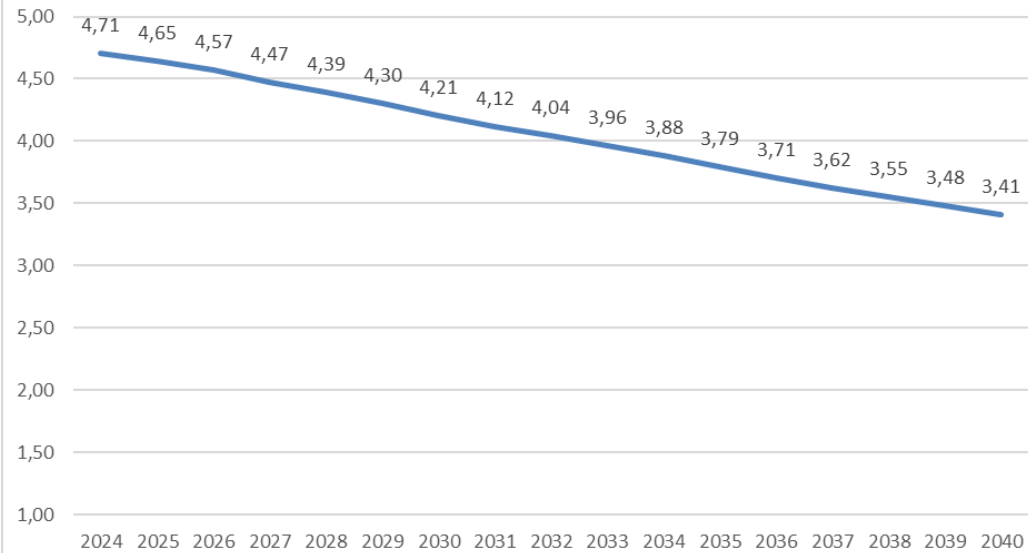
Alderbæreevne Osterøy
(antall personer 16-66 år i forhold til antall personer 67 +)

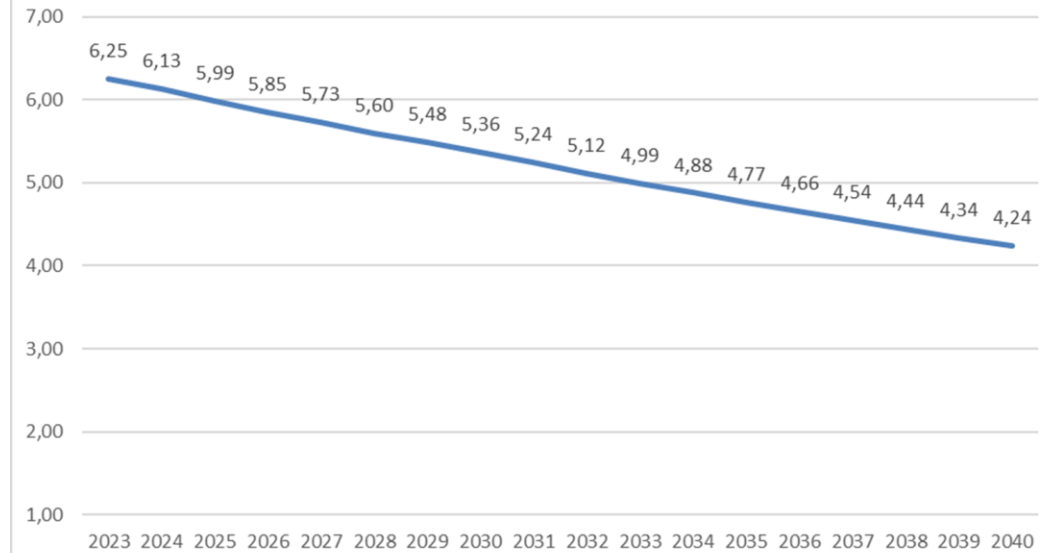
Alderbæreevne Vik
(antall personer 16-66 år i forhold til antall personer 67 +)

Alderbæreevne Bergen
(antall personer 16-66 år i forhold til antall personer 67 +)

Alderbæreevne Oslo
(antall personer 16-66 år i forhold til antall personer 67 +)

SSB: Norge vil mangle 28 000 sykepleiere i 2035

Krise for lærerutdanningen i Nord-Norge

Publisert Fredag 26.01.2024 - 15:10 Oppdatert Fredag 26.01.2024 - 15:28

Faresignalene har vært søkertallene for ulike lære kritisk.

Selv går jeg andreåret i arktiske universitet, i Tromsø. Det er i skrivende stund studieplasser, er det bare mastergraden, og får jobb gjelde alle.

• Grunnskolelærere
• Grunnskolelærere
• Grunnskolelærere
• Grunnskolelærere
• Grunnskolelærere
• Samlet: 170 pl

Søkertallene til lærerutdanning stuper: - Stor bekymring

Lytt til saken • 5 minutter

Antallet som søker på lærerutdanning er nær halvert på ti år. - Dramatisk, sier Utdanningsforbundet. - Stor bekymring, sier statsråden.

Lave søkertall: - Må få flere

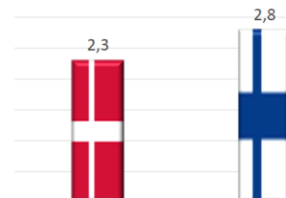
1 av 5 i yrkesaktiv alder står på utsiden av arbeidslivet vårt

#NAV

Og dessverre: ingen har høyere sykefravær enn Norge...

Sysselsatte midlertidig fraværende i prosent av sysselsatte i alt. P

17% av alle 20-29 år

120 000
unge voksne

59 000 (50%) mottar trygd
60 000 (50%) mottar ingenting

45 000 har innvandrerbakgrunn

1 ikon = 1%

Kun trygd (8%)
Ingenting (9%)

Det sesongjusterte sykefraværet i Norge

Ulf Andersen · 1.

Statistiksjeff i Nav

2u · 🌐

Hva kan norsk arbeidsliv spare på å få ned sykefraværet? Ganske mye, vil jeg mene.

I 2023 skulle det jobbes 580 millioner dagsverk, tilsvarende 2,3 millioner årsverk. Dette er de samlede avtalte dagsverkene (og årsverkene) når vi teller opp hvor mye alle sysselsatte lønnstakere hadde av avtalt arbeidstid i 2023.

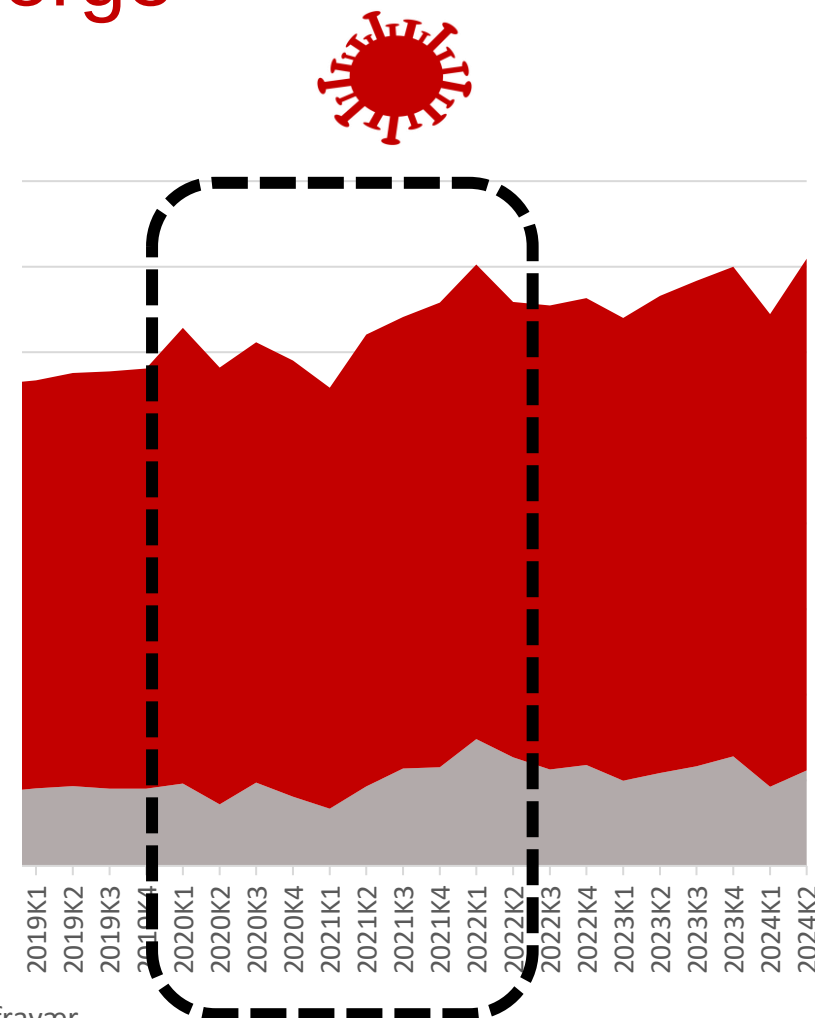
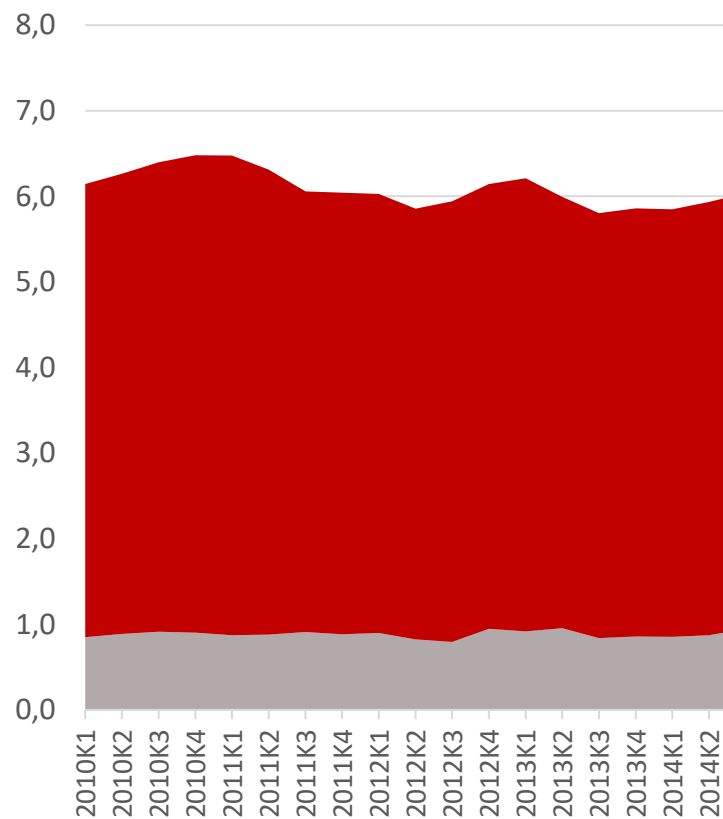
Sånn ble det ikke, fordi nesten 40 millioner dagsverk, eller 160 000 årsverk, gikk tapt til egenmeldt og legemeldt sykefravær.

✓ Hvis sykefraværet hadde vært på nivå med 2018, hadde norsk arbeidsliv spart 23 200 årsverk i 2023.

✓ Hvis sykefraværet hadde vært i tråd med målet i gjeldende IA-avtale, som er en 10 prosent reduksjon fra sykefraværet i 2018, hadde norsk arbeidsliv spart 36 500 årsverk i 2023.

✓ Hvis sykefraværet hadde vært i tråd med fraværet i Sverige, som i 2023 hadde omtrent 60 prosent færre sysselsatte borte en uke på grunn av sykdom enn Norge, hadde norsk arbeidsliv spart 62 000 årsverk i 2023.

■ Egenmeldt sykefravær ■ Legemeldt sykefravær

Krise for lærerutdanningen i Nord-Norge

Publisert Fredag 26.01.2024 - 15:10 Oppdatert Fredag 26.01.2024 - 15:28

Faresignalene har vært mange. Nasjonalt sett har det vært en nedgang i søkertallene for ulike lærerutdanninger over flere år. I Nord-Norge er situasjonen kritisk.

Selv går jeg andreåret på lærerutdanningen for 5.—10. trinn ved UiT Norges arktiske universitet, i Tromsø. **Av 80 studieplasser er vi 25 studenter. På førsteåret går det er i skrivende stund 18 studenter. Det vil si at av til sammen 160 studieplasser, er det bare 43 som er fylt opp.** Hvor mange av oss som fullfører mastergraden, og får jobb i Nord-Norge, er høyst usikkert. Sannsynligvis vil det ikke gjelde alle.

- Grunnskolelærer Levanger (campus) 1-7: 30 plasser – 18 søkere førstevalg
- Grunnskolelærer Nesna (samling) 1-7: 30 plasser – 32 søkere førstevalg
- Grunnskolelærer Bodø 5-10 (samling) 20 plasser – 35 søkere førstevalg
- Grunnskolelærer Levanger (campus) 5-10: 40 plasser – 18 søkere førstevalg
- Grunnskolelærer Nesna 5-10 (samling) 20 plasser – 23 søkere førstevalg
- Samlet: 170 plasser – 156 søkere førstevalg.

Søketallene til lærerutdanning stuper: – Stor bekymring

Lytt til saken • 5 minutter

1X

Antallet som søker på lærerutdanning er nær halvert på ti år. – Dramatisk, sier Utdanningsforbundet. – Stor bekymring, sier statsråden.

Lave søkertall: – Må få flere inn i dette viktige yrket

Adresseavisen

20 til 40 prosent av skolene sliter med å få tak i lærere med riktig kompetanse, ifølge en ny kartlegging. Foto: Gorm Kallestad / NTB

Rapport: Små skoler sliter med å finne kompetente lærere

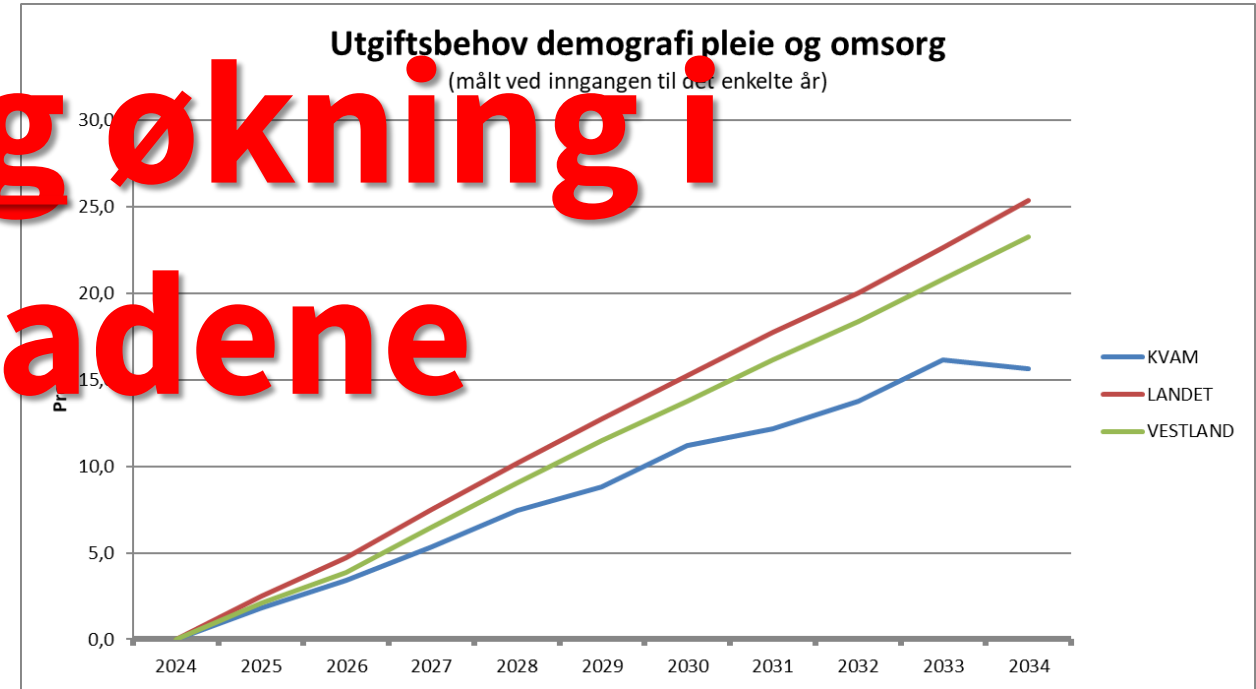
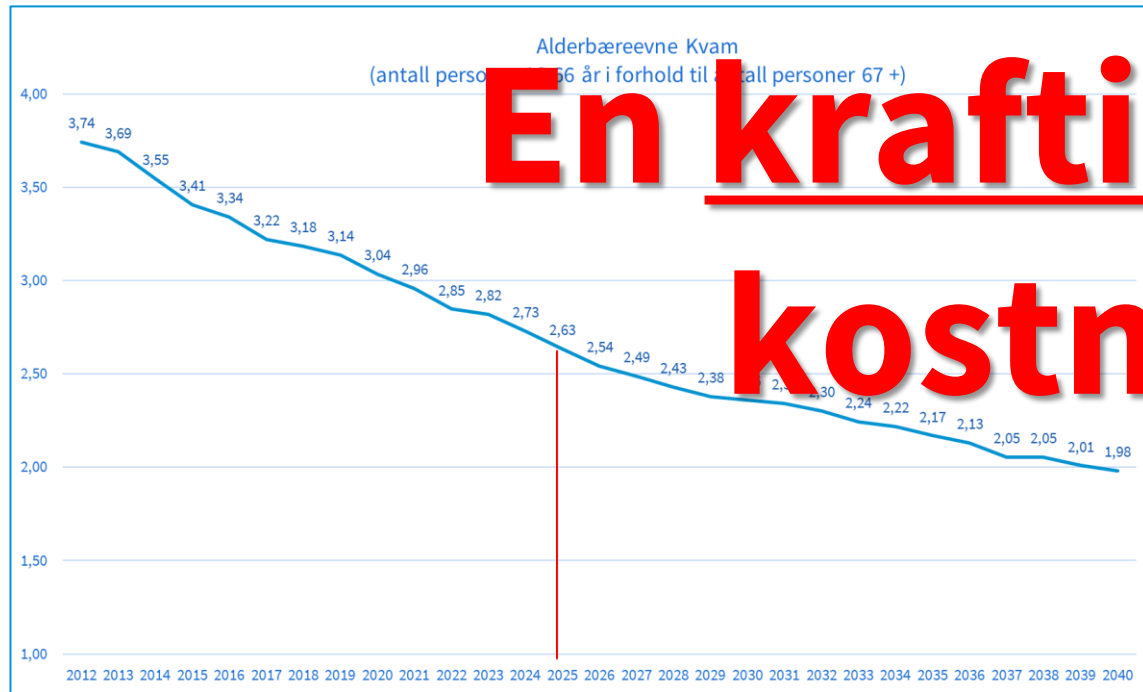
20 til 40 prosent av skolene sliter med å få tak i lærere med riktig kompetanse. Utfordringene er blant annet størst på små skoler og i distriktene.

<https://www.kommunal-rapport.no/nyheter/rapport-sma-skoler-sliter-med-a-finne-kompetente-laerere/799299>

Hva blir konsekvensen av dette for driftsbudsjettet? (økte lønnskostnader, overtid, vikarbyrå, etc)

En kraftig økning i kostnadene

Lokker sykepleiere med 200.000 mer i lønn

Distriktskommunen Røyrvik sliter med å skaffe helsepersonell, og har enorme utgifter til vikarbyrå. Nå jekker de opp lønna i hundretusenklassen.

En del av det er å gi sykepleiere et lønnsloft på 200.000 kroner. For helsefagarbeidere øker de lønna med 100.000.

Reitan forklarer at kommunen betaler 1,6 millioner per sykepleier når de leier inn. For en helsefagarbeider er det snakk om nesten 1,3 millioner.

✉ Lena Erikk Hatland
Journalist

✉ Håvard Grønli

STORE UNDERSKUDD: I Røyrvik har de store und
FOTO: DAN ROBERT LARSEN / NRK

Kommunen sliter med økonomien: Nå mener de likevel de har landets best betalte helsearbeidere

Før de har rukket å lyse ut en eneste stilling, har flere titalls personer tatt kontakt.

GLAD: Helsefagarbeider Cathrine Toremo Johansen gleder seg til å få bedre betalt for jobben hun gjør i Røyrvik kommune.

[Espen Sandmo](#)
Journalist

[Randi Wilsgård](#)
Journalist

[Eivind Aabakken](#)
Journalist

Vi rapporterer fra Røyrvik

Publisert i dag kl. 07:51

https://www.nrk.no/trondelag/royrvik-i-trondelag-sliter-med-a-skafe-helsepersonell-_oker-lonna-i-hundretusenklassen-1.17066809

[Mange vil bli helsearbeidere i Røyrvik – over 30 er interessert – NRK Trøndelag – Lokale nyheter, TV og radio](#)

Sykepleiervikar Amalie (26) kostet Fauske kommune 170.000 på én måned

Norske kommuner styrer mot milliardunderskudd. Likevel kaster de penger etter sykepleierne. – Jeg har kjent litt på dårlig samvittighet, sier Amalie Nielsen, som jobber i privat bemanningsbyrå.

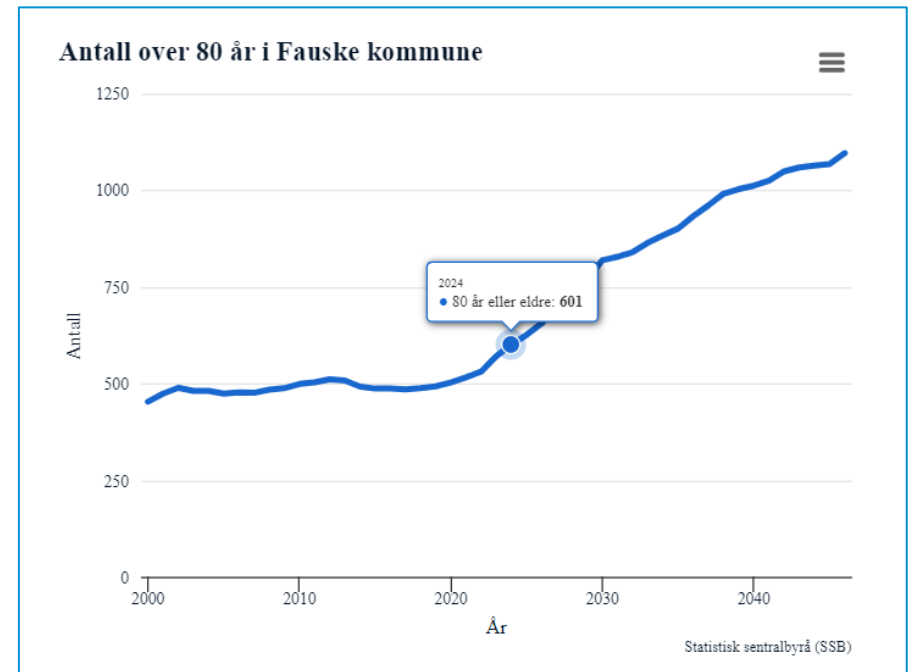
VIKAR: Da Amalie Nielsen bestemte seg for å si opp jobben fikk hun støtte fra flere av kollegaene. – Alle var nysgjerrige på arbeidet og støttende i valget mitt om å jobbe i privat bemanningsbyrå.

FOTO: AMALIE NIELSEN

✉ Marie Staberg
Journalist

Publisert i går kl. 06:42
Oppdatert i går kl. 09:24

Paradigmeskifte;
Vi må ta struktur- og samarbeidsdebattene ut i fra hva vi får tak i av kvalifisert personell – ikke hva vi har råd til

Slår alarm om barnehagekrise: Få fagfolk, høyt sykefravær og mangel på vikarer

De minste, mest avsideliggende kommunene vil få store utfordringer for å kunne opprettholde dagens tjenestene eksempel eldreomsorgen, spås det i Perspektivmeldingen 2021.

Illustra

› PUBLISERT 14.02.2021 19:39

Perspektivmeldingen: Store utfordringer for de minste kommunene

Den mye omtalte eldrebølgen vil stille særlig de minste og minst sentrale kommunene foran store

› PUBLISERT 15.08.2023 08:26

Stadig vanskeligere å rekruttere ansatte til kommunene

Behovet for flere kompetente ansatte i kommunesektoren øker raskere enn tilgangen på arbeidskraft. Spesielt utfordrende er det å finne folk i helsesektoren.

› PUBLISERT 11.02.2021 13:45

Perspektivmeldingen: Opp mot én av tre må jobbe i helse og omsorg i 2060

Behovet for arbeidskraft i helse og omsorg kan vokse med nesten 260.000 årsverk fram mot 2060.

NTB

Det er i regjeringens nye perspektivmelding det økte behovet kommer fram.

Perspektivmeldingen legges fram fredag, men finansminister Jan Tore Sanner (H) deler allerede nå noen av hovedfunnene med NTB:

- Hvis det legges til grunn en liten forbedring i kvaliteten i årene som kommer, vil det ifølge framskjningner fra

MER OM

› NYHETER

Miljøministeren vurderer å åpne lommeboka

Barnevernet begikk grove brudd – Oslo kommune likevel frifunnet

Nå vil KS følge lov om offentlige anskaffelser

Konklusjon:

Kvam kommune (og alle andre kommuner) må omstille kraftig de neste årene for å møte fremtiden

Drivkrefter som utfordrer bærekraften i Kvam og kommune-Norge?

Demografi – flere eldre – færre barn og unge

Mangel på arbeidskraft og kompetanse

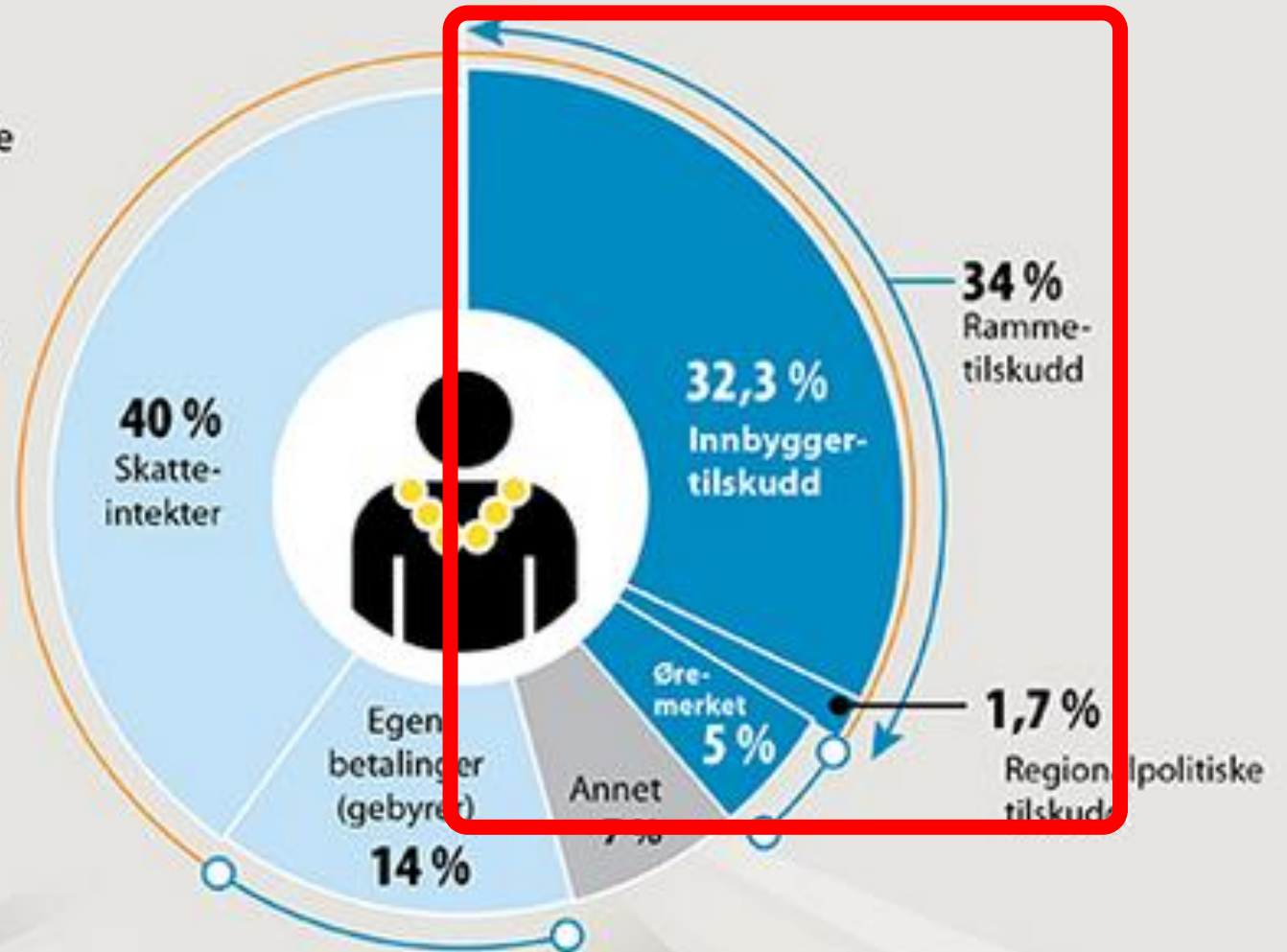
Økonomisk handlingsrom – strekk i laget

Slik får kommunene inntektene sine

FRIE INNTEKTER er midler kommunene fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler.

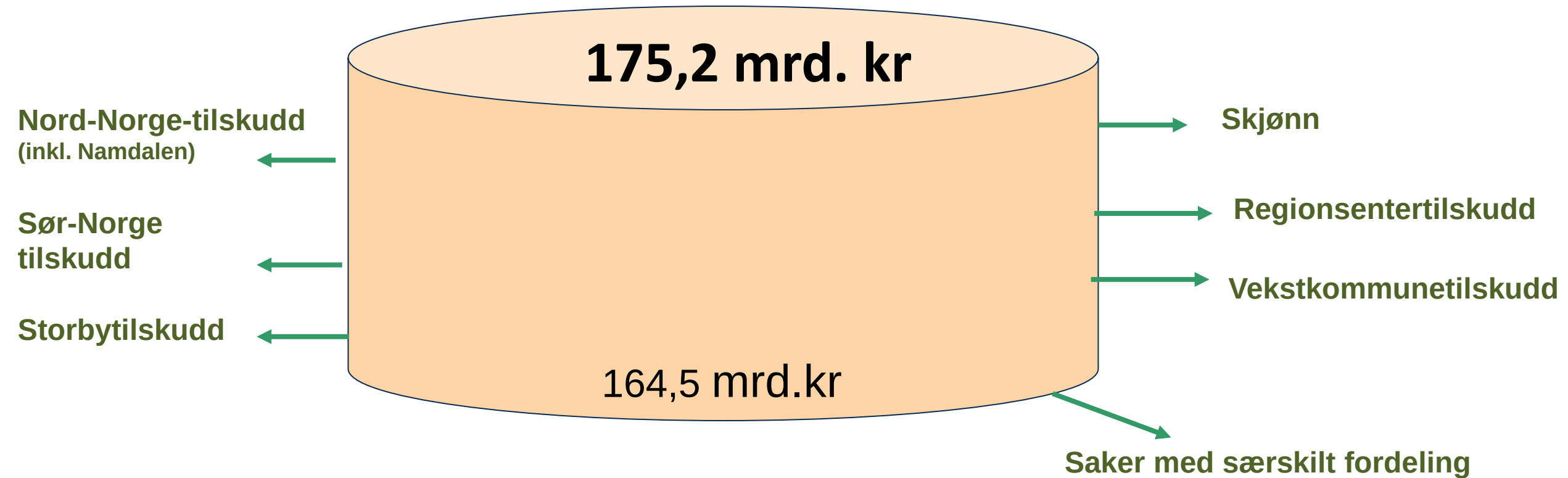
RAMMETILSKUDET er penger som fordeles fra staten til kommunene.

- Fra innbyggerene
- Fra staten
- Frie inntekter
- Bundet

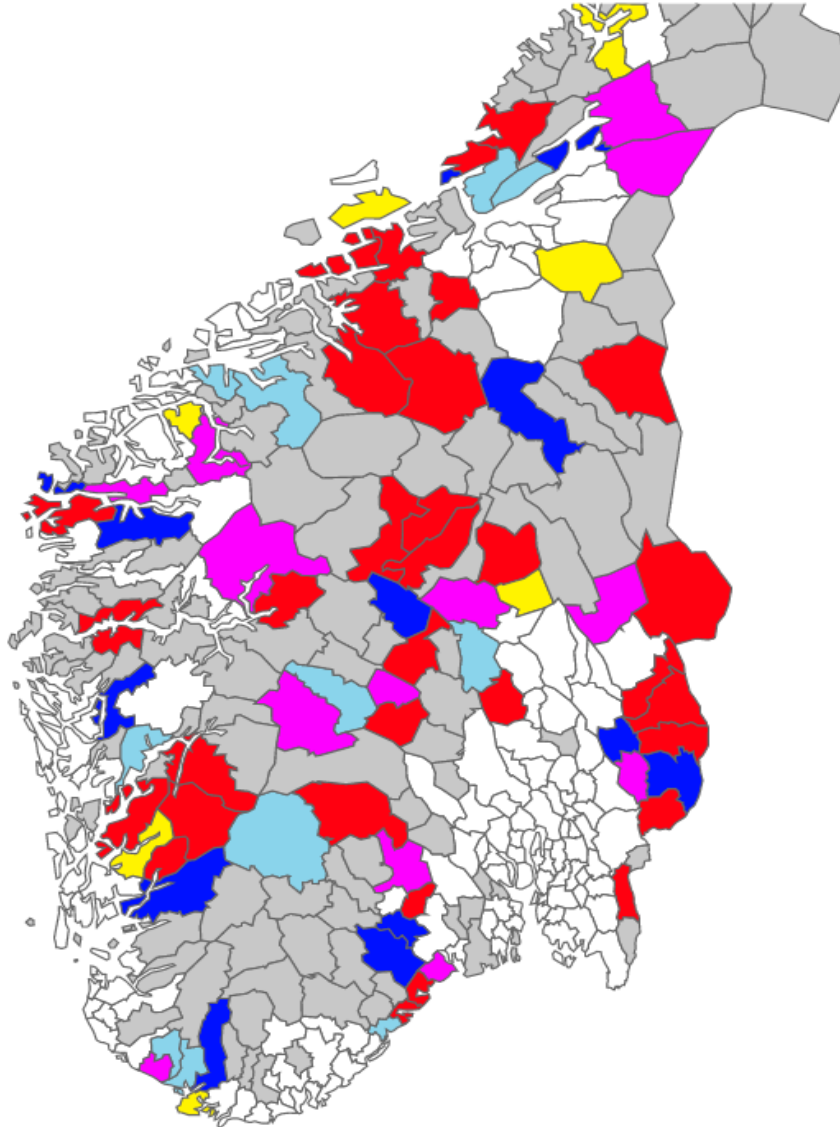

Rammetilskudd til kommunene 2024

Regjeringens forslag til statsbudsjett 2024

Distriktstilskudd for Sør-Norge - kommuner over 3200 innbyggere

Over 3200 innbyggere, skatter u/ 120 pst av
landsgjennomsnitt og nivå avhengig av distriktsindeks,
i alt 451 mill. kr

Sats per kommune og per innbygger

Indeks	per kom/per innb.	Antall kom
● 0-35	1,307 mill. kr/1183 kr	30
● 36-38	1,047 mill. kr/947 kr	11
● 39-41	0,785 mill. kr/710 kr	10
● 42-44	0,522 mill. kr/473 kr	11
● 45-46	0,262 mill. kr/237 kr	6

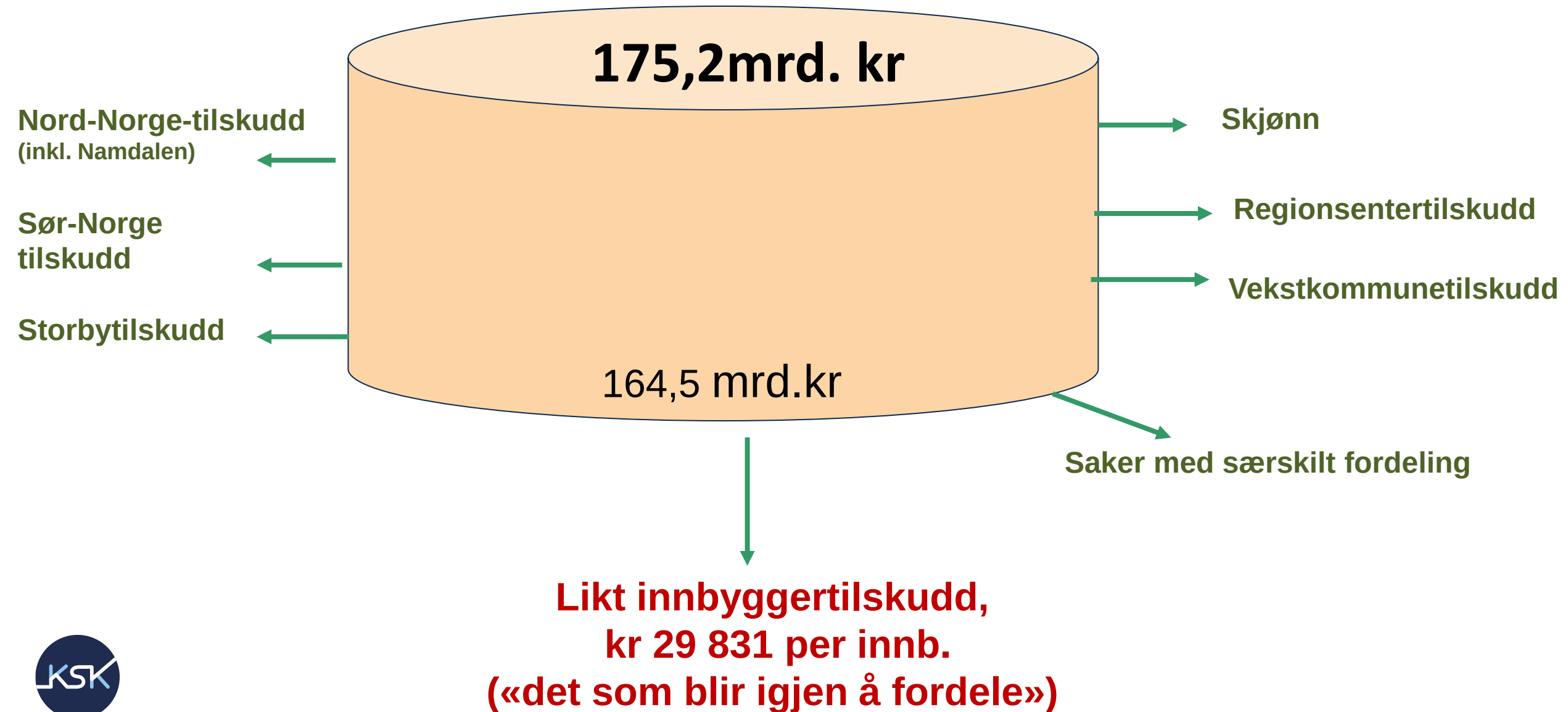
Kvam får distriktstilskudd for Sør-Norge

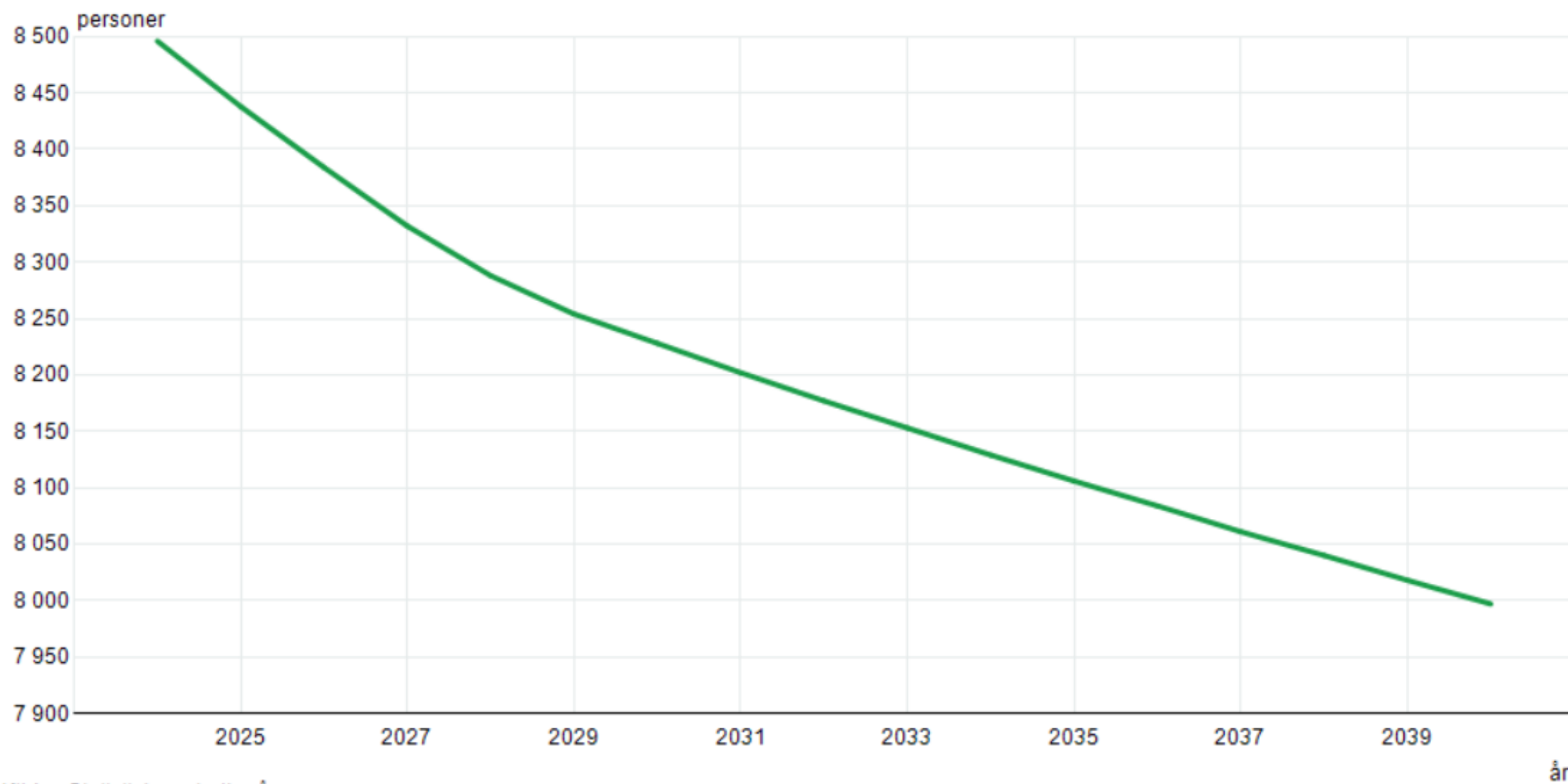
Knr	Kommune	Distrikts- tilskudd Sør-Norge		Distrikts- tilskudd Nord-Norge	
		Småkommuner	Store kommuner	Småkommuner	tilskudd NN
		1000 kr	1000 kr	1000 kr	1000 kr
4617	Kvinnherad	-	17 327		
4618	Ullensvang (nye)	-	14 706		
4619	Eidfjord	-	-		
4620	Ulvik	6 257	-		
4621	Voss (nye)	-	-		
4622	Kvam	-	7 068		
4623	Samnanger	3 129	-		
4624	Bjørnafjord	-	-		
4625	Austevoll	-	-		
4626	Øygarden (nye)	-	-		
4627	Askøy	-	-		
4628	Vaksdal	-	4 883		
4629	Modalen	-	-		
4630	Osterøy	-	-		
4631	Alver	-	-		
4632	Austrheim	3 129	-		
4633	Fedje	6 257	-		
4634	Masfjorden	3 129	-		
4635	Gulen	6 257	-		
4636	Solund	6 257	-		
5441	Deatnu - Tana			13 552	25 496
5442	Unjárga - Nesseby			13 552	7 718
5444	Sør-Varanger			-	89 702

Rammetilskudd til kommunene 2024

Regjeringens forslag til statsbudsjett 2024

14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), Kvam.

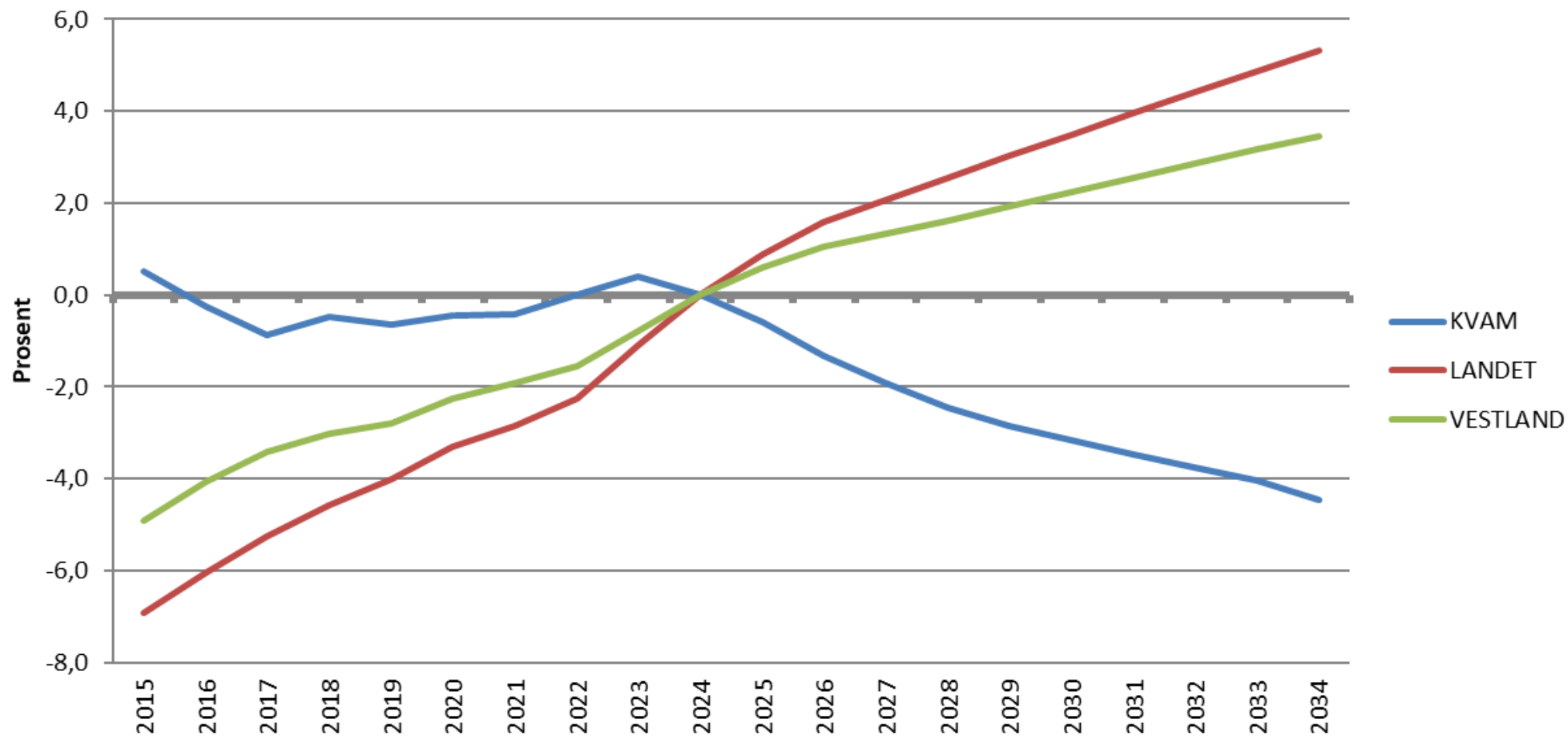

Kilde: Statistisk sentralbyrå

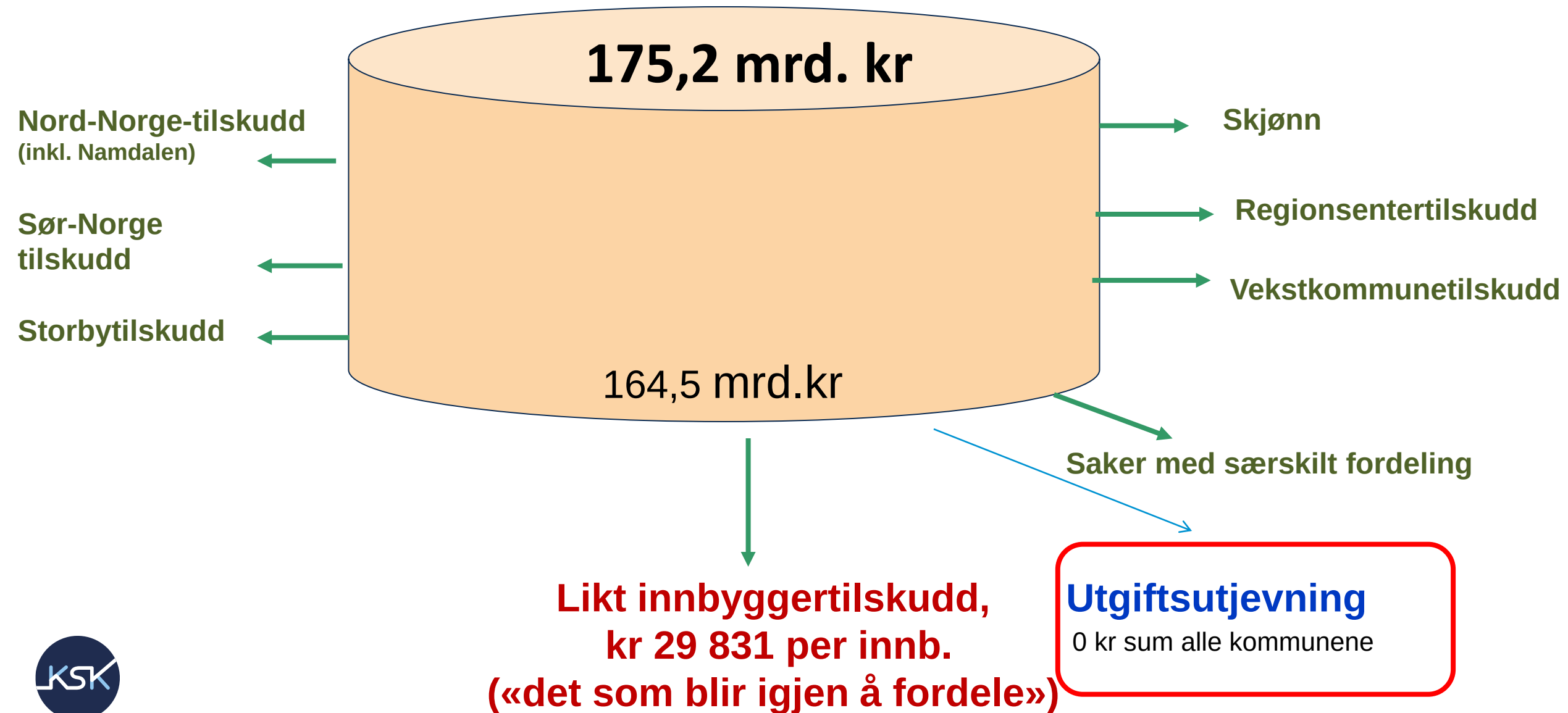
Utvikling i folketall per 1.1

(2022 = 0, SSB MMMM-alternativ TBU metode/ kommunens egen fremskriving)

Rammetilskudd til kommunene 2024

Regjeringens forslag til statsbudsjett 2024

Innbyggertilskuddet
justeres ut i fra
utgiftsbehov

	HELE LANDET		KVAM			Bruk avfolketall 1.7.2023	
	Vekt	Antall	Antall	Utgifts- behovs- indeks	Pst. utslag	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj	
						kr per innb	1000 kr
0-1 år	0,0058	107 155	178	1,0742	0,04 %	28	238
2-5 år	0,1348	227 495	342	0,9721	-0,38 %	-244	-2 078
6-15 år	0,2527	644 583	1 057	1,0604	1,53 %	991	8 446
16-22 år	0,0241	456 837	727	1,0291	0,07 %	45	388
23-66 år	0,1081	3 173 134	4 376	0,8918	-1,17 %	-759	-6 473
67-79 år	0,0605	653 532	1 250	1,2369	1,43 %	930	7 929
80-89 år	0,0806	205 264	481	1,5153	4,15 %	2 695	22 983
over 90 år	0,0403	46 056	116	1,6287	2,53 %	1 644	14 020
Basistillegg	0,0163	275	0,6750	1,5874	0,96 %	621	5 298
Sone	0,0103	21 599 834	69 616	2,0842	1,12 %	725	6 179
Nabo	0,0103	9 877 360	17 537	1,1481	0,15 %	99	844
Landbrukskriterium	0,0019	1	0,0043	2,7609	0,33 %	217	1 851
Innvandrere 6-15 år ekskl Skand	0,0067	54 481	90	1,0682	0,05 %	30	253
Flyktninger uten integreringstils	0,0078	183 480	170	0,5992	-0,31 %	-203	-1 730
Dødlighet	0,0474	41 670	55	0,8535	-0,69 %	-451	-3 842
Barn 0-15 med enslige forsørge	0,0168	149 356	166	0,7187	-0,47 %	-307	-2 615
Lavinntekt	0,0105	257 338	279	0,7011	-0,31 %	-204	-1 737
Uføre 18-49 år	0,0060	124 228	184	0,9578	-0,03 %	-16	-140
Opphopningsindeks	0,0088	118	0,0435	0,2393	-0,67 %	-434	-3 704
Aleneboende 30 - 66 år	0,0180	515 435	605	0,7590	-0,43 %	-281	-2 400
PU over 16 år	0,0507	20 482	47	1,4839	2,45 %	1 592	13 575
Ikke-gifte 67 år og over	0,0474	398 431	731	1,1864	0,88 %	573	4 890
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0163	43 634	92	1,3616	0,59 %	382	3 261
Innbyggere med høyere utdannir	0,0179	1 567 840	1 944	0,8018	-0,35 %	-230	-1 963
1 Kostnadsindeks	1,0000			1,11471	11,47 %	7 444	63 475

Økonomiske konsekvenser av demografiendringer

**HELE
LANDET**

KVAM

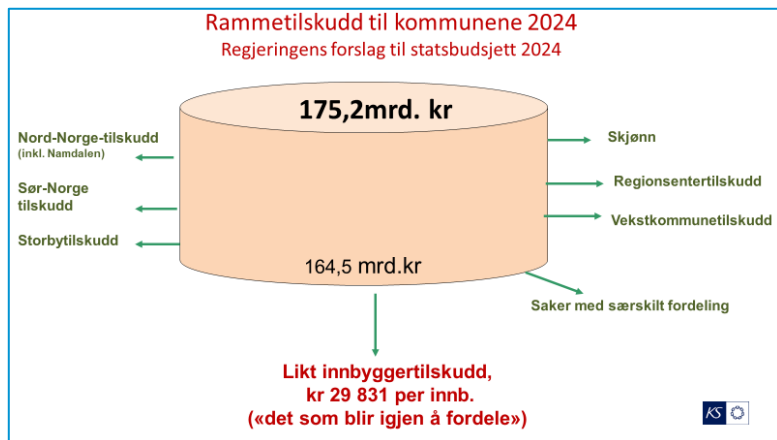
Bruk av folketall 1.7.2023

**Utgifts-
behovs-**

	Vekt	Antall	Antall	indeks	Pst. utslag	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj	
						kr per innb	1000 kr
0-1 år	0,0058	107 155	178	1,0742	0,04 %	28	238
2-5 år	0,1348	227 495	342	0,9721	-0,38 %	-244	-2 078
6-15 år	0,2527	644 583	1 057	1,0604	1,53 %	991	8 446
16-22 år	0,0241	456 837	727	1,0291	0,07 %	45	388
23-66 år	0,1081	3 173 134	4 376	0,8918	-1,17 %	-759	-6 473
67-79 år	0,0605	653 532	1 250	1,2369	1,43 %	930	7 929
80-89 år	0,0806	205 264	481	1,5153	4,15 %	2 695	22 983
over 90 år	0,0403	46 056	1 157	1,5537	5,73 %	1 644	14 020
Basistillegg	0,0163	275				621	5 298
Sone	0,0103	21 599 834				725	6 179
Nabo	0,0103	9 877 360	17 557	1,1481	0,15 %	99	844
Landbrukskriterium	0,0019	1	0,0043	2,7609	0,33 %	217	1 851
Innvandrere 6-15 år ekskl Skand	0,0067	54 481	90	1,0682	0,05 %	30	253
Flyktninger uten integreringstils	0,0078	183 480	170	0,5992	-0,31 %	-203	-1 730
Dødlighet	0,0474	41 670	55	0,8535	-0,69 %	-451	-3 842
Barn 0-15 med enslige forsørge	0,0168	149 356	166	0,7187	-0,47 %	-307	-2 615
Lavinntekt	0,0105	257 338	279	0,7011	-0,31 %	-204	-1 737
Uføre 18-49 år	0,0060	124 228	184	0,9578	-0,03 %	-16	-140
Opphopningsindeks	0,0088	118	0,0435	0,2393	-0,67 %	-434	-3 704
Aleneboende 30 - 66 år	0,0180	515 435	605	0,7590	-0,43 %	-281	-2 400
PU over 16 år	0,0507	20 482	47	1,4839	2,45 %	1 592	13 575
Ikke-gifte 67 år og over	0,0474	398 431	731	1,1864	0,88 %	573	4 890
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0163	43 634	92	1,3616	0,59 %	382	3 261
Innbyggere med høyere utdannir	0,0179	1 567 840	1 944	0,8018	-0,35 %	-230	-1 963
1 Kostnadsindeks	1,0000			1,11471	11,47 %	7 444	63 475

**Delkostnadsnøkkel
grunnskole**

«Inntekten» pr innbygger
etter utgiftsutjevningen
(det virkelige tilskuddet pr
innbygger)

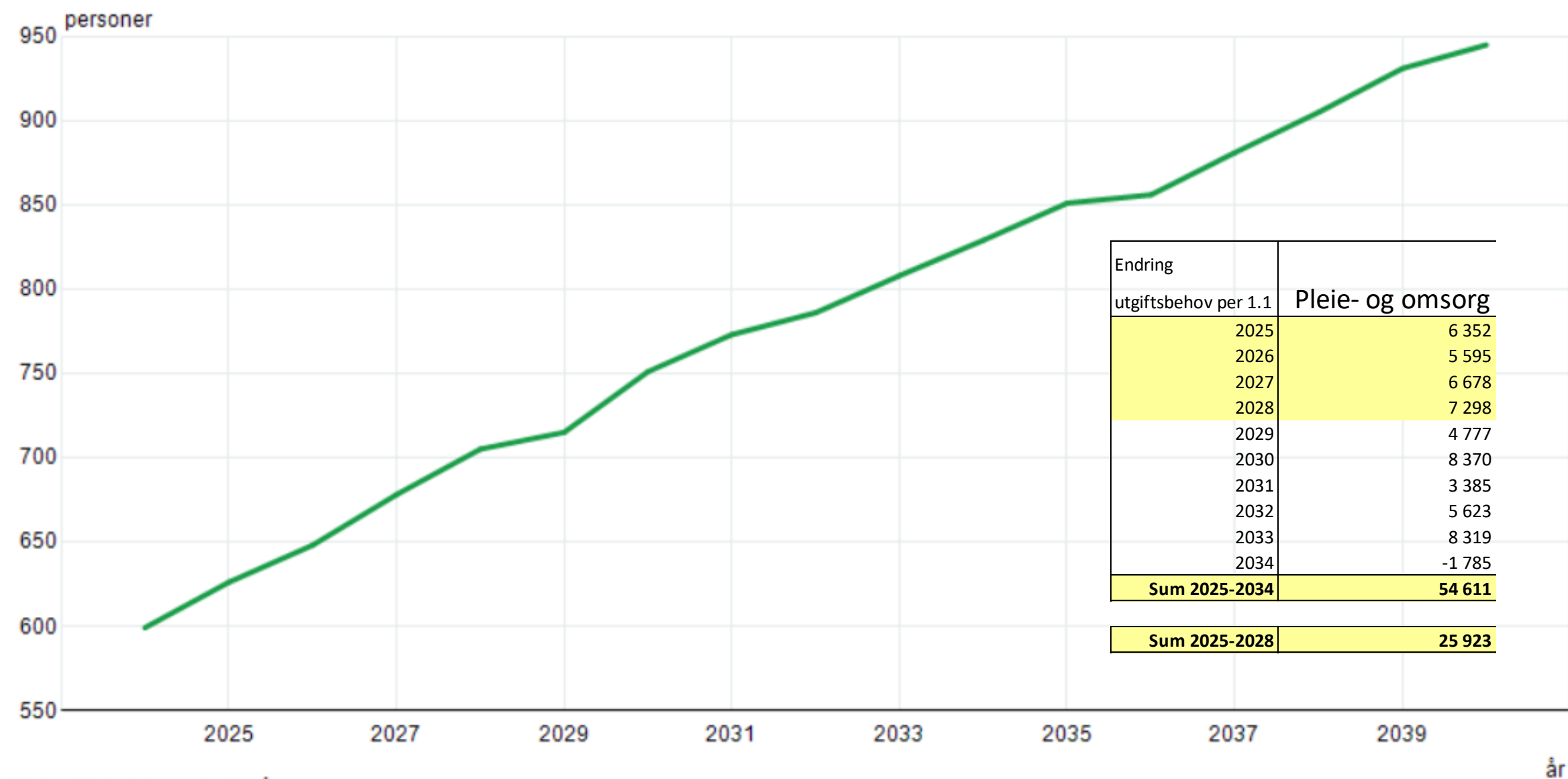

KOSTNADSNØKKEL 2024

med strukturkriterium

Kostnadsnøkkel	Kostnads- nøkkel 2024	Enhets- beløp kr
Innbyggere 0-1	0,0058	18 912
Innbyggere 2-5	0,1348	211 085
Innbyggere 6-15	0,2527	140 590
Innbyggere 16-22	0,0241	19 024
Innbyggere 23-66	0,1081	12 325
Innbyggere 67-79	0,0605	33 867
Innbyggere 80-89	0,0806	146 423
Innbyggere 90 år og over	0,0403	310 379
Basiskriteriet	0,0163	21 243 027
Sone (bosatt spredt)	0,0103	
Nabo	0,0103	
Landbrukskriteriet	0,0019	
Innvandrere 6-15 år, ekskl. Skandi	0,0067	49 341
Flyktninger uten integreringstilskud	0,0078	15 750
Dødelighetskriteriet	0,0474	416 634
Antall barn 0-15 år med enslige fo	0,0168	56 051
Lavinntektskriteriet	0,0105	13 167
Uføre 18-49 år	0,0060	17 631
Opphopningsindeks	0,0088	
Aleneboende	0,0180	12 496
PU 16 år og over	0,0507	900 504
Ikke gifte 67 år og over	0,0474	43 711
Andel barn 1 år uten kontanstøtte	0,0163	142 229
Antall innbyggere med høyere utda	0,0179	4 177
Sum	1,0000	

14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), Kvam, 80 år eller eldre.

Endring	
utgiftsbehov per 1.1	Pleie- og omsorg
2025	6 352
2026	5 595
2027	6 678
2028	7 298
2029	4 777
2030	8 370
2031	3 385
2032	5 623
2033	8 319
2034	-1 785
Sum 2025-2034	54 611
Sum 2025-2028	25 923

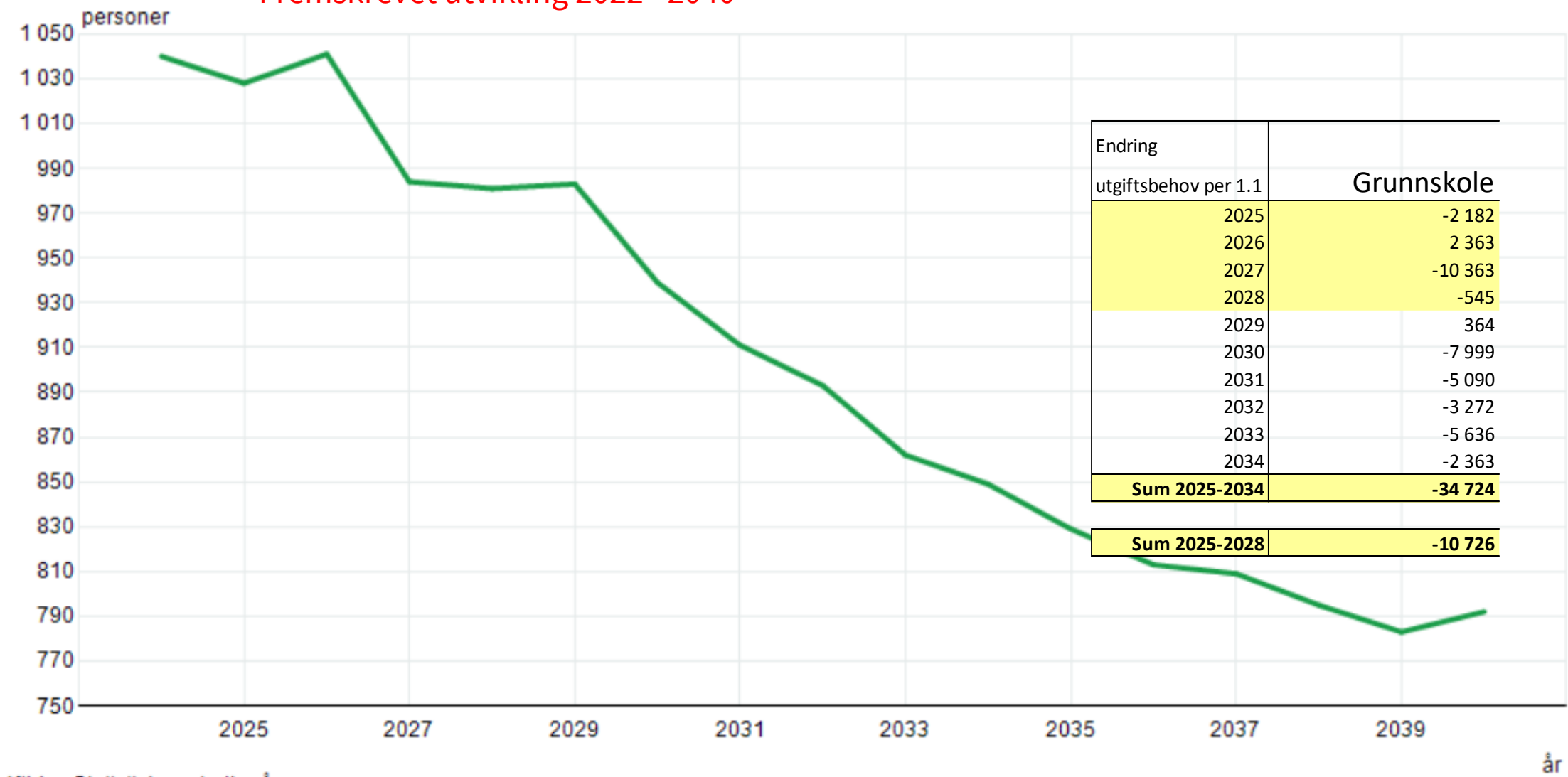

NB: Inntektssystemet gir NETTOutjevning

- Inntektssystemet fra staten gir netto utjevning:
 - + Økt behov i pleie og omsorg
 - (**MINUS**) redusert behov blant barn og unge
 - = Rammeoverføringen fra staten
- Staten forutsetter at kommunen flytter **krone for krone** mellom tjenesteområdene ettersom behovet forandrer seg

14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), Kvam, 6-15 år.

Framskrevet utvikling 2022 - 2040

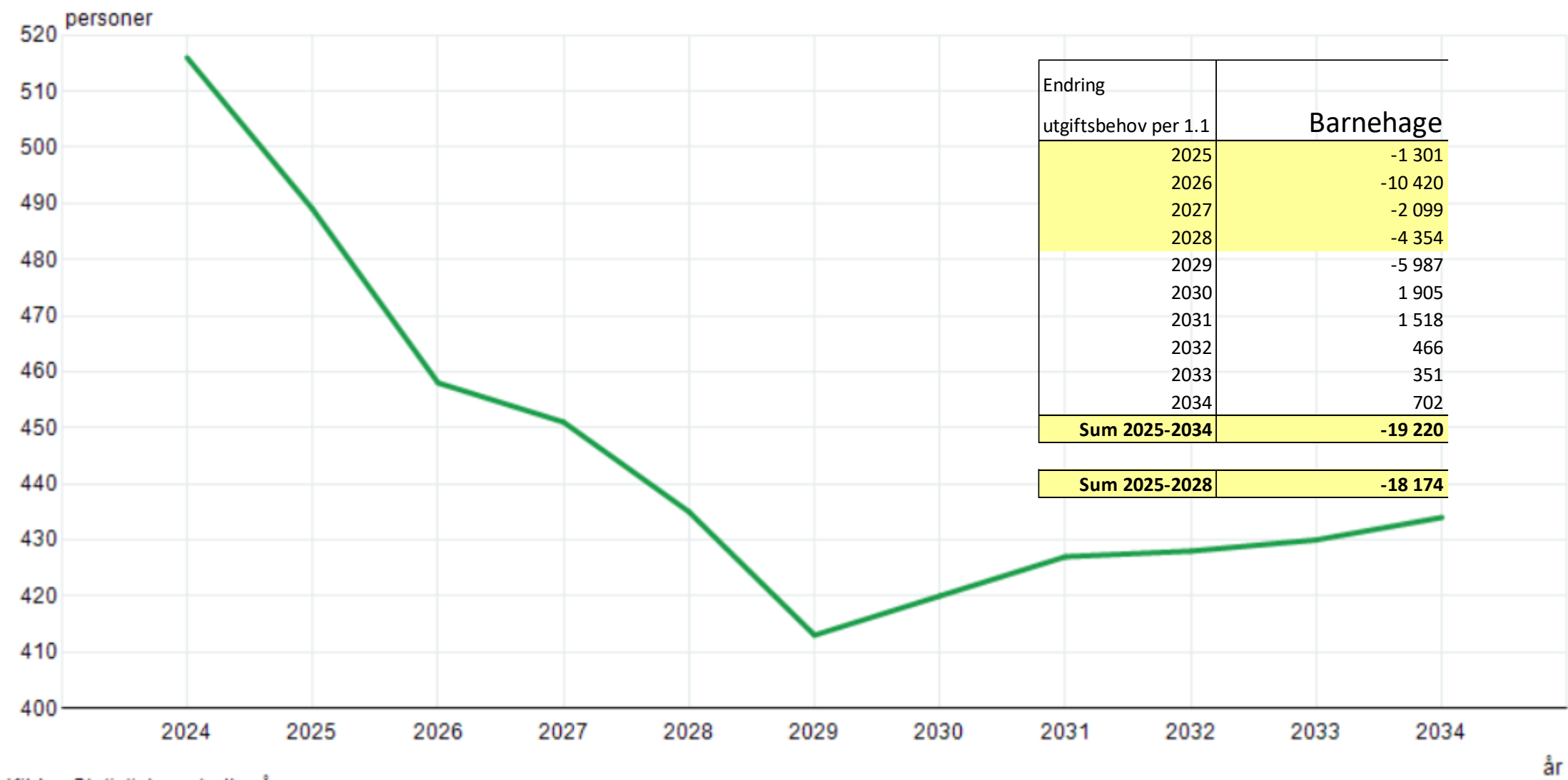

Endring		
utgiftsbehov per 1.1	Grunnskole	
2025		-2 182
2026		2 363
2027		-10 363
2028		-545
2029		364
2030		-7 999
2031		-5 090
2032		-3 272
2033		-5 636
2034		-2 363
Sum 2025-2034		-34 724
Sum 2025-2028		-10 726

Kilde: Statistisk sentralbyrå

14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Kvam, 0-5 år, Hovedalternativet (MMMM).

Endring	
utgiftsbehov per 1.1	Barnehage
2025	-1 301
2026	-10 420
2027	-2 099
2028	-4 354
2029	-5 987
2030	1 905
2031	1 518
2032	466
2033	351
2034	702
Sum 2025-2034	-19 220
Sum 2025-2028	-18 174

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Endringer i utgiftsbehov 2025, 2028 og frem mot 2032 basert på fremskrevet demografi

4622 KVAM

Anslag årlig endring i kommunens utgiftsbehov (i 1000 kroner) per tjenesteområde som følge av befolkningsendringer

(2023 kroner og endring fra 1.1.2024)

Endring utgiftsbehov per 1.1	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommunehelse	Barnevern	SUM KVAM
2025	6 352	-2 182	-1 301	-391	-19	-629	1 831
2026	5 595	2 363	-10 420	-707	-83	-527	-3 779
2027	6 378	1 363	-2 091	-377	-1	-348	-7 007
2028	7 238	-543	-4 354	-418	-53	-416	1 510
2029	4 777	364	-5 987	-387	-60	-437	-1 730
2030	8 370	-7 999	1 905	-24	11	-503	1 759
2031	3 385	-5 090	1 518	-129	-104	-372	-793
2032	5 623	-3 272	466	-246		-311	2 303
2033	8 319	-5 636	351	-339		-390	2 517
2034	1 785	2 363	702	226	275	280	4 236
Sum 2025-2034	54 611	-34 724	-19 220	-3 243	-328	-4 721	-7 625
Sum 2025-2028	25 923	-10 726	-18 174	-1 893	-154	-2 420	-7 445

Hvordan er den politiske viljen til å gjennomføre dette?

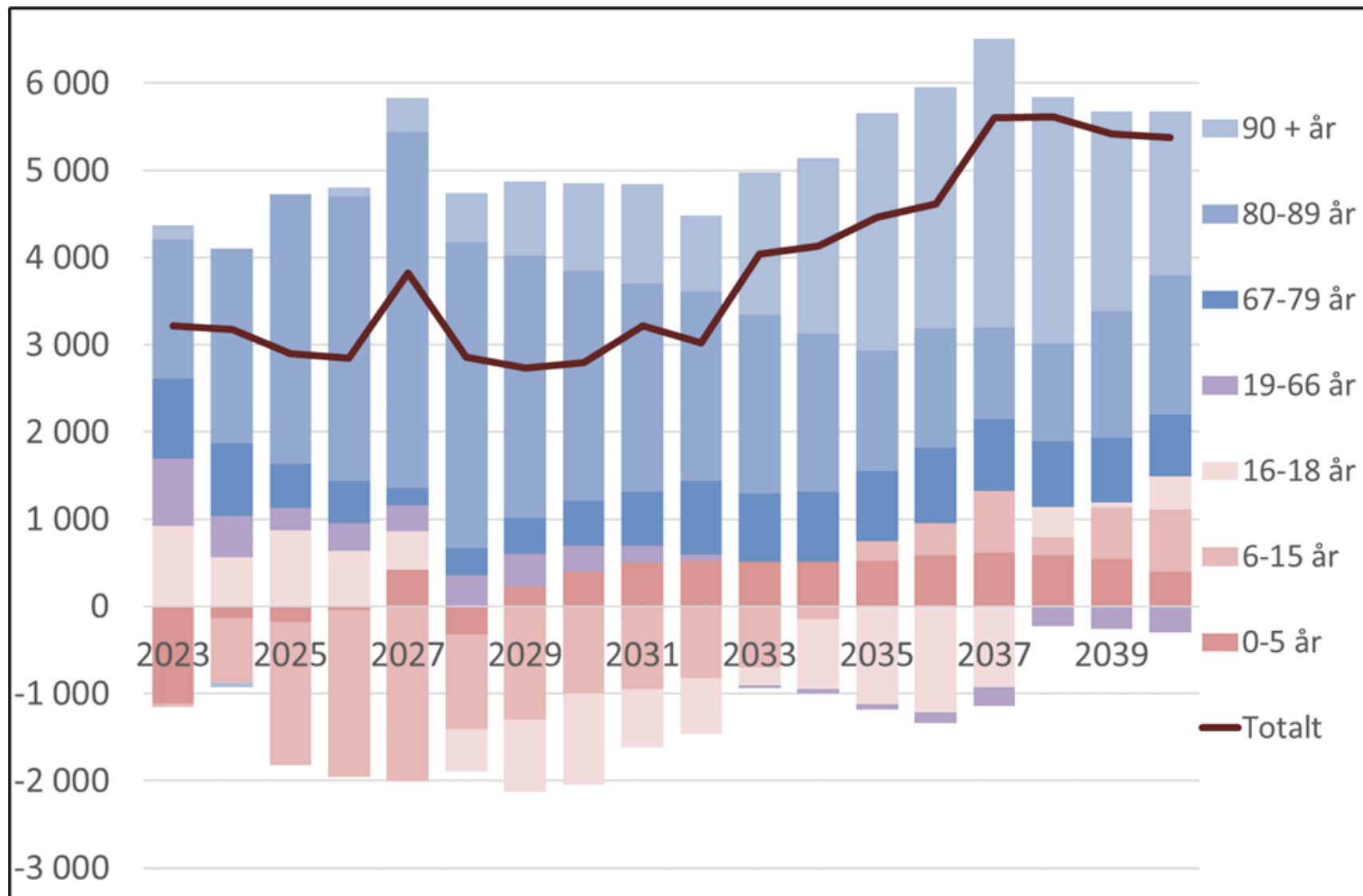
Kommuneplan 2034

Økonomiplan 2028

Husk; om Kvam gjort dette har Kvam fortsatt ikke spart én krone – bare opprettholdt samme prioritering av kommunebudsjettet som i dag!

Effekten av netto endringer i utgiftsutjevningen

Fra kommuneproposisjonen for 2025:

«Regjeringen legger opp til en vekst i frie inntekter for kommunesektoren på 6,4 mrd. kroner for neste år. Deler av veksten, 3,9 mrd. kroner, er knyttet til økte demografi- og pensjonskostnader for kommunene.»

Dette er **NETTO** demografikompensasjon!

Staten liker ikke det de selv har pålagt kommunen å gjennomføre

Femte del. Økonomi

Kapittel 14. Økonomiforvaltning

§ 14-1. Grunnleggende krav til økonomiforvaltningen

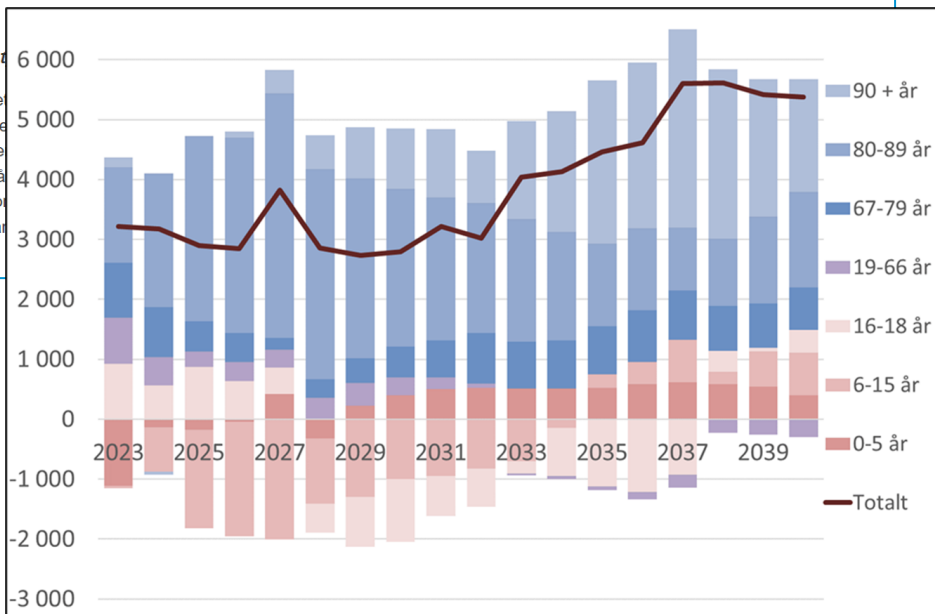
Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid.

Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide samordnede og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling.

Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

§ 14-2. Kommunestyrets oppgaver

- a. økonomiplan
- b. årsregnskap
- c. finansielle mål
- d. regler for økonomiforvaltning
- e. regler for finansiering

Demografikostnader i kommunesektoren. TBU-rapporten høsten 2022

KS: 273 kommuner vinner på grunnskoletillegg

Kvinnherad vinner mest på Støre-regjeringens forslag om en halv million i tilskudd per grunnskole. 83 kommuner taper. Sjekk din kommune her.

Maria Lekve

PUBLISERT 11.11.2021 - 08:16 SIST OPPDATERT 11.11.2021 - 08:18

Mandag ble det kjent at regjering Solberg-regjeringens budsjettfor

Støre-regjeringen vil innføre et gr vil få en halv million kroner i tilsku

- Det er nok så åpenbart at et bas kommuner med mange små skole samfunnsøkonomi, NTNU.

- Det blir vanskeligere å legge ned

Partileder Trygve Slagsvold Vedum i Sp forsvaret partifelle og regjeringskollega Emilie Enger Mehls ordbruk i skoledebatten. Foto: Javad Parsa / NTB

Vedum forsvaret Mehls «prostituering seg»-utsagn i skoledebatten

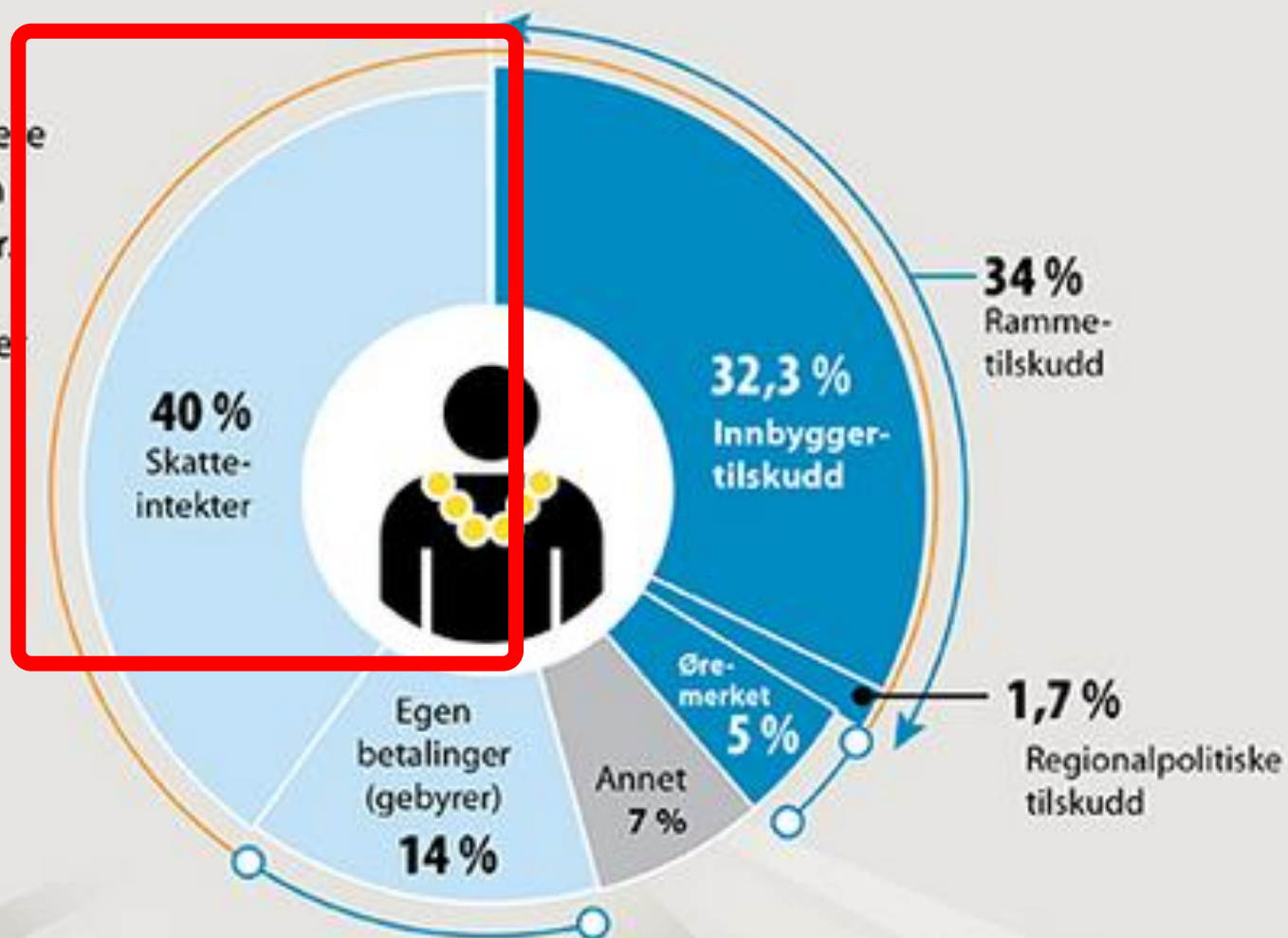

Slik får kommunene inntektene sine

FRIE INNTEKTER er midler kommunene fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler.

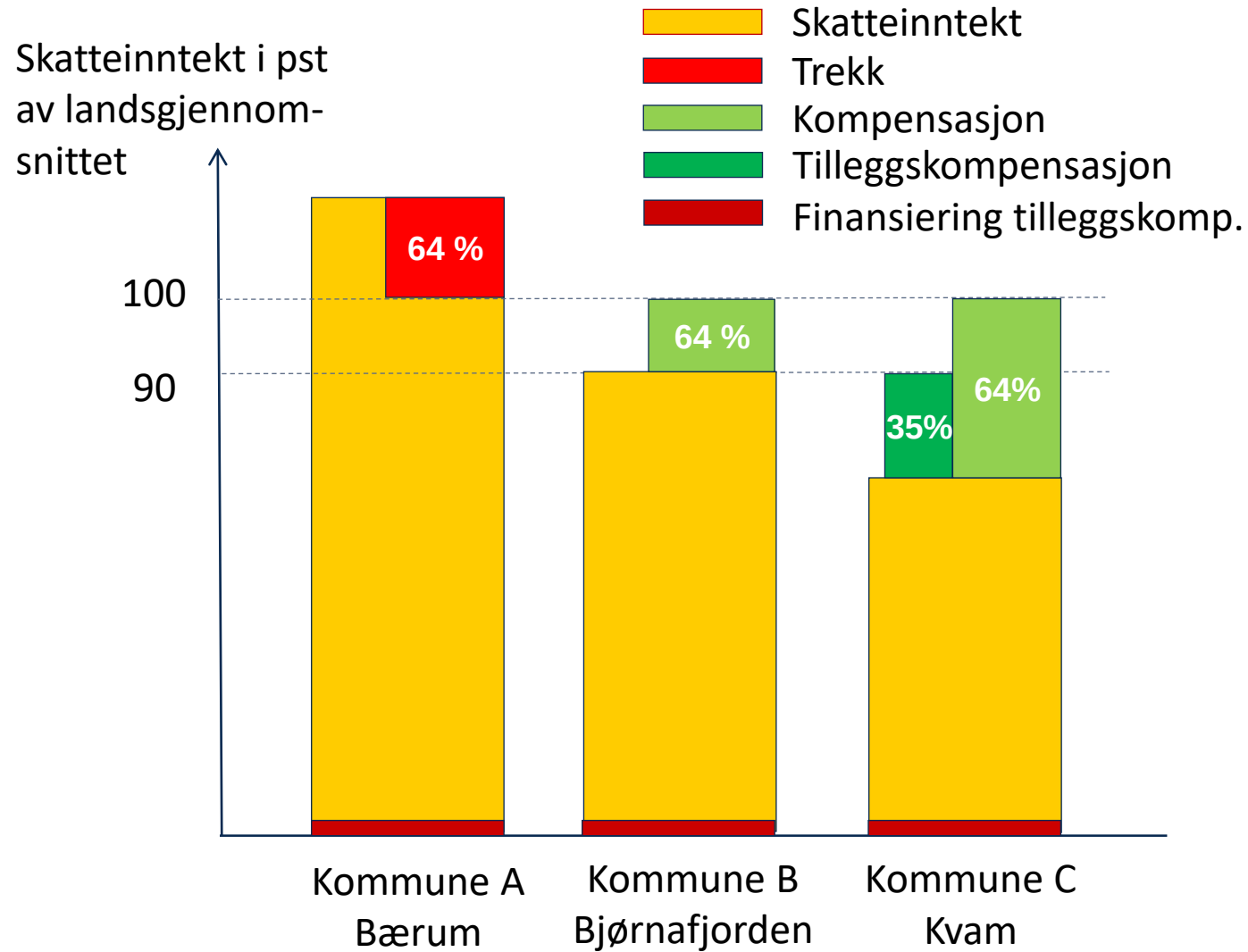
RAMMETILSKUDET er penger som fordeles fra staten til kommunene.

- Fra innbyggerene
- Fra staten
- Frie inntekter
- Bundet

Skatteutjevningen

(skatt på formue og inntekt inkl. naturressursskatt)

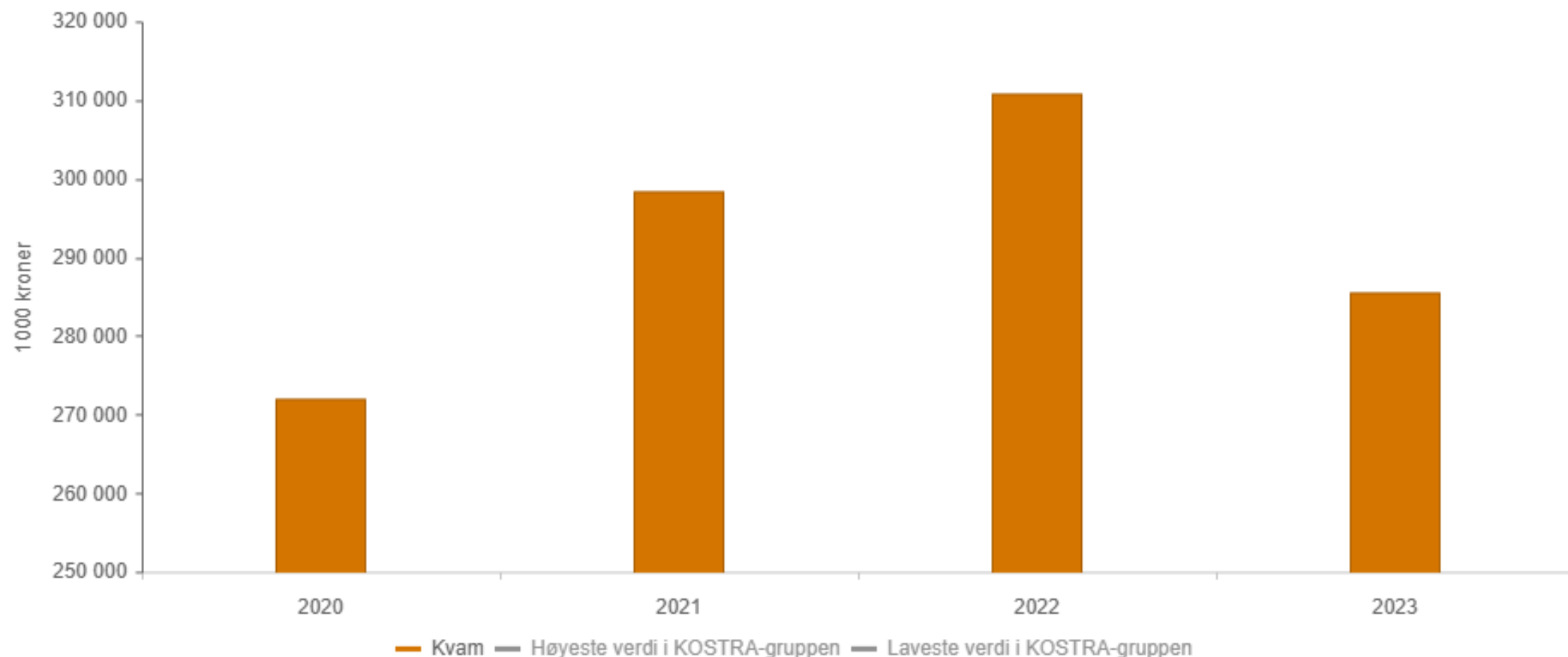

Kvam er en skattesvak kommune

Nr	Kommunenavn	Skatter 2024			Netto utjevn. 24	Skatt og netto skatteutjevning	
1) Finansieringstrekk		Jan-des			Jan-des	Jan-des	
for perioden				Pst av	(kol 5+9)		pst av
	kr -413,68	1000 kr	kr pr innb	landsgj.	1000 kr	kr pr innb	landsgj
		1	2	3	10	12	13
301	Oslo	36 964 929	51 504	134 %	-5 920 576	43 255	112,5 %
3201	Bærum	8 281 356	63 255	165 %	-2 003 043	47 955	124,8 %
3203	Asker	4 976 908	50 366	131 %	-747 675	42 800	111,3 %
4618	Ullensvang	465 961	42 295	110 %	-30 007	39 571	102,9 %
4619	Eidfjord	61 938	63 986	166 %	-15 235	48 247	125,5 %
4620	Ulvik	43 796	40 217	105 %	-1 608	38 740	100,8 %
4621	Voss	563 445	34 208	89 %	37 312	36 474	94,9 %
4622	Kvam	288 653	33 975	88 %	21 128	36 462	94,9 %
4623	Samnanger	85 144	34 031	89 %	6 090	36 465	94,9 %
4624	Bjørnafjorden	922 584	35 375	92 %	37 243	36 803	95,7 %
4625	Austevoll	325 118	61 343	160 %	-75 009	47 190	122,8 %
4626	Øygarden	1 402 631	35 270	92 %	59 291	36 761	95,6 %
4627	Askøy	969 005	32 145	84 %	127 382	36 370	94,6 %
4628	Vaksdal	131 544	34 150	89 %	8 941	36 471	94,9 %
4629	Modalen	28 409	73 983	192 %	-8 347	52 246	135,9 %
4630	Osterøy	252 335	30 773	80 %	45 340	36 302	94,4 %
4631	Alver	990 727	33 040	86 %	101 219	36 415	94,7 %
4632	Austrheim	138 282	47 998	125 %	-17 705	41 852	108,9 %
5014	Frøya	371 361	68 102	177 %	-99 289	49 894	129,8 %

Skatt på inntekt og formue Beløp (1000 kr)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

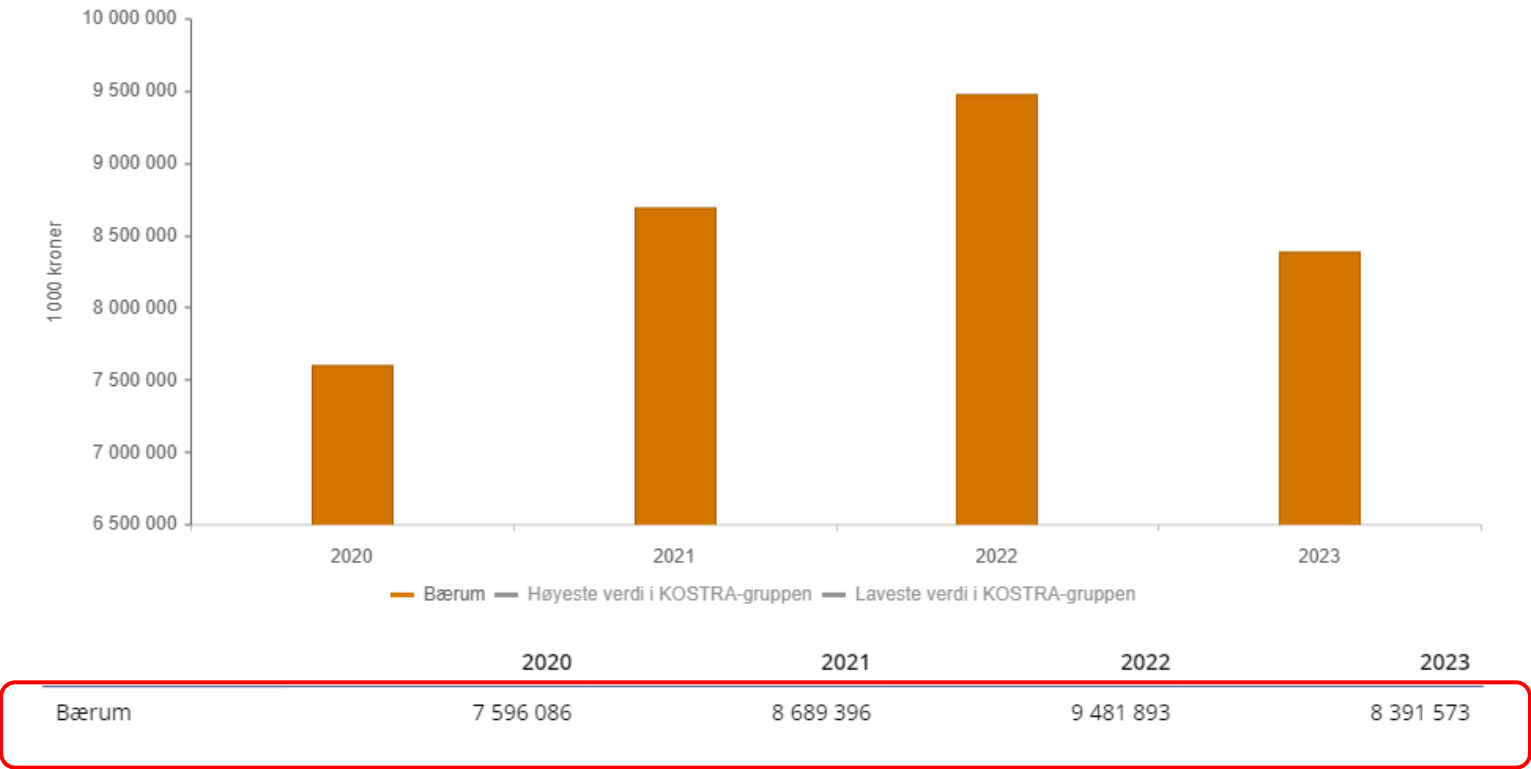

	2020	2021	2022	2023
Kvam	271 953	298 340	310 758	285 441

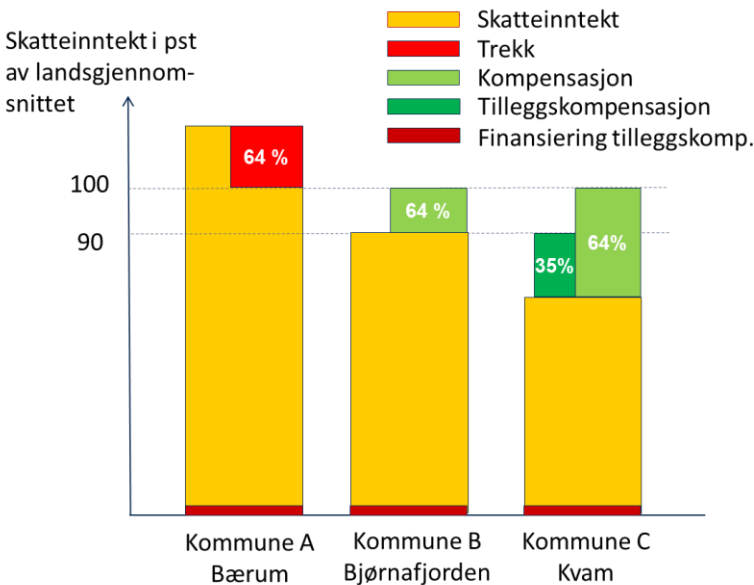
KS anslår en redusert skatteinngang på 5-7 milliarder for kommunesektoren samlet i 2024

Skatt på inntekt og formue Beløp (1000 kr)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Nr	Kommunenavn	Skatter 2024			Netto utjevn. 24	Skatt og netto skatteutjevning	
1) Finansieringstrekk for perioden		Jan-des		Pst av	Jan-des	Jan-des	
				landsgj.	(kol 5+9)		
	kr -413,68	1000 kr	kr pr innb		1000 kr	kr pr innb	pst av
		1	2	3	10	11	12
301	Oslo	36 964 929	51 504	134 %	-5 920 576	43 255	112,5 %
3201	Bærum	8 281 356	63 255	165 %	-2 003 043	47 955	124,8 %
3203	Asker	4 976 908	50 366	131 %	-747 675	42 800	111,3 %
4618	Ullensvang	465 961	42 295	110 %	-30 007	39 571	102,9 %
4619	Eidfjord	61 938	63 986	166 %	-15 235	48 247	125,5 %
4620	Ulvik	43 796	40 217	105 %	-1 608	38 740	100,8 %
4621	Voss	563 445	34 208	89 %	37 312	36 474	94,9 %
4622	Kvam	288 653	33 975	88 %	21 128	36 462	94,9 %
4623	Sannems	85 144	34 031	88 %	5 000	36 465	94,8 %

Stor-Oslo TV P1 Stor-Oslo Tips oss

Økonomirapporten er dyster lesning for finansbyråd Hallstein Bjercke (V).

Sjokktall for Oslo: Skattesvikt på minst 1,5 milliarder

Og svikten i kommunens skatteinntekter *kan* bli så høy som 2,5 milliarder kroner. – Det ser mørkt ut, sier Oslos finansbyråd.

I tillegg kommer en mye større skattesvikt enn antatt.

– Vi har grunn til å tro at Finansdepartementet dessverre ikke er pessimistiske nok, sa områdedirektør Helge Eide i KS i Debatten på NRK onsdag.

KS anslår nå skattesvikten til om lag 6 milliarder, mens finansminister Trygve Slagsvold Vedums tallknusere altså trodde den skulle bli 2,5 milliarder.

Publisert 17. okt. kl. 12:48

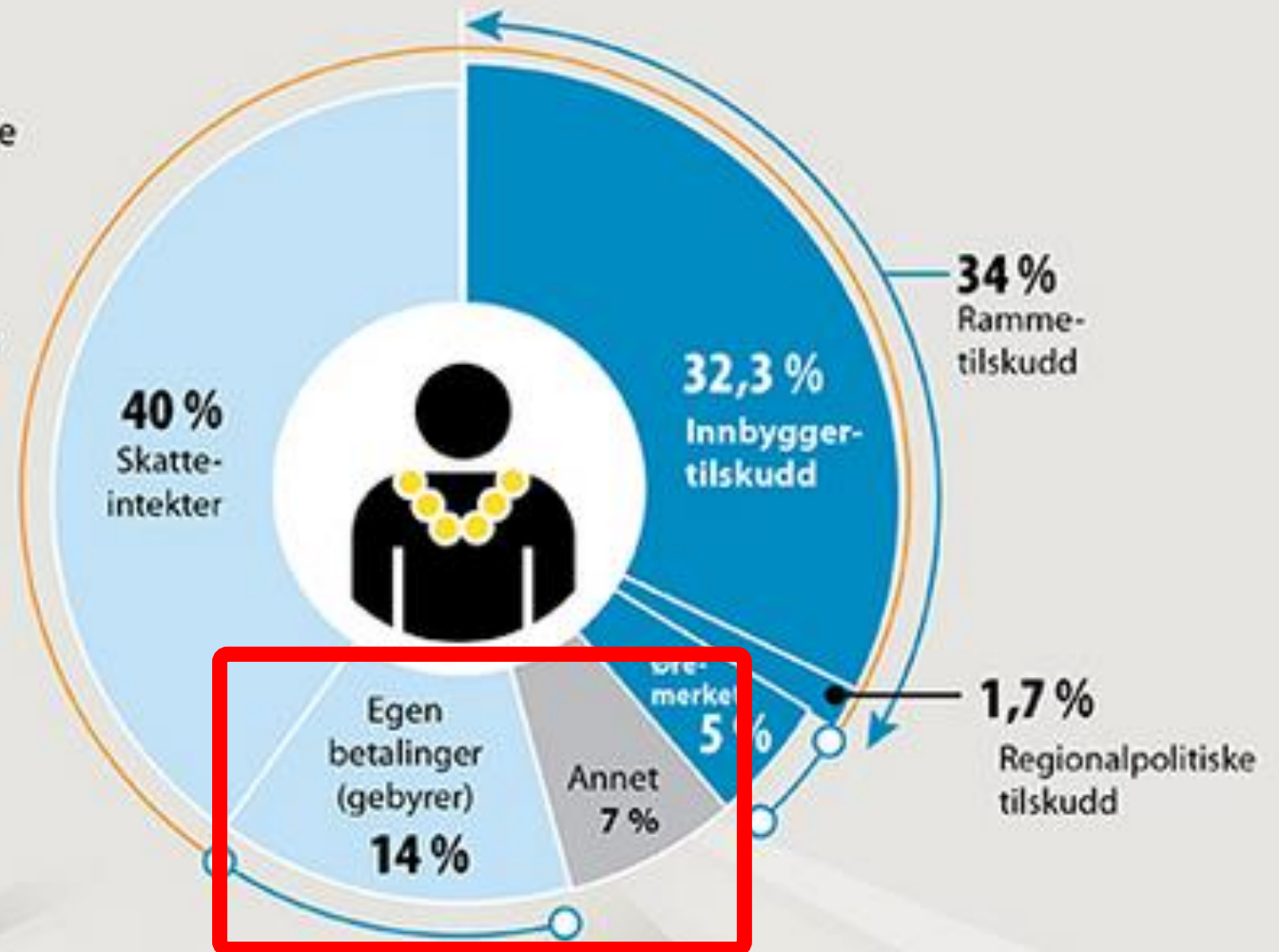
Oppdatert 17. okt. kl. 17:34

Slik får kommunene inntektene sine

FRIE INNTEKTER er midler kommunene fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler.

RAMMETILSKUDET er penger som fordeles fra staten til kommunene.

- Fra innbyggerene
- Fra staten
- Frie inntekter
- Bundet

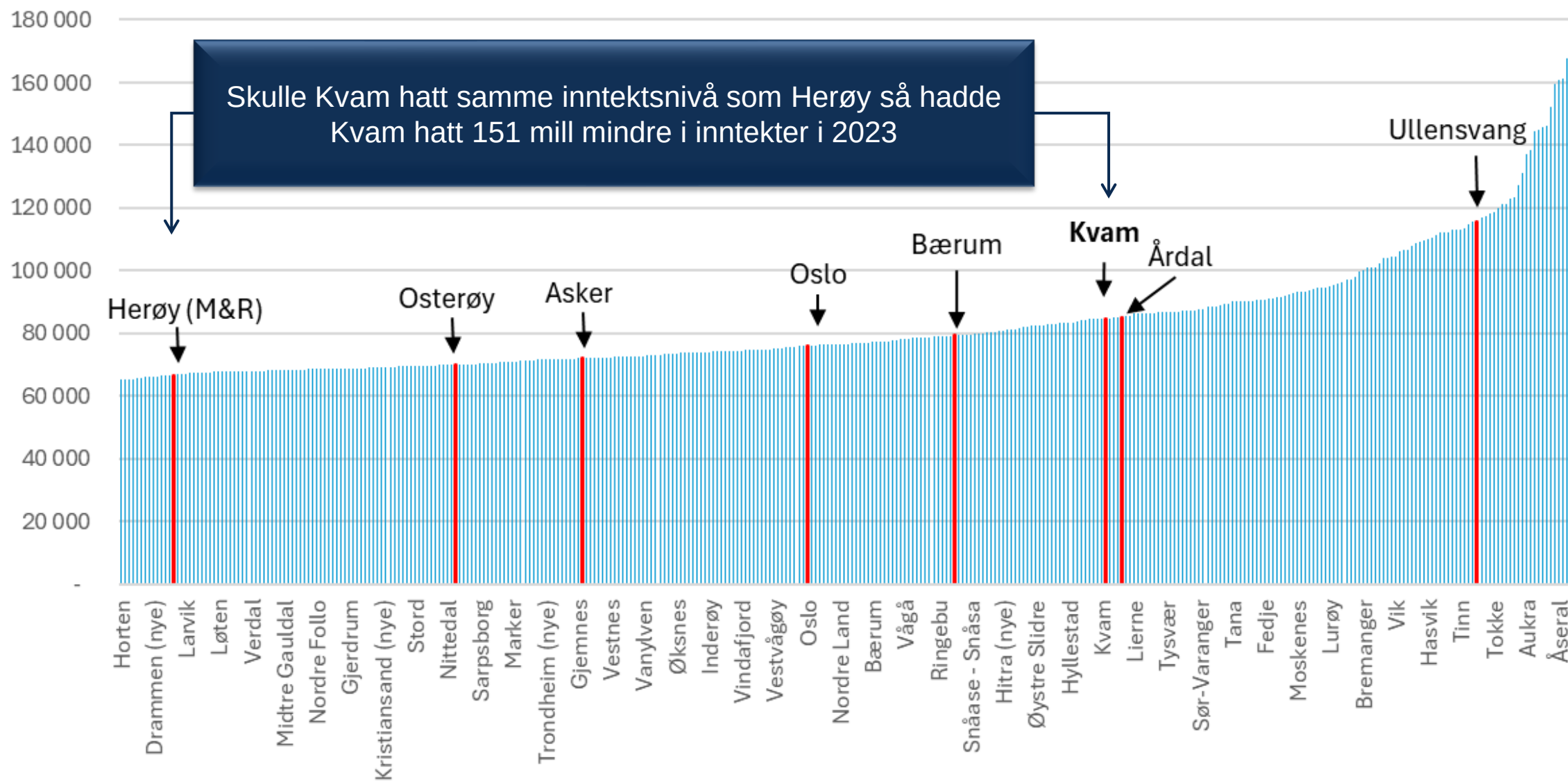

Effekten av lokale inntekter

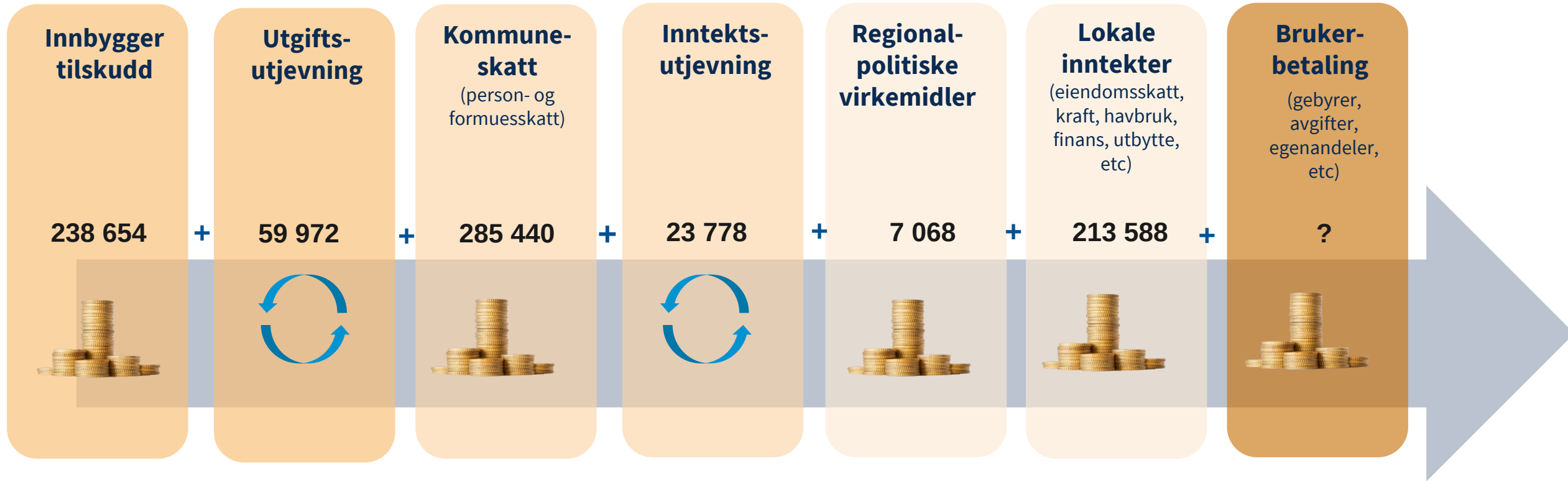
Knr.	Kommune	Eiendoms- skatt KOSTRA	Konsesjonskraft og hjemfallsinntekter	Havbruks- fond 2023	Fordel diff arbeids- giveravgift	Renteinnt. utbytte og eieruttak KOSTRA	Innbyggere per 01.01.2023	Kroner per innbygger i "lokale inntekter"
		1000 kr	1000 kr	1000 kr	kr per innb	1000 kr		kr per innb
1515	Herøy (Møre og Romsdal)	0	0	1 140	0	17 673	8 842	2 128
1539	Rauma	43 747	1 118	6 514	1 299	14 262	7 046	9 500
1547	Aukra	250 498	0	7 870	50	36 764	3 654	80 783
4612	Sveio	0	0	5 191	0	34 262	5 732	6 883
4613	Bømlo	39 725	0	12 912	29	10 228	12 132	5 184
4614	Stord	51 719	0	1 298	0	50 587	19 098	5 425
4615	Fitjar	21 219	0	4 764	0	5 402	3 181	9 866
4616	Tysnes	10 553	0	9 285	1 680	3 481	2 910	8 591
4617	Kvinnherad	61 132	139 083	21 714	1 430	39 983	13 058	20 167
4618	Ullensvang (nye)	113 606	343 463	4 759	1 324	67 327	11 148	47 585
4619	Eidfjord	57 332	24 952		1 651	13 548	962	101 334
4620	Ulvik	11 434	0		1 902	11 169	1 056	23 205
4621	Voss (nye)	88 469	88 385		60	61 538	16 144	14 770
4622	Kvam	42 233	104 776	7 240	33	59 339	8 531	25 041
4623	Samnanger	14 322	24 124	865	0	2 561	2 495	16 782
4624	Bjørnafjord	0	8 708	11 007	0	43 438	25 596	2 467
4625	Austevoll	1 459	-2	15 186	0	11 845	5 297	5 378
4626	Øygarden (nye)	176 965	0	18 617	0	111 779	39 368	7 807
4627	Askøy	0	0	1 730	0	117 064	29 989	3 961
4628	Vaksdal	43 475	199 625	649	0	15 541	3 875	66 914
4629	Modalen	30 151	226		567	1 009	380	84 087
4630	Osterøy	30 528	124	4 975	0	8 548	8 152	5 419
5014	Frøya	13 635	0	43 373	3 605	30 044	5 391	16 816

Utgiftskorrigerte frie inntekter 2023

ink eiendomsskatt, kraft, havbruk, reg.pol, fordel diff arb.avgift

Inntektssystemet – Oppsummert **Kvam**

Brutto driftsinntekter = 1 115 019 000,-

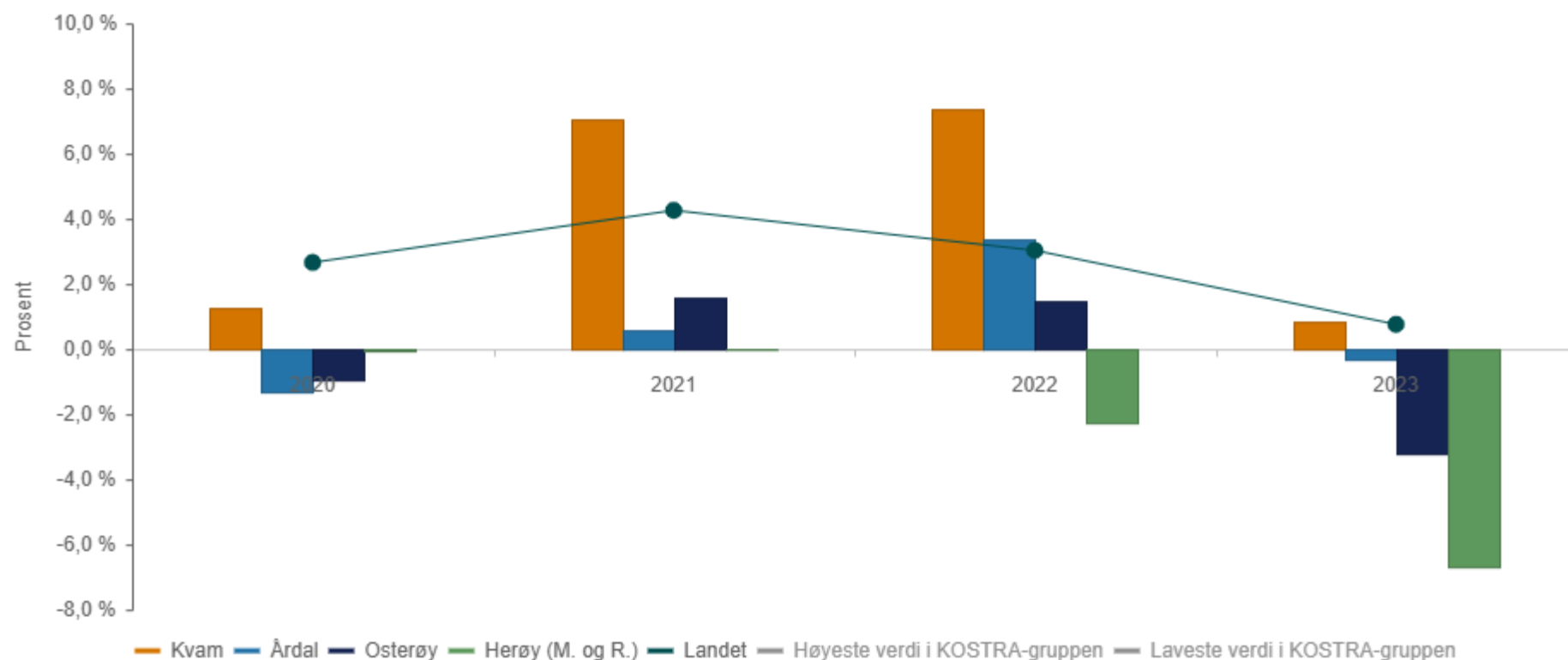
Nå-situasjonen i Kvam kommune

Kommunaløkonomisk bærekraft (KØB-Indeks)

Netto driftsresultat, Disposisjonsfond, Gjeldsgrad

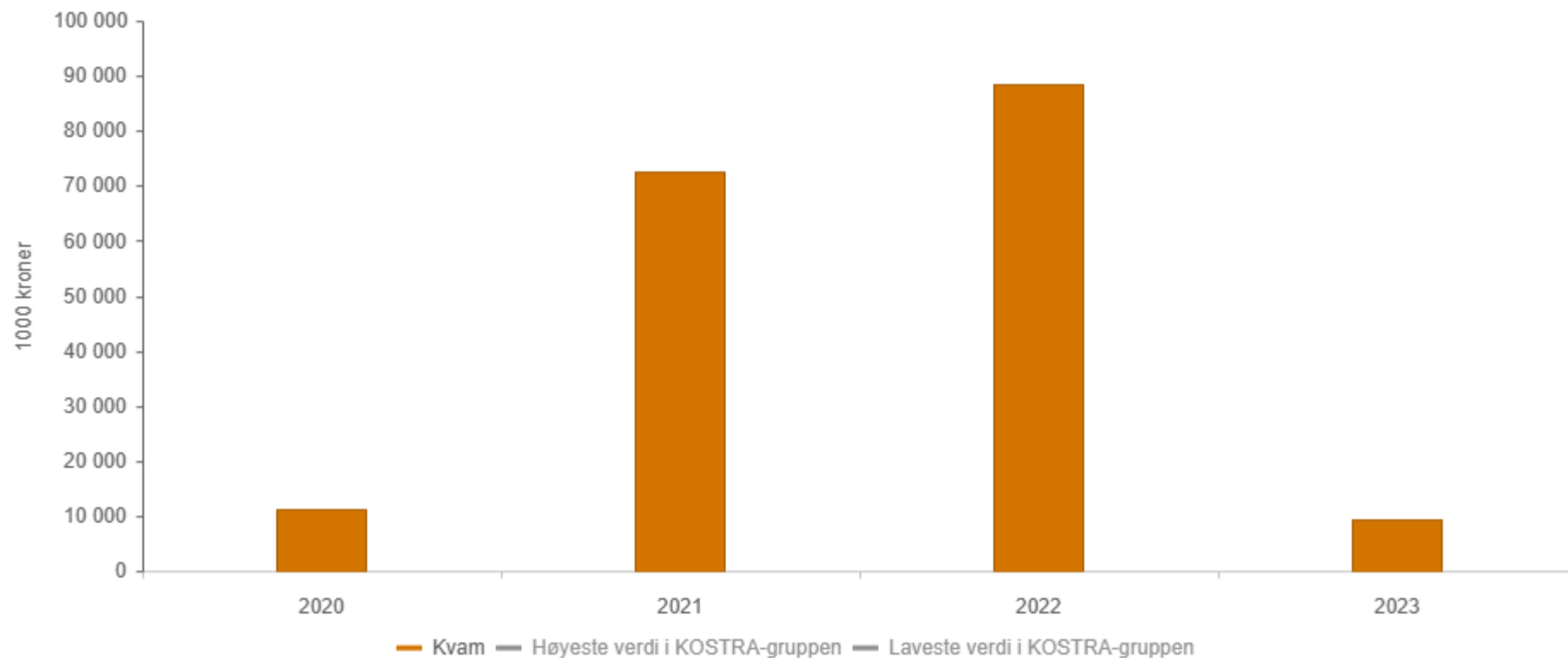

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)

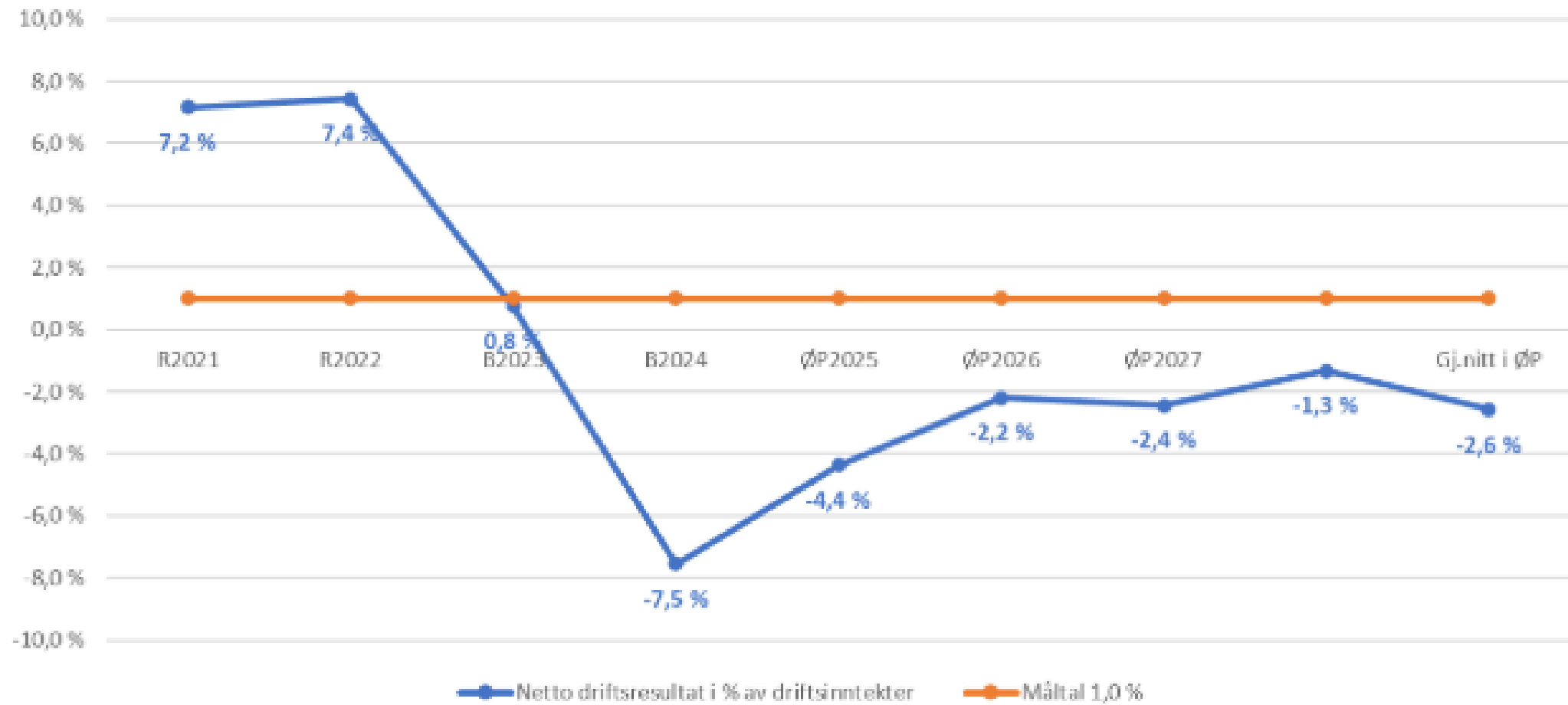
	2020	2021	2022	2023
Kvam	1,3 %	7,0 %	7,4 %	0,8 %
Årdal	-1,3 %	0,6 %	3,4 %	-0,3 %
Osterøy	-1,0 %	1,6 %	1,5 %	-3,2 %
Herøy (M. og R.)	-0,1 %	0,0 %	-2,2 %	-6,7 %
Landet	2,7 %	4,3 %	3,0 %	0,8 %

Netto driftsresultat Beløp (1000 kr)

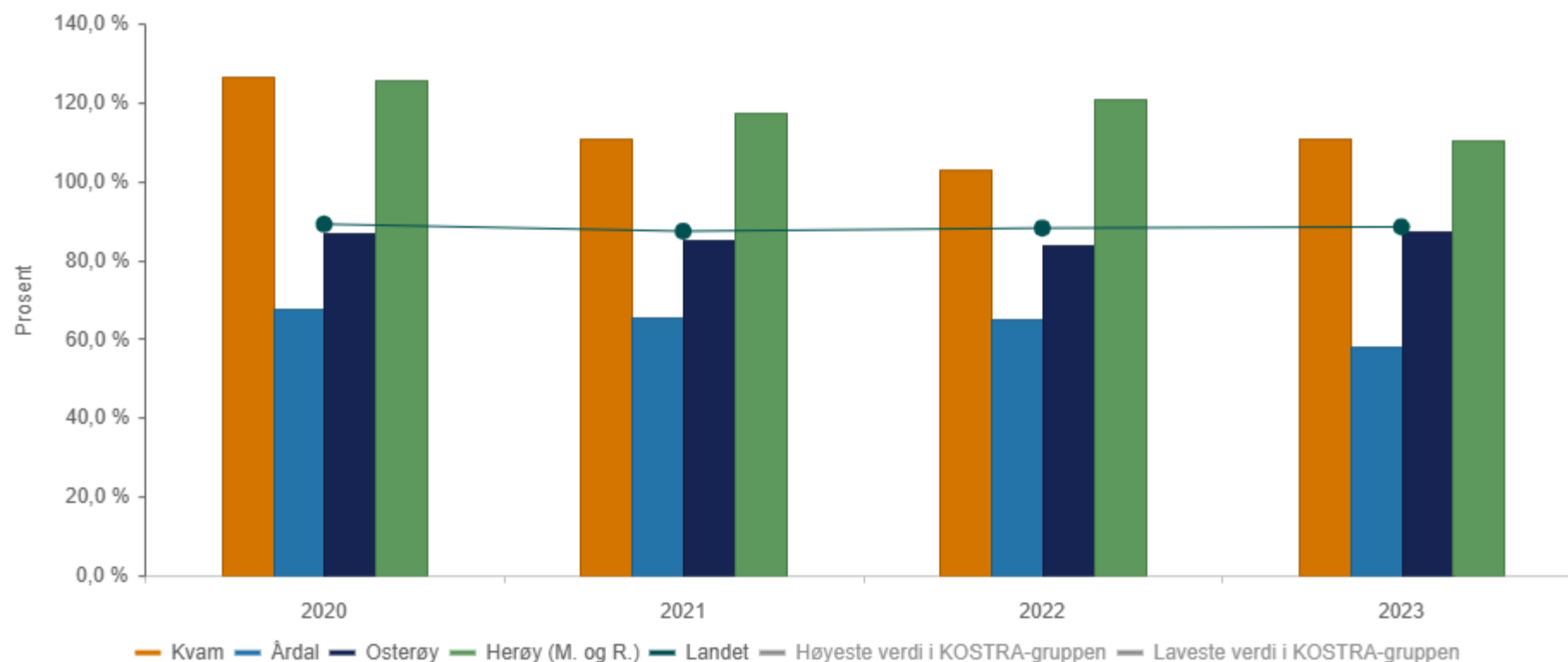

	2020	2021	2022	2023
Kvam	11 178	72 539	88 560	9 351

Netto driftsresultat i % av driftsinntekter

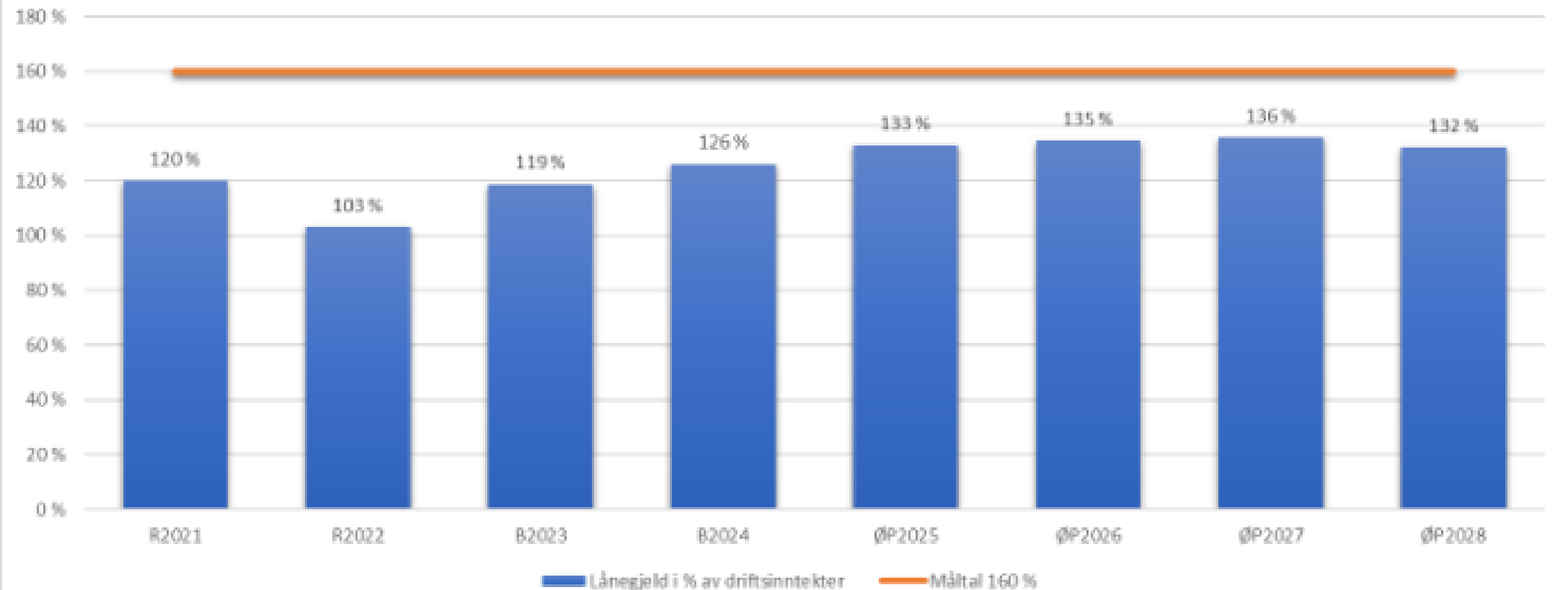

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

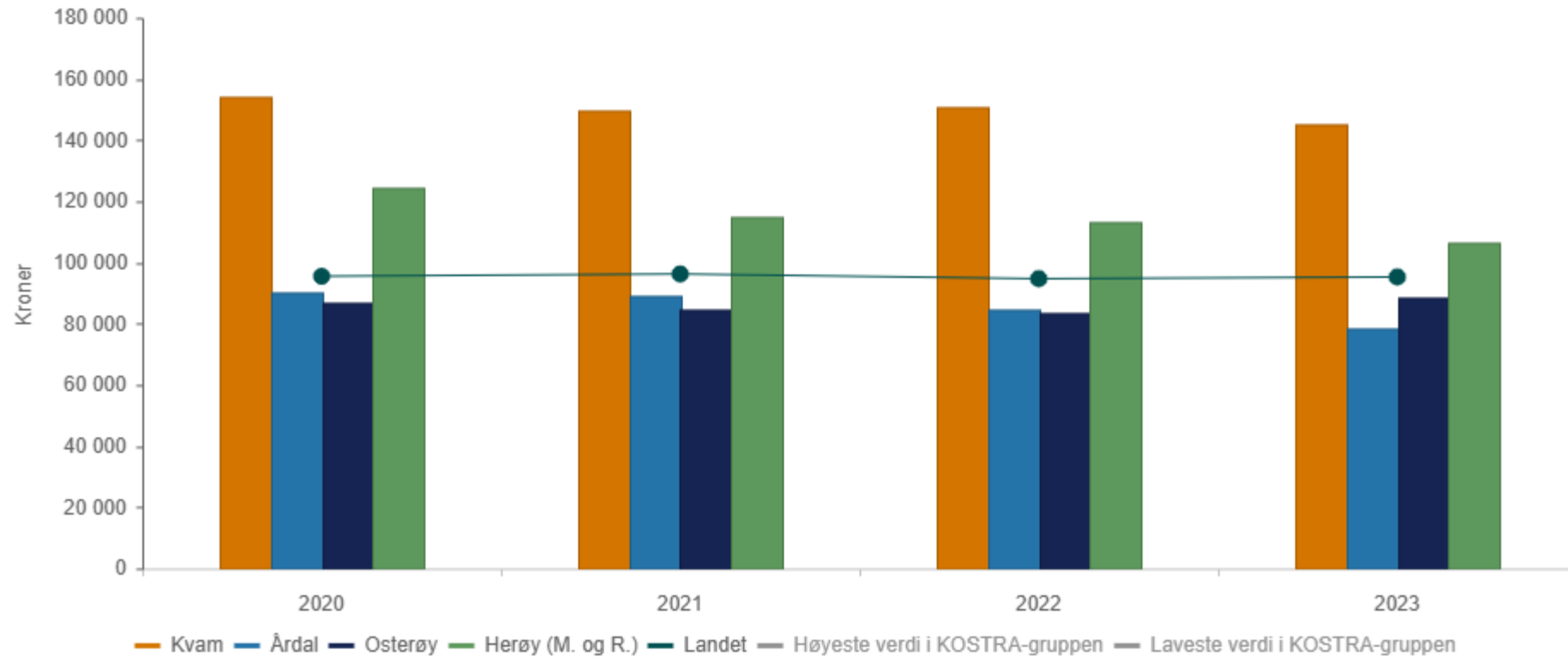
	2020	2021	2022	2023
Kvam	126,6 %	110,6 %	102,9 %	110,6 %
Årdal	67,6 %	65,5 %	64,9 %	58,1 %
Osterøy	86,9 %	84,9 %	83,8 %	87,4 %
Herøy (M. og R.)	125,4 %	117,5 %	121,0 %	110,4 %
Landet	89,1 %	87,3 %	88,1 %	88,4 %

Total lånegjeld utan vidareutlån, i % av driftsinntekter

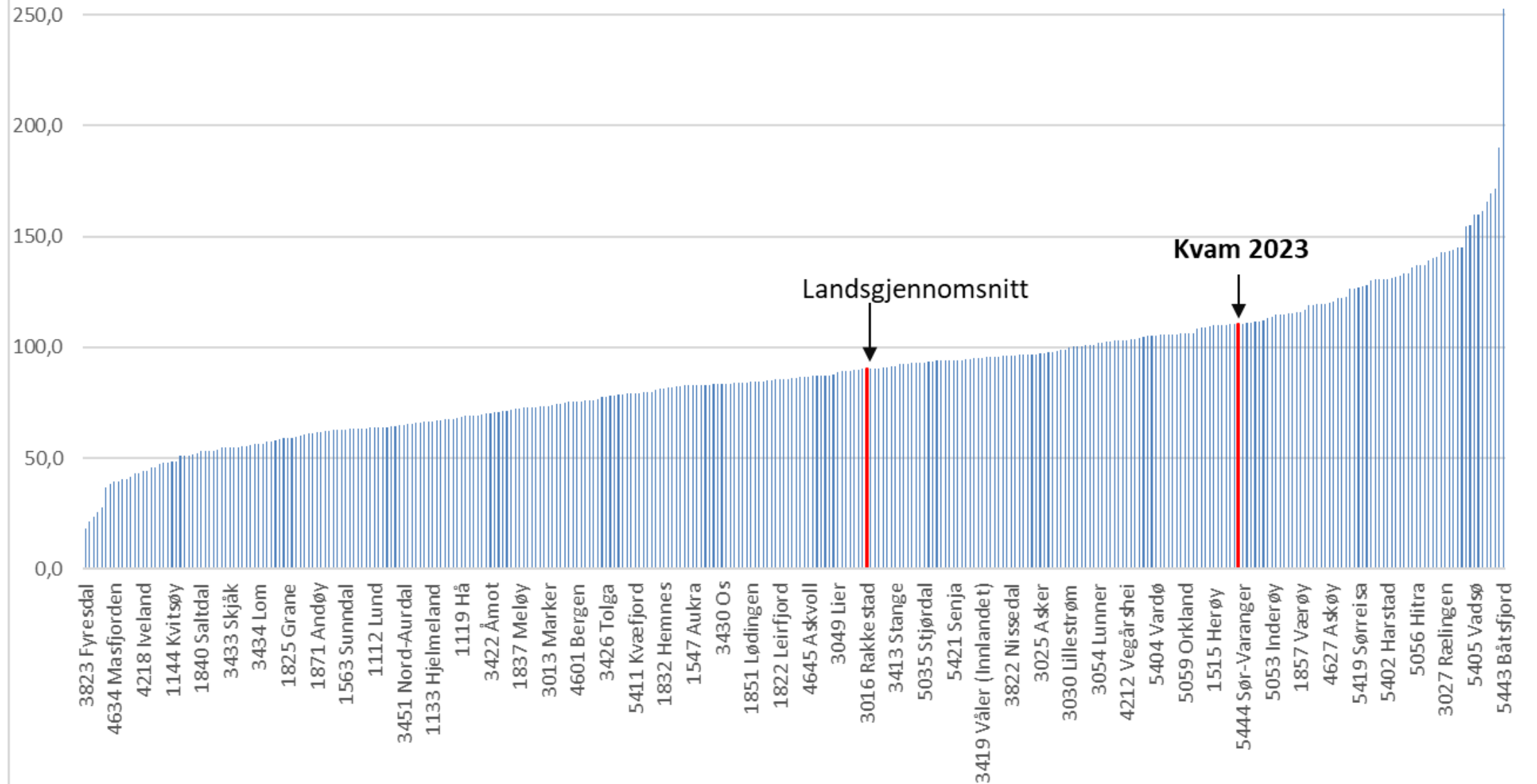
Netto lånegjeld i kroner per innbygger

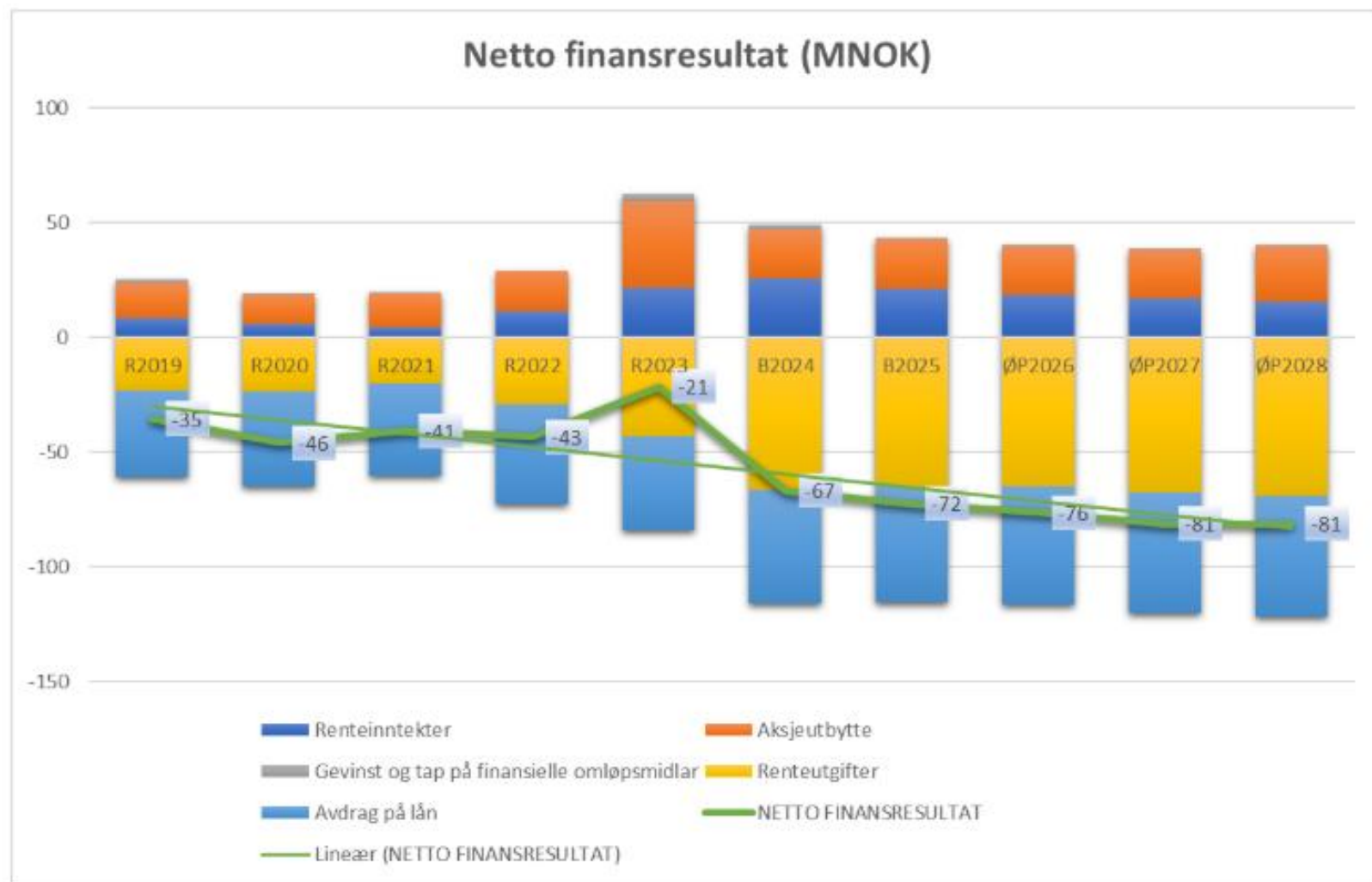
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

	2020	2021	2022	2023
Kvam	154 373	149 907	151 021	145 217
Årdal	90 410	88 999	84 695	78 421
Osterøy	87 059	84 640	83 517	88 351
Herøy (M. og R.)	124 444	115 220	113 210	106 699
Landet	95 548	96 279	94 741	95 296

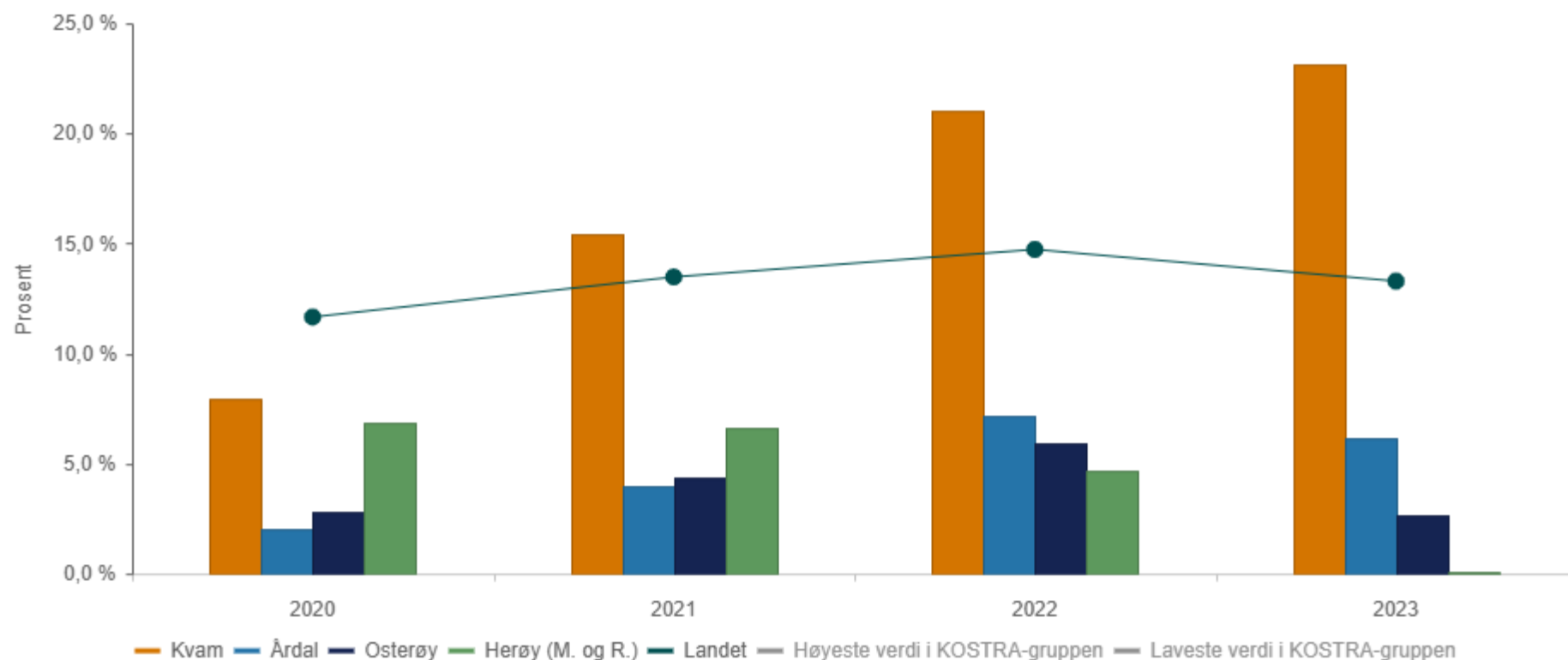
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter - 2023

Fiuren syner utviklinga i **Finansresultatet** over tid, frå 2019 og fram til utløpet av økonomiplanperioden. Det er betydeleg forverring på netto finansresultat frå 2024 og utover i økonomiplanen. Forklaringa er auke renteutgifter på grunn av høgare snittrente på låna til kommunen. Auke i lånegjeld medfører også høgare rente og høgare avdrag på lån. Toppen i 2023 kom av uvanleg stort utbytte frå kraftselskapa.

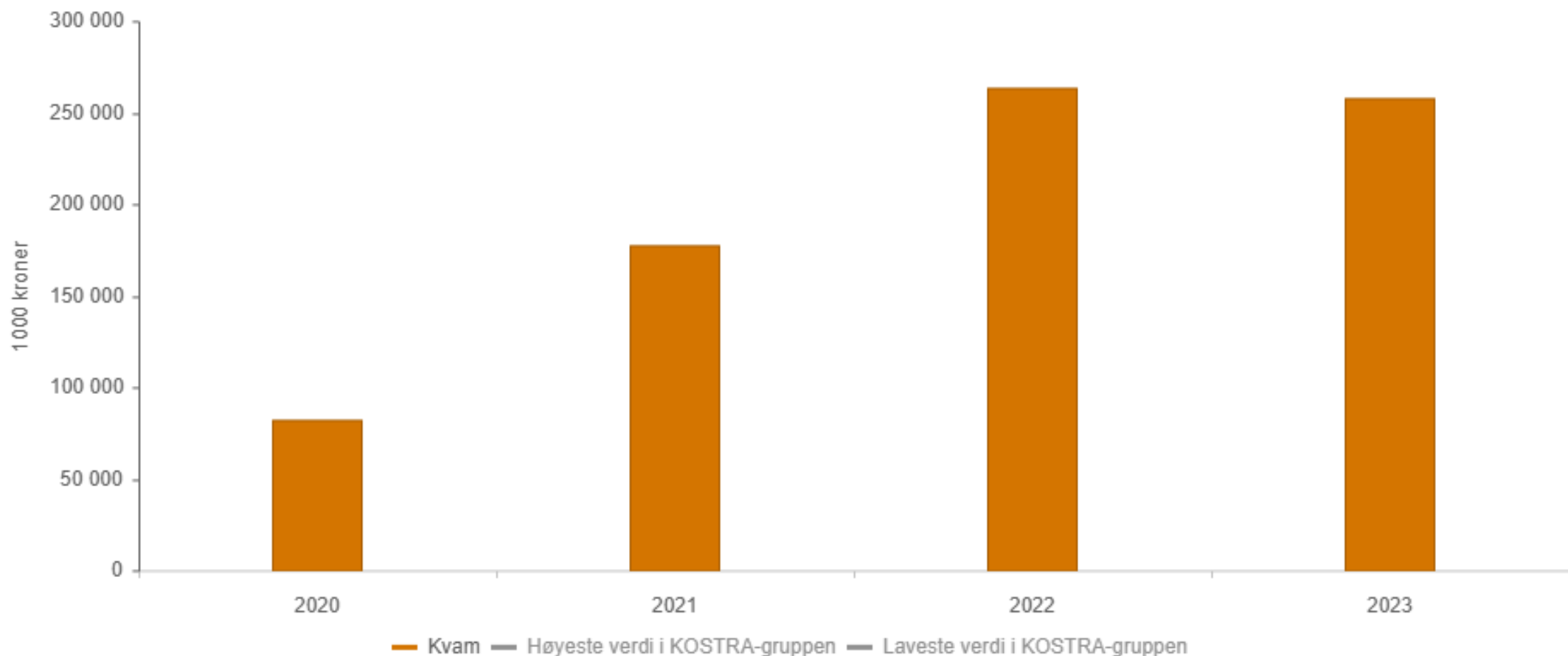
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)

	2020	2021	2022	2023
Kvam	8,0 %	15,4 %	21,1 %	23,1 %
Årdal	2,0 %	4,0 %	7,2 %	6,1 %
Osterøy	2,8 %	4,4 %	6,0 %	2,7 %
Herøy (M. og R.)	6,9 %	6,6 %	4,7 %	0,0 %
Landet	11,7 %	13,5 %	14,7 %	13,3 %

Disposisjonsfond (K) (Fylkes-)Kommunekasse Beløp (1000 kr)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

	2020	2021	2022	2023
Kvam	82 237	177 118	263 663	257 659

**Det er de samme pengene som dere i dag
bruker på drift (lønn og løpende
kostnader) som dere skal bruke på å
betale renter og avdrag**

=

**driftskostnadene må betydelig ned de
neste årene i Kvam kommune**

Hva bruket Kvam pengene på i 2023?

KOSTRA 2023

Utvikling produktivitet 2020 – 2023 - Kvam

Tjenesteområde						Landet
			Diff pr innb		%-vis	%-vis
					økning/reduksjon	økning/reduksjon
Netto driftsutg pr innb (utg. korrigert)	2020	2023	20-23	Endring 20-23	2020-2023	2020-2023
Administrasjon, styring og fellsutgifter	6 530	7 759	1 229	10 446 500	19 %	9 %
Pleie og omsorg	20 887	26 253	5 366	45 611 000	26 %	12 %
Helse	4 039	5 184	1 145	9 732 500	28 %	16 %
Sosial	4 812	5 436	624	5 304 000	13 %	20 %
Barnevern	3 136	2 948	-188	-1 598 000	-6 %	23 %
Grunnskole	19 682	21 876	2 194	18 649 000	11 %	6 %
Barnehage	11 534	13 850	2 316	19 686 000	20 %	3 %
Kultur og idrett	2 759	3 421	662	5 627 000	24 %	7 %
Kirke	838	951	113	960 500	13 %	-16 %
Plan, miljø	1 836	1 576	-260	-2 210 000	-14 %	31 %
Brann	1 779	2 093	314	2 669 000	18 %	9 %
Samferdsel	1 717	2 336	619	5 261 500	36 %	21 %
Endring 2020-2023	79 549	93 683		120 139 000	18 %	10 %

Hvor er
«handlingsrommet»?

«Beste praksis» - Kvam

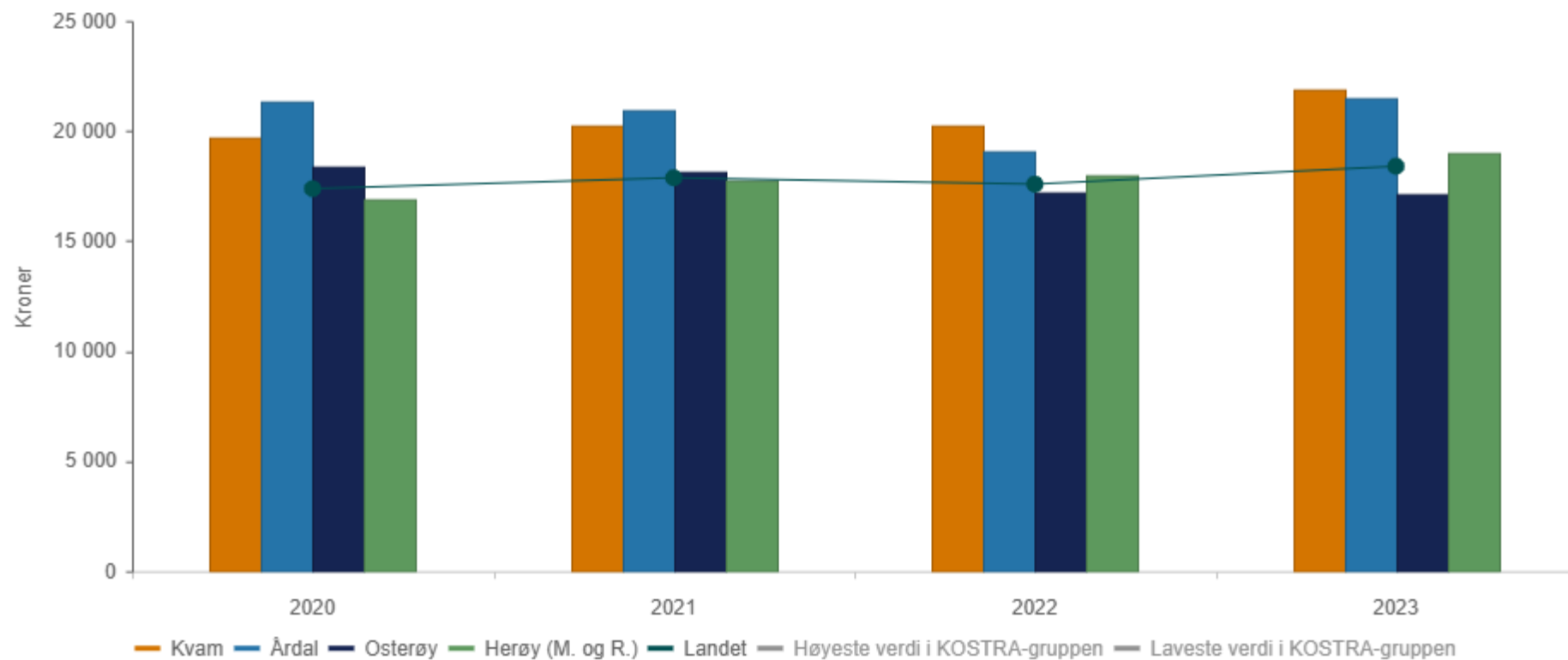
Tjenesteområde					
		Beste praksis 2023	Kvam 2023	Diff	Diff beste praksis
Netto driftsutg pr innb (utg. korrigert)	Bestepraksiskommune				
<i>Administrasjon, styring og fellesutgifter</i>	Herøy	5 453	7 759	-2 306	-19 601 000
<i>Pleie og omsorg</i>	Herøy	26 210	26 253	-43	-365 500
<i>Helse</i>	Osterøy	4 392	5 184	-792	-6 732 000
<i>Sosial</i>	Osterøy	4 215	5 436	-1 221	-10 378 500
<i>Barnevern</i>	Herøy	1 905	2 948	-1 043	-8 865 500
<i>Grunnskole</i>	Osterøy	17 116	21 876	-4 760	-40 460 000
<i>Barnehage</i>	Osterøy	11 032	13 850	-2 818	-23 953 000
<i>Kultur</i>	Osterøy	1 527	3 421	-1 894	-16 099 000
<i>Kirke</i>	Osterøy	702	951	-249	-2 116 500
<i>Plan, miljø</i>	Osterøy	761	1 576	-815	-6 927 500
<i>Brann</i>	Osterøy	1 307	2 093	-786	-6 681 000
<i>Samferdsel</i>	Osterøy	1 368	2 336	-968	-8 228 000
				SUM	-150 407 500

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Grunnskole (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

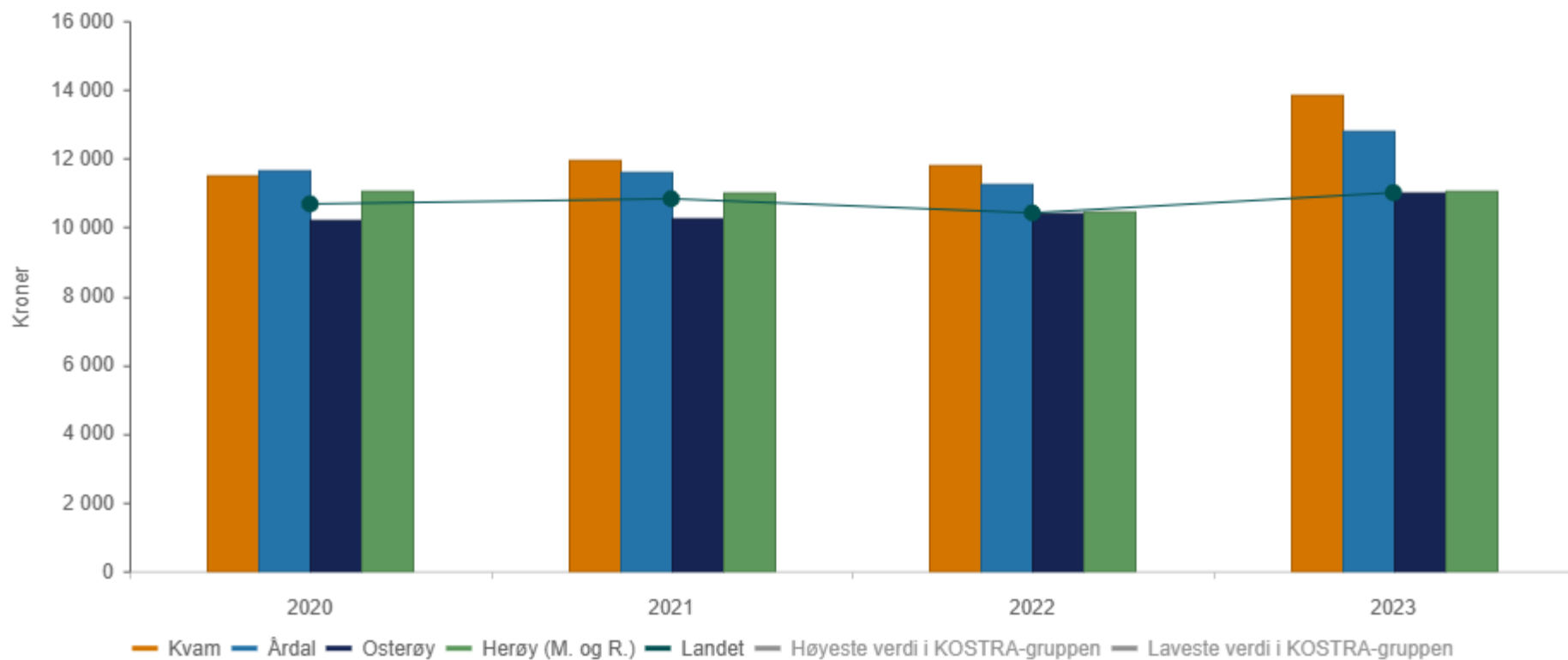

	2020	2021	2022	2023
Kvam	19 682	20 281	20 282	21 876
Årdal	21 308	20 940	19 065	21 485
Osterøy	18 358	18 161	17 194	17 116
Herøy (M. og R.)	16 921	17 775	18 025	19 038
Landet	17 379	17 871	17 585	18 396

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnehage (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

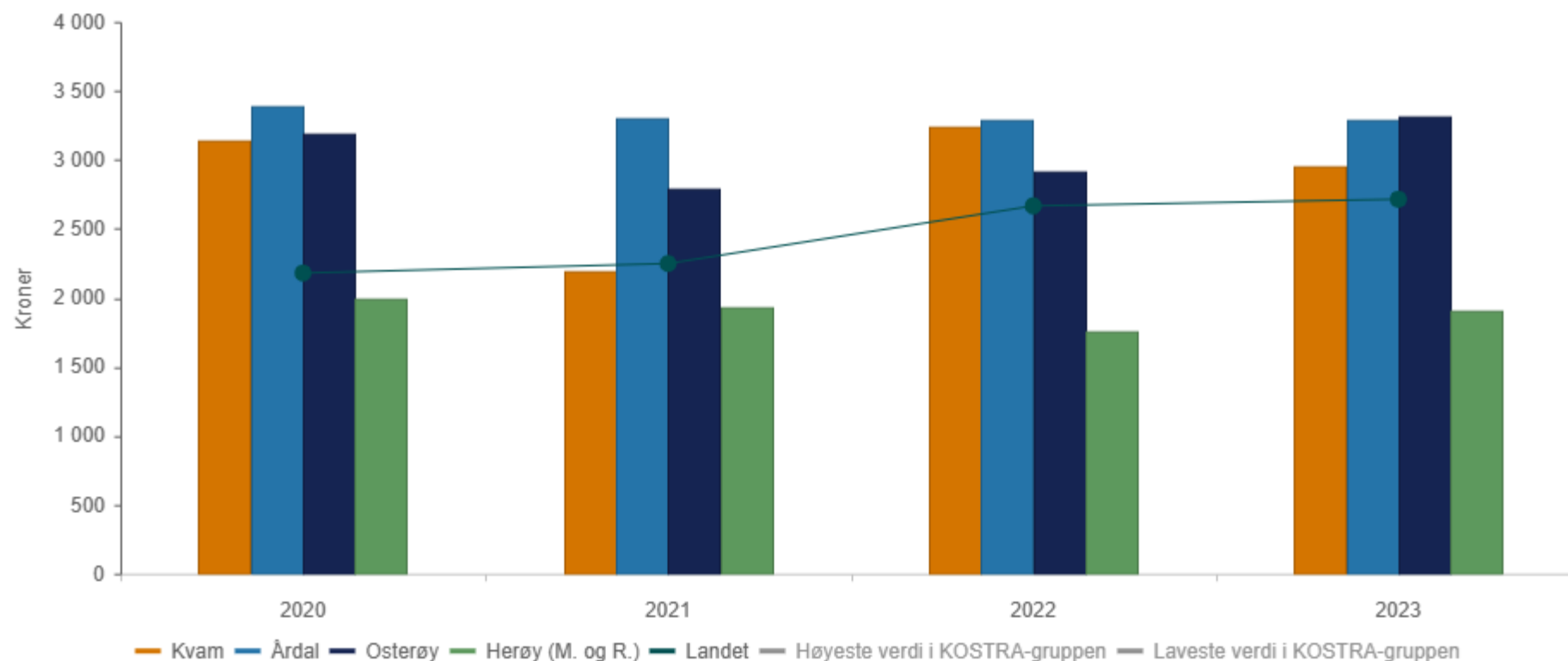

	2020	2021	2022	2023
Kvam	11 534	11 956	11 817	13 850
Årdal	11 687	11 623	11 268	12 793
Osterøy	10 197	10 257	10 404	11 032
Herøy (M. og R.)	11 072	11 008	10 468	11 063
Landet	10 678	10 828	10 417	11 006

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnevern (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

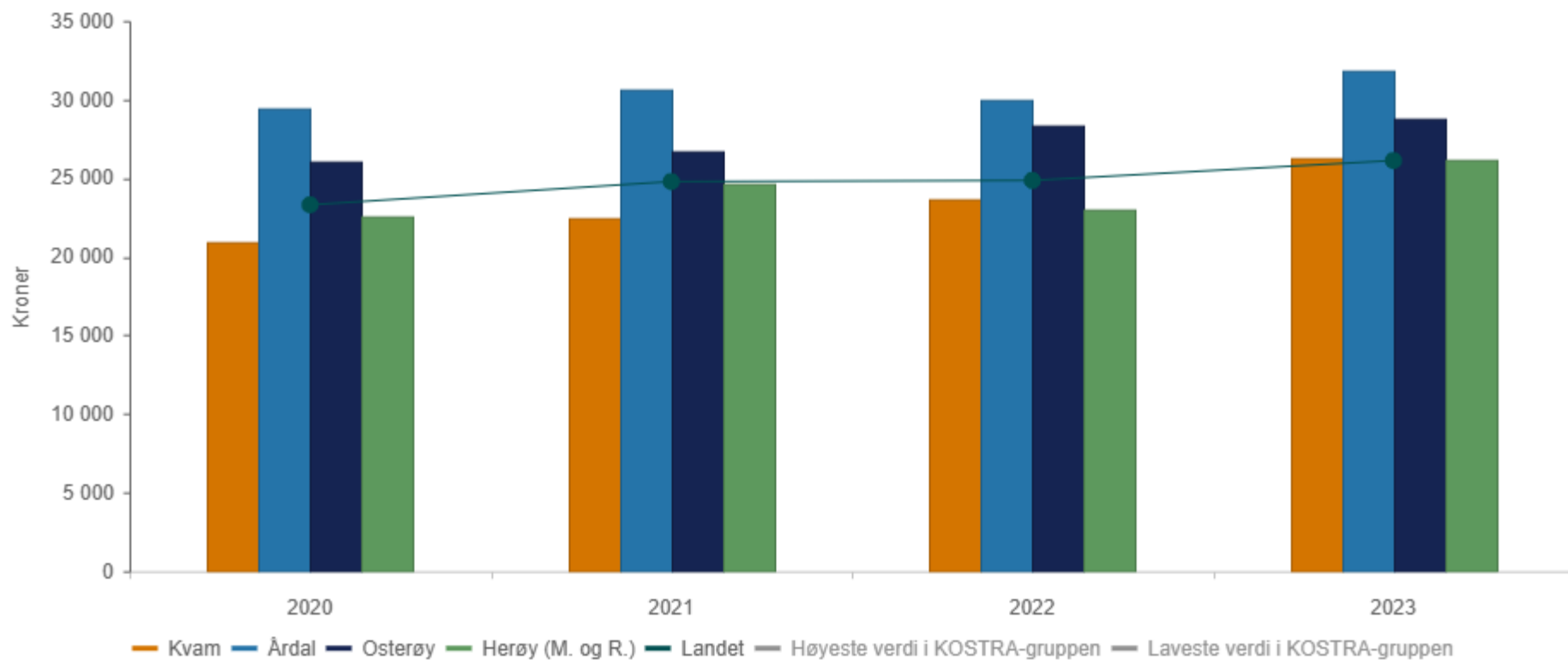

	2020	2021	2022	2023
Kvam	3 136	2 197	3 238	2 948
Årdal	3 392	3 306	3 293	3 292
Osterøy	3 190	2 794	2 921	3 312
Herøy (M. og R.)	1 999	1 935	1 752	1 905
Landet	2 179	2 248	2 666	2 714

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Pleie og omsorg (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

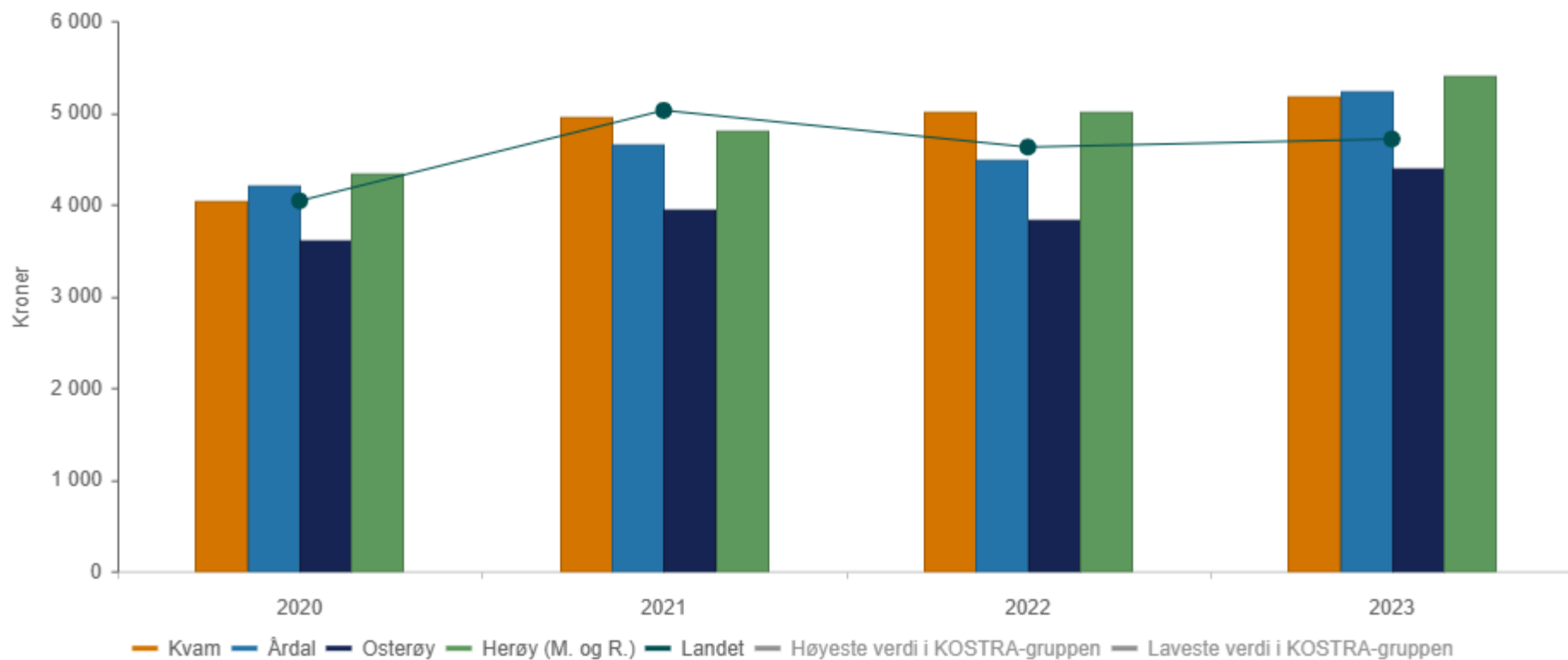

	2020	2021	2022	2023
Kvam	20 887	22 447	23 668	26 253
Årdal	29 487	30 654	29 996	31 848
Osterøy	26 058	26 764	28 307	28 806
Herøy (M. og R.)	22 556	24 676	23 047	26 210
Landet	23 303	24 781	24 852	26 118

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

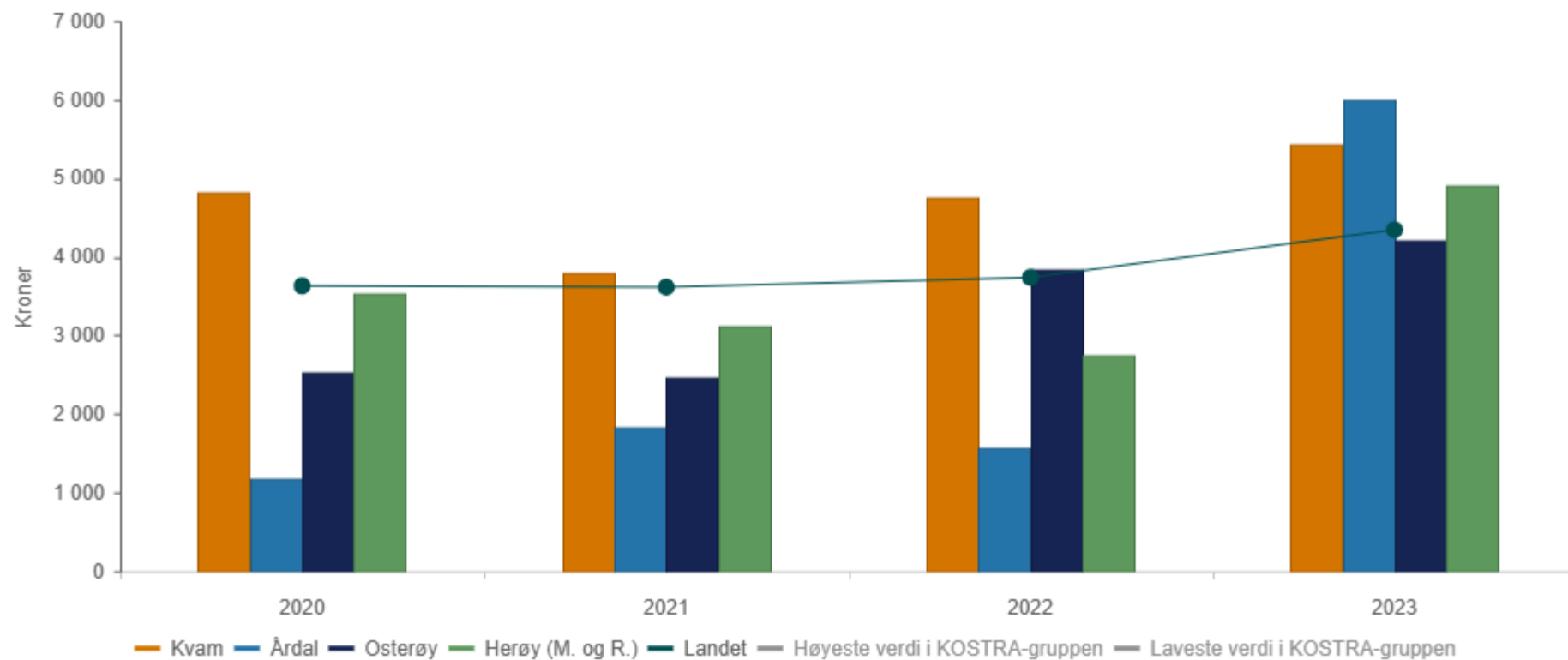

	2020	2021	2022	2023
Kvam	4,039	4,961	5,010	5,184
Årdal	4,208	4,649	4,489	5,233
Osterøy	3,612	3,940	3,825	4,392
Herøy (M. og R.)	4,333	4,808	5,001	5,403
Landet	4,038	5,025	4,624	4,712

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Sosiale tjenester (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

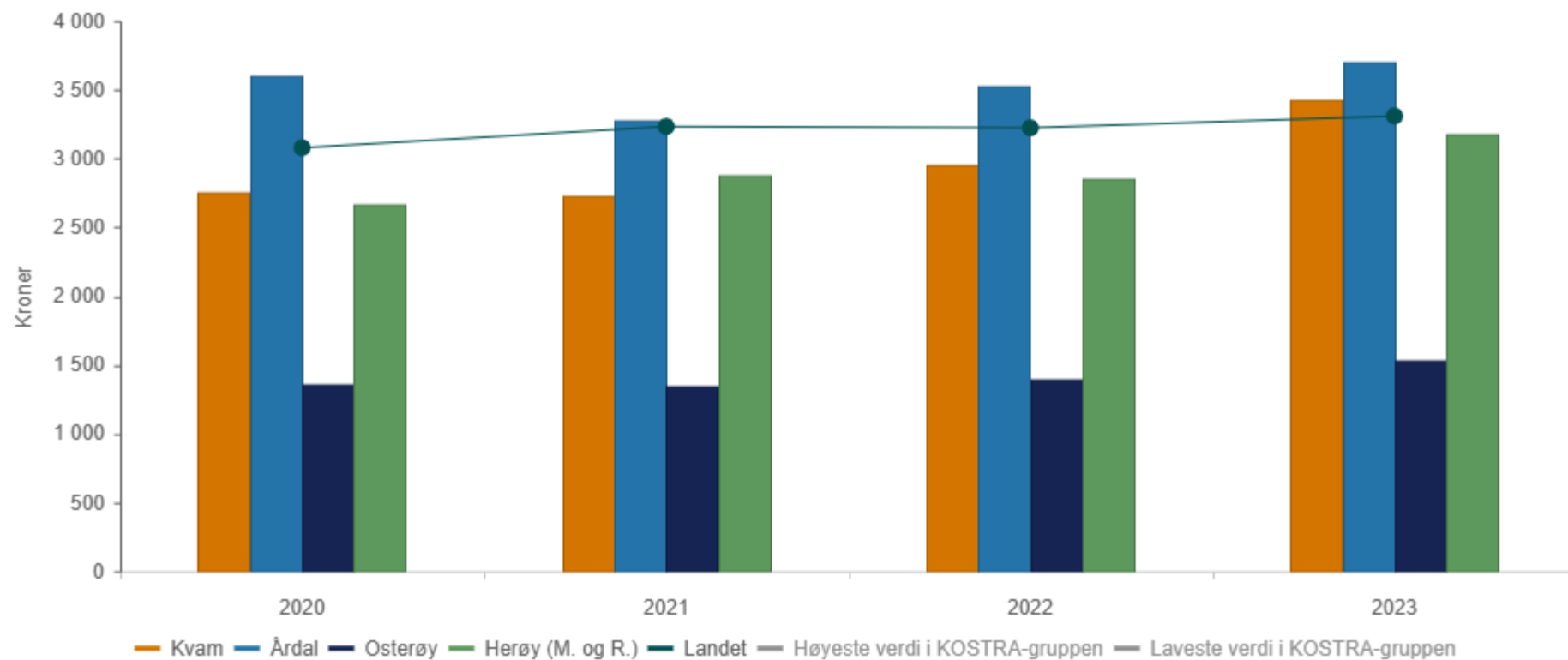

	2020	2021	2022	2023
Kvam	4 812	3 803	4 747	5 436
Årdal	1 184	1 837	1 567	6 005
Osterøy	2 533	2 459	3 843	4 215
Herøy (M. og R.)	3 524	3 123	2 747	4 915
Landet	3 630	3 614	3 736	4 343

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kultur og idrett (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

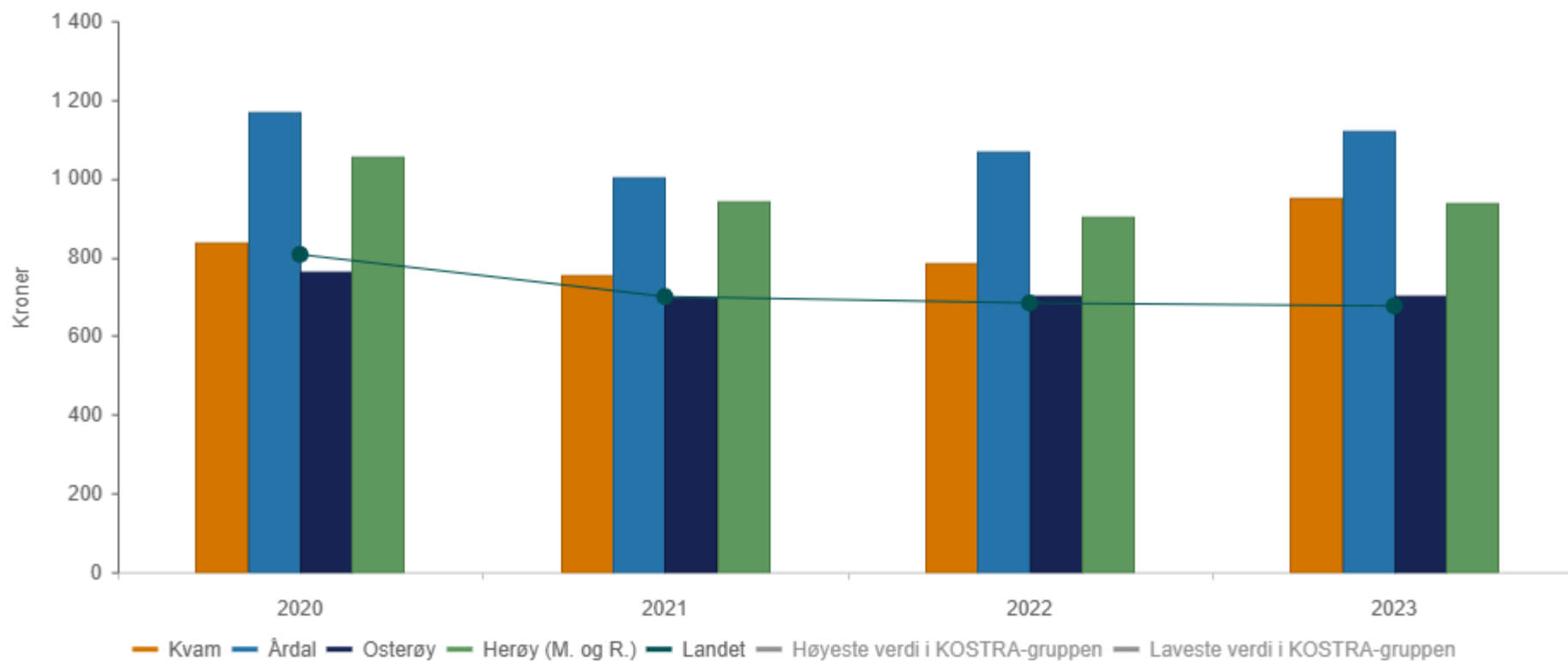

	2020	2021	2022	2023
Kvam	2 759	2 729	2 953	3 421
Årdal	3 597	3 276	3 525	3 696
Osterøy	1 358	1 348	1 393	1 527
Herøy (M. og R.)	2 671	2 875	2 850	3 179
Landet	3 078	3 232	3 223	3 308

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kirke (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

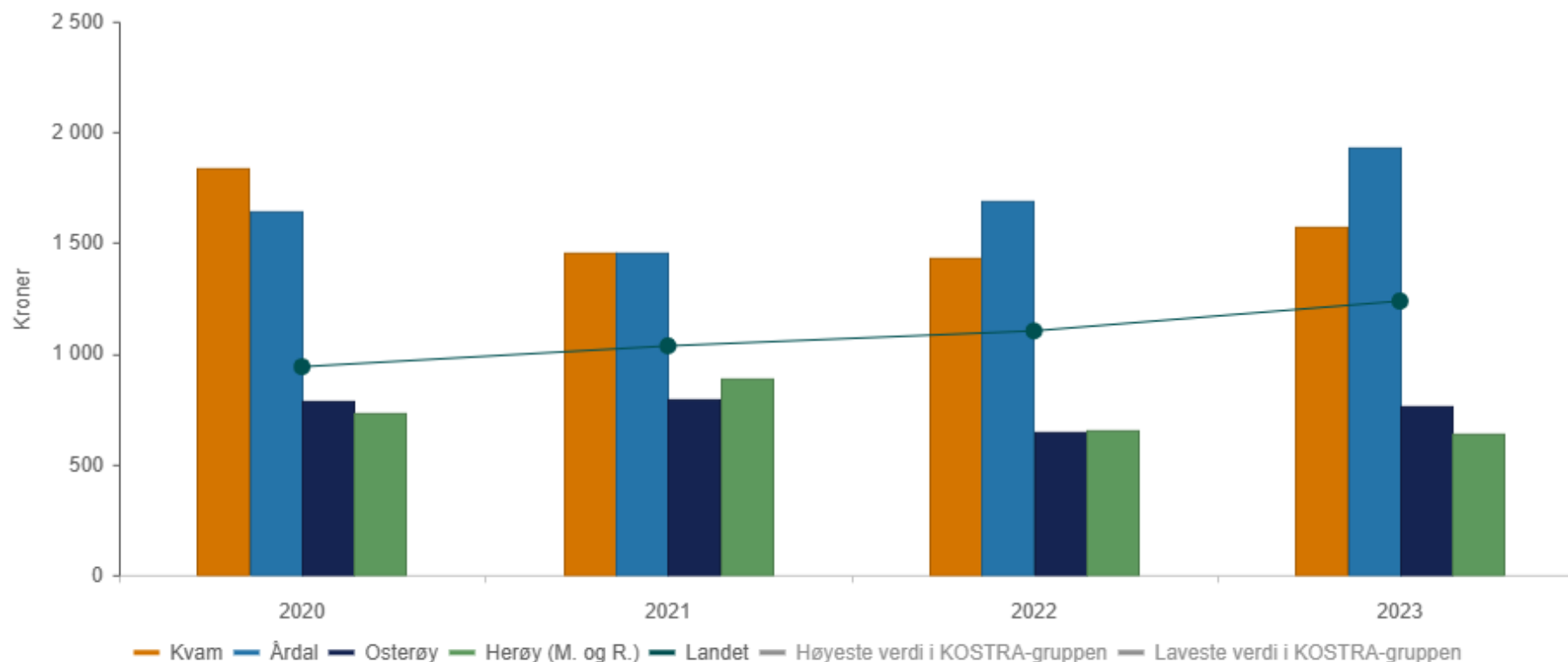

	2020	2021	2022	2023
Kvam	838	756	784	951
Årdal	1 168	1 002	1 068	1 120
Osterøy	761	699	703	702
Herøy (M. og R.)	1 055	942	902	936
Landet	807	700	683	676

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Plan, kulturminner, natur og nærmiljø (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

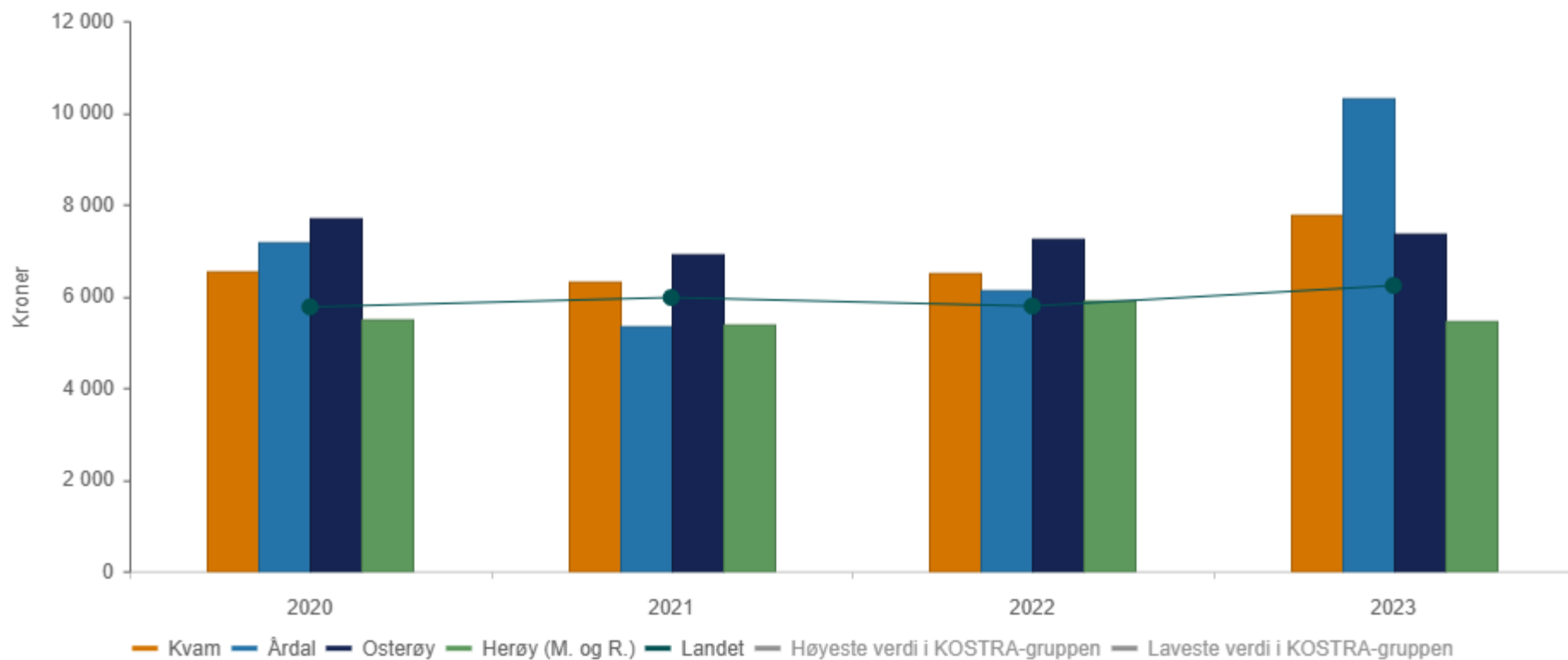

	2020	2021	2022	2023
Kvam	1 836	1 453	1 435	1 576
Årdal	1 640	1 455	1 688	1 932
Osterøy	790	794	647	761
Herøy (M. og R.)	732	887	653	636
Landet	941	1 035	1 102	1 237

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Adm, styring og fellesutgifter (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

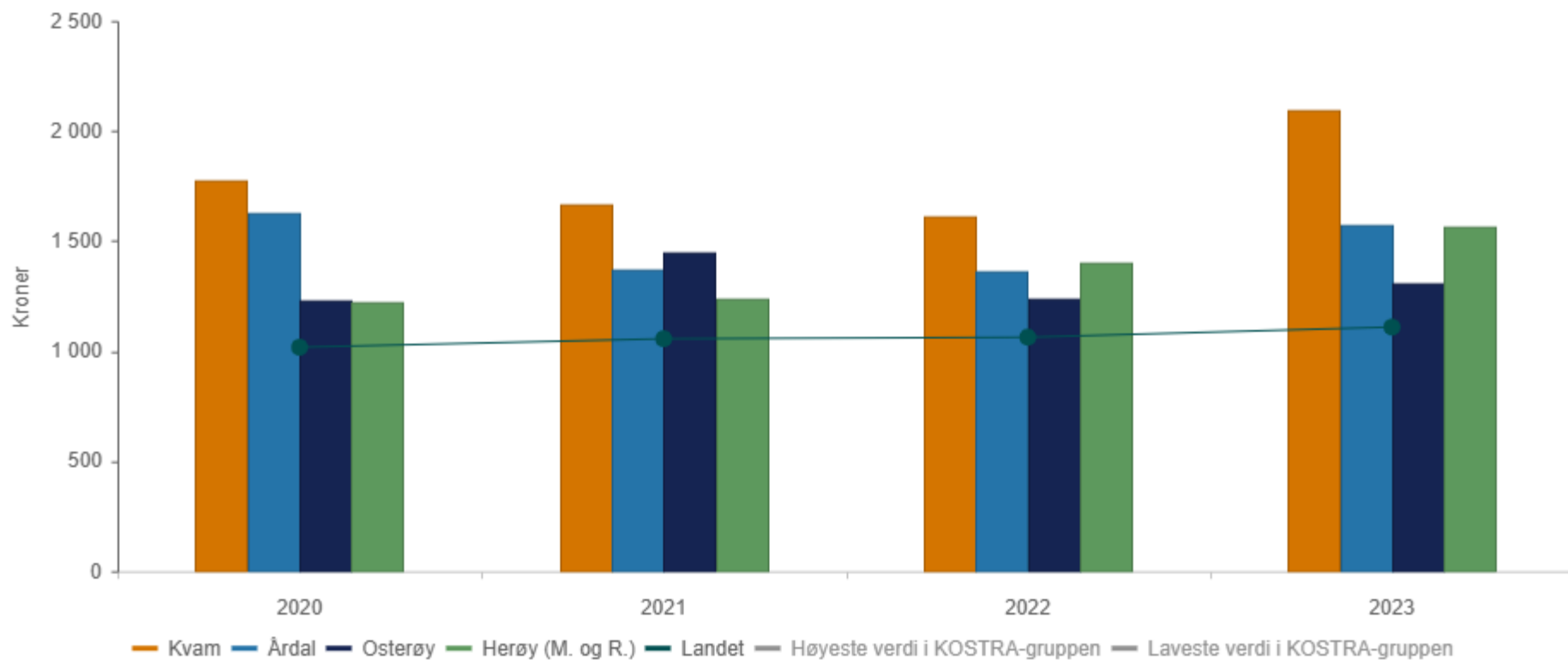

	2020	2021	2022	2023
Kvam	6 530	6 321	6 502	7 759
Årdal	7 161	5 339	6 119	10 316
Osterøy	7 695	6 910	7 257	7 381
Herøy (M. og R.)	5 489	5 379	5 895	5 453
Landet	5 762	5 968	5 780	6 229

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Brann og ulykkesvern (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

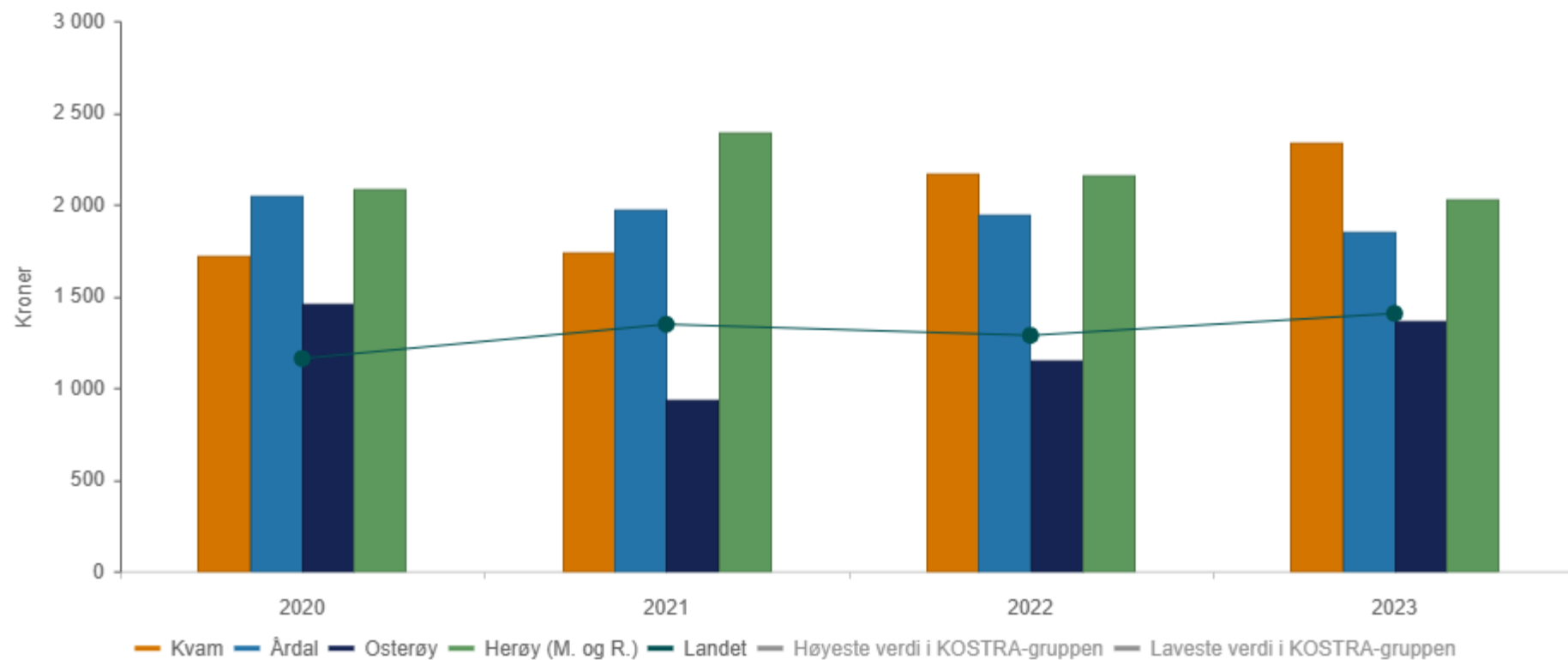

	2020	2021	2022	2023
Kvam	1 779	1 666	1 612	2 093
Årdal	1 625	1 374	1 360	1 570
Osterøy	1 229	1 445	1 236	1 307
Herøy (M. og R.)	1 226	1 240	1 401	1 563
Landet	1 017	1 056	1 063	1 109

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Samferdsel (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

	2020	2021	2022	2023
Kvam	1 717	1 739	2 164	2 336
Årdal	2 048	1 971	1 940	1 846
Osterøy	1 462	935	1 152	1 368
Herøy (M. og R.)	2 087	2 394	2 155	2 027
Landet	1 159	1 346	1 285	1 405

Hva har vi å jobbe med?

Hva driver kostnadene i en kommune?

Behov er ikke alltid behov...

Den vanligste misforståelsen er å tro at all etterspørsel er jobb som må utføres

Reelle behov

- Bruker stiller krav til tjenester ut fra sine behov (og rettigheter)
- Tjenesten skaper merverdi
- Innsats står i forhold til (annet) resultat

Falske behov

- Historisk leveransenivå
- Tilbudet skaper etterspørsel
- Kapasiteten skaper etterspørsel
- Etterspørsel som oppstår på grunn av at tjenestene ikke ble riktige ved første forsøk eller tar lang tid.

Er det behovet eller kapasiteten som definerer arbeidet?

Kvalitetsstandarder

Må	Bør	Kan
<i>Myndighetskrav</i>	<i>Interne krav</i>	<i>Samfunnskrav/ Brukerkrav</i>
Lov	Faglig/Etisk standard	Tilleggstjenester

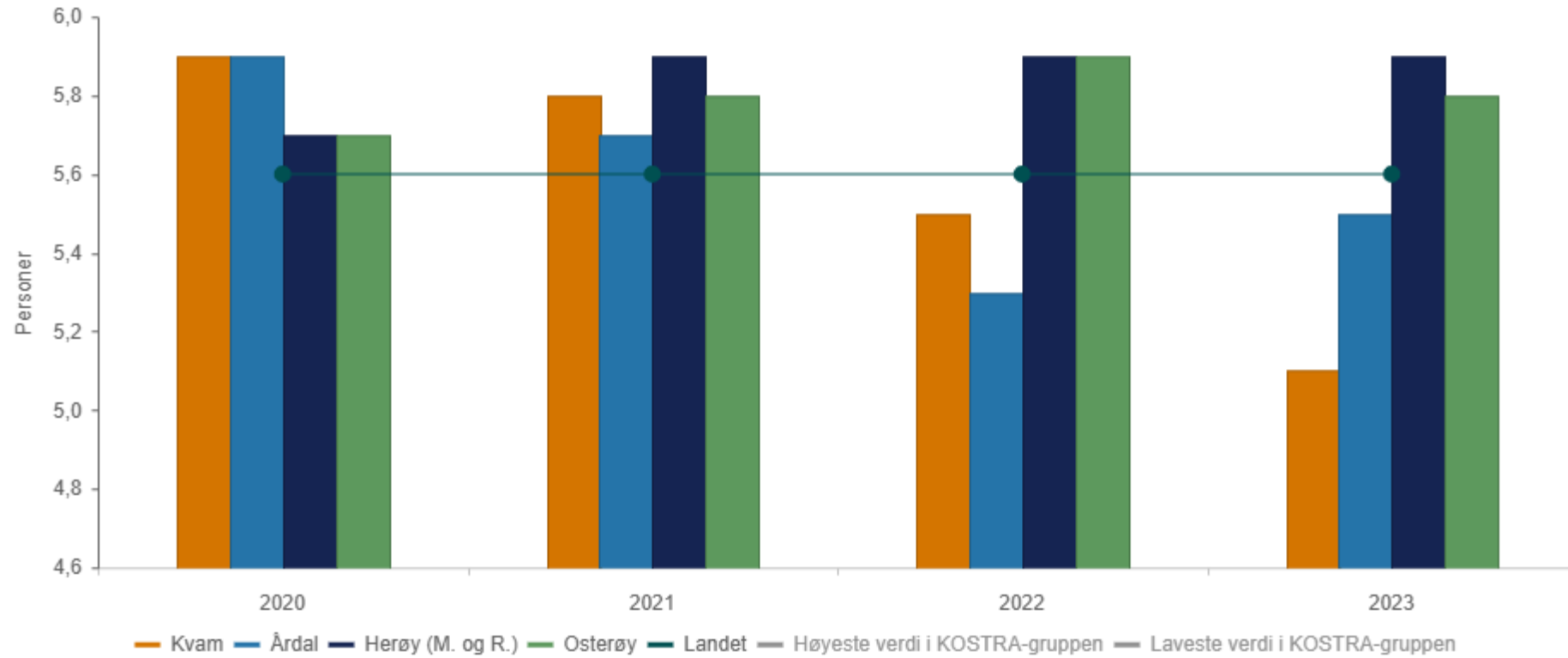
Kostnadsdrivere i kommunal tjenesteproduksjon

Produktivitet/Effektivitet

- Produktivitet – *gjøre tingene riktig*:
 - Det er alltid mulig å løpe fortere - færre ansatte pr bruker, flere saker pr ansatt, etc
- Effektivitet – *gjøre de riktige tingene riktig*:
 - jobbe smartere, egenomsorg/samskaping, ny teknologi, etc

Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i kommunale barnehager (B)

	2020	2021	2022	2023
Kvam	5.9	5.8	5.5	5.1
Årdal	5.9	5.7	5.3	5.5
Herøy (M. og R.)	5.7	5.9	5.9	5.9
Osterøy	5.7	5.8	5.9	5.8
Landet	5.6	5.6	5.6	5.6

Definisjon «Effektivitet»

Effektivitet handler om å bruke minst mulig ressurser eller innsatsfaktorer for oppnå et best mulig resultat. Man blir mer effektiv hvis man oppnår høyere måloppnåelse med samme innsatsfaktorer som før, eller hvis man trenger mindre innsatsfaktorer for å nå samme mål.

Behovet for styring av knappe ressurser

	Effektiv	Ineffektiv
Produktiv	Gjøre det riktige bra <i>Riktige tjenester til lavest kostnad</i>	Gjøre det gale bra <i>Gale tjenester til lavest kostnad</i>
Uproduktiv	Gjøre det riktige dårlig <i>Riktige tjenester til høye kostnader</i>	Gjøre det gale dårlig <i>Gale tjenester til høye kostnader</i>

Kostnadsdrivere i kommunal tjenesteproduksjon

Effektivitet/produktivitet

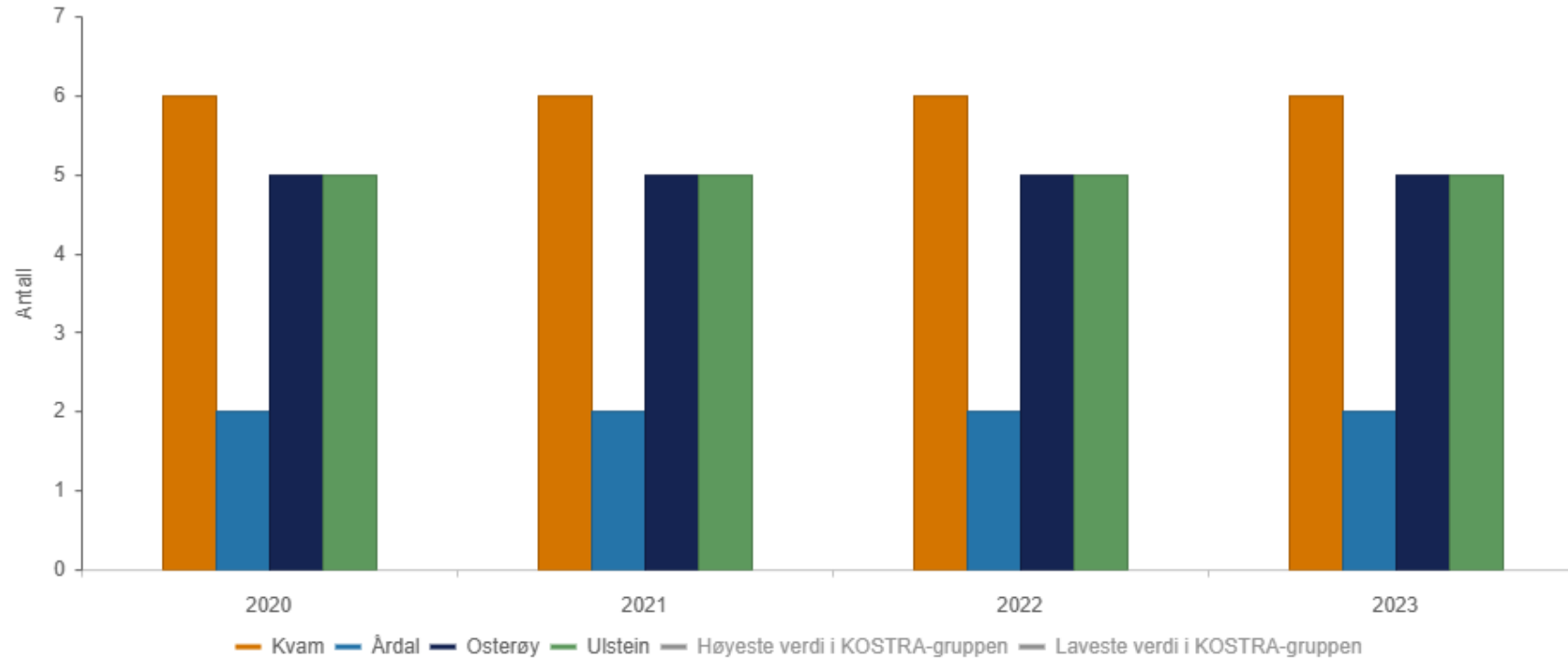
- Produktivitet – *gjøre tingene riktig*:
 - Det er alltid mulig å løpe fortere - færre ansatte pr bruker, flere saker pr ansatt, etc
- Effektivitet – *gjøre de riktige tingene riktig*:
 - jobbe smartere, egenomsorg/samskaping, ny teknologi, etc

Struktur (er svinedyrt!)

- Skolestruktur, barnehagestruktur, institusjonsstruktur, plassering av omsorgsboliger, vaktmestersentraler, pumpestasjoner, turnuser, etc

Antall kommunale grunnskoler

	2020	2021	2022	2023
Kvam	6	6	6	6
Årdal	2	2	2	2
Osterøy	5	5	5	5
Ulstein	5	5	5	5

Kostnadsdrivere i kommunal tjenesteproduksjon

Effektivitet/produktivitet

- Produktivitet – *gjøre tingene riktig*:
 - Det er alltid mulig å løpe fortere - færre ansatte pr bruker, flere saker pr ansatt, etc
- Effektivitet – *gjøre de riktige tingene riktig*:
 - jobbe smartere, egenomsorg/samskaping, ny teknologi, etc

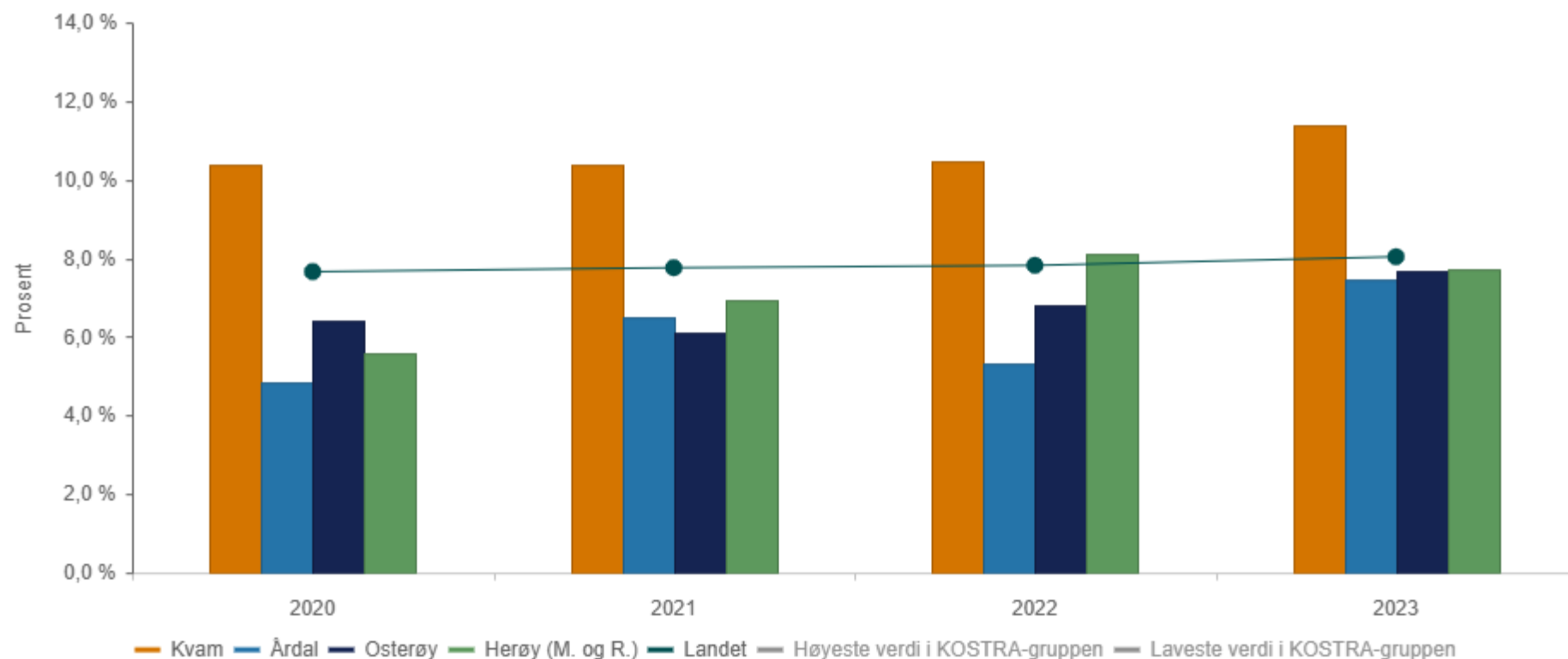
Struktur (er svinedyrt!)

- Skolestruktur, barnehagestruktur, institusjonsstruktur, plassering av omsorgsboliger, vaktmestersentraler, pumpestasjoner, turnuser, etc

Nivå/terskel for å få tildelt tjenester

- Hvor enkel er tilgangen på hjemmetjenester, antall lærere i skolen, kulturskole, PPT, skoleskyss, snøbrøyting, brukerbetalinger, etc

Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning (B)

	2020	2021	2022	2023
Kvam	10,4 %	10,4 %	10,5 %	11,4 %
Årdal	4,8 %	6,5 %	5,3 %	7,5 %
Osterøy	6,4 %	6,1 %	6,8 %	7,7 %
Herøy (M. og R.)	5,6 %	7,0 %	8,1 %	7,7 %
Landet	7,7 %	7,8 %	7,8 %	8,0 %

Vil endre spesialundervisningen

Det brukes mye spesialundervisning i skolen, men den har **INGEN EFFEKT**, viser studier. Nå vil ekspertgruppe ha omfattende endringer.

– Viser at kommuner sliter med å finne ut hvordan de skal innrette spesialundervisningen. Systemet for spesialundervisning har vært likt i 40 år, og vi kan slå fast at det ikke fungerer, sier professor Thomas Nordahl.

Han leder ekspertgruppa som er satt ned av Kunnskapsdepartementet og som neste måned skal legge fram anbefalinger for hvordan det spesialpedagogiske tilbudet kan bli bedre i barnehager og skoler.

Opplæringsloven sier at hvis en elev ikke har tilstrekkelig utbytte av den vanlige opplæringen, kan han eller hun ha rett til å få spesialundervisning. Spesialundervisningen i grunnskolen koster rundt 10 milliarder kroner årlig, og utgjør 18 prosent av lærertimene.

Dette fungerer dårlig

Nordahl vil ikke si konkret hvilke endringer ekspertgruppa vil gå inn for, men han påpeker hva han mener overhodet ikke fungerer ved dagens spesialundervisning.

- ♦ 50 prosent av spesialundervisningen er uten kvalifiserte lærere.
- ♦ Det er ingen instanser som fører tilsyn med læringsutbyttet til elevene som får spesialundervisning.
- ♦ 39 prosent får spesialundervisningen hovedsakelig i den ordinære klassen.
- ♦ Forventningsnivået til elever som sliter er veldig lavt.

Andelen elever med spesialundervisning er nesten tre ganger så høy på 10. trinn som på 1. trinn.

– Denne fordelingen er meningsløs. Omtrent 20 prosent av elevene i grunnskolen trenger en eller annen form for tilrettelegg-

FAKTA

Andel elever i grunnskolen som fikk spesialundervisning og grunnskolepoeng i 2016

Mest spesialundervisning

Kolonne 1: Spesialundervisning
Kolonne 2: Grunnskolepoeng

	1	2
Hol	14	41
Øksnes	14	42
Åmot	14	42
Våler (Hedm.)	14	37
Vågan	14	42
Sør-Aurdal	14	41
Gaular	13	42
Stokke	13	41
(er nå en del av Sandefjord)		
Sokndal	13	41
Songdalen	13	43

Minst spesialundervisning

Rælingen	3	43
Stryn	4	41
Rygge	4	42
Sola	4	43
Lindesnes	4	40
Vadsø	4	40
Kongsvinger	4	39
Gjesdal	4	42
Nesodden	4	42
Flekkefjord	4	43

Landsgjennomsnittet for andelen i spesialundervisning var 8 prosent i 2016.

Landsgjennomsnittet for grunnskolepoeng var 41 i 2016. Kommuner med under 3.000 innbyggere er tatt ut av oversikten.

visning.

♦ 50 prosent av spesialundervisningen er uten kvalifiserte lærere.

♦ Det er ingen instanser som fører tilsyn med læringsutbyttet til elevene som får spesialundervisning.

♦ 39 prosent får spesialundervisningen hovedsakelig i den ordinære klassen.

♦ Forventningsnivået til elever som sliter er veldig lavt.

Andelen elever med spesialundervisning er nesten tre ganger så høy på 10. trinn som på 1. trinn.

– Denne fordelingen er meningsløs. Omtrent 20 prosent av elevene i grunnskolen trenger en eller annen form for tilrettelegg-

– Hvis dette fortsetter, vil elevene med spesialundervisning bli hengende stadig lengre etter elevene som i utgangspunktet var på same nivå, men som får ordinær undervisning, konkluderer Skorpen.

Han mener ekspertutvalget bør legge vekt på at lærere som gir spesialundervisning har ha

gode eksempler på god, intensiv leseopplæring, sier Lekhal.

Opp til kommunene selv

Det er store forskjeller i hvilken grad kommunene gir spesialundervisning. I Flekkefjord, som har 9.000 innbyggere, fikk 4 prosent av elevene spesialundervisning i 2016. I Vågan, med samme

Fra Nordahl-rapporten:

Om lag 50 000 elever i grunnskolen mottar spesialundervisning. Andelen øker med elevens alder – andelen elever med spesialundervisning er nesten tre ganger så høy på tiende trinn som første trinn. Om lag 10 000 årsverk jobber med elever som mottar spesialundervisning, og samlet brukes det omtrent 6,5 milliarder kroner til spesialundervisning i grunnskolen.

Tall fra GSI for skoleåret 2016–17 viser at det brukes ca. 9,5 millioner assistenttimer i spesialundervisning og ca. 6 millioner lærertimer i spesialundervisning.

Når utvalget kommer fra til 6,5 milliarder er det et forsiktig anslag, da går de ut ifra at et årsverk koster 650 000 kroner. Det er et skremmende stort tall når vi vet at forholdsvis lite av denne innsatsen gir påviselig effekt.

Dette er bare grunnskolen. Barnehager og videregående skole kommer i tillegg. Da begynner vi kanskje å nærme oss 10 milliarder til sammen.....

Drivkrefter som utfordrer bærekraften i Kvam og kommune-Norge?

Forventninger til kommunen?

- Kan vi innfri og hvis ikke; hvem skal si nei?

Lærernormen største stridsspørsmål i budsjettforhandlingene

Kompetansekrav

I ny opplæringslov er det presisert at den som skal gi individuelt tilrettelagt opplæring, må oppfylle kompetansekravene for å bli ansatt i lærerstilling og kompetansekravene for å undervise i de enkelte fagene.

Nytt nivå av politisk sløseri

Regningen for å løse opp sammenslåtte fylker og kommuner har steget til 800 millioner kroner. Det stopper nok ikke med det.

Regjeringen innfører bemanningsnorm for barnehager

Vedum forsvarer Mehls «prostituierer seg»-utsagn i skoledebatten

Sliter med å få tak i kommune- psykolog

Fra 2020 ble det lovpålagt for alle kommuner å ha egen psykolog. Frøya kommune har gjentatte ganger lyst ut stillingen, men enda er det ingen kommunepsykolog på plass.

Drivkrefter som utfordrer bærekraften i Kvam og kommune-Norge?

Demografi – flere eldre – færre barn og unge

Mangel på arbeidskraft og kompetanse

Økonomisk handlingsrom – strekk i laget

Innbyggernes og statens forventninger

Manglende politisk omstillingsevne og vilje

Berre 20 av over 80 skular lagt ned - Lone (15) er glad ho fekk behalda skulen sin

Over 80 skular var i faresona for nedlegging i 2024. Men berre ein firedel vart faktisk nedlagt. – Viser manglande lokalpolitisk handlingsvilje, meiner konsulent.

Olav Røli
Journalist

Vi rapporterer frå Langevåg, Bømlo

Publisert 8. jan. kl. 20:56
Oppdatert 8. jan. kl. 21:12

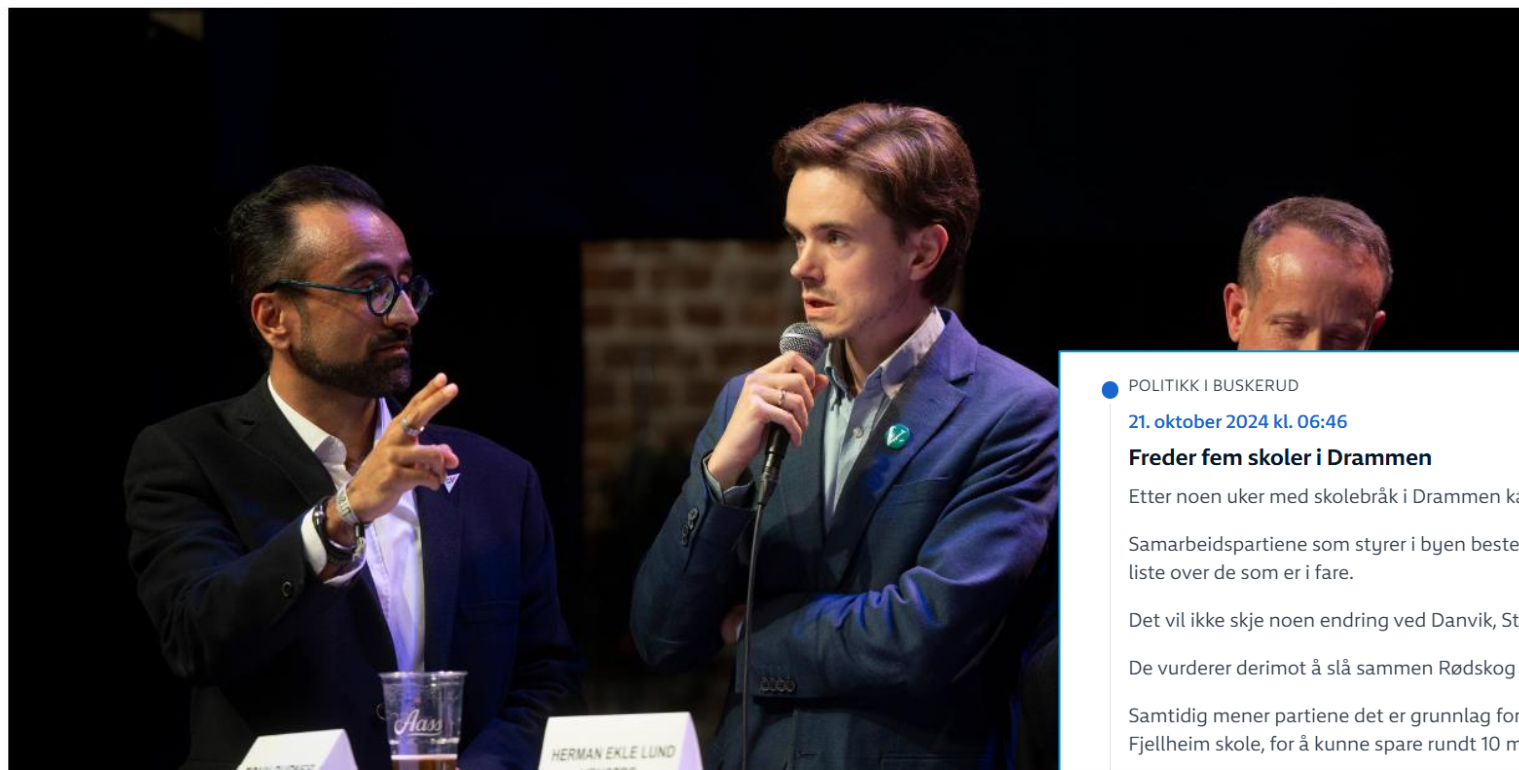
Lone Amalie Lodden (15) er ein av dei unge på Langevåg i Bømlo som framleis får gå på skule i heimbygda.

FOTO: OLAV RØLI / NRK

https://www.nrk.no/vestland/over-80-skular-var-i-faresona-for-nedlegging-_slik-gjekk-det-til-slutt-1.17190787

Enige om å ikke legge ned skoler, men uenige om løsningen

<https://www.dt.no/enige-om-a-ikke-legge-ned-skoler-men-uenige-om-losningen/s/5-57-2493461>

POLITIKK I BUSKERUD

21. oktober 2024 kl. 06:46

Freder fem skoler i Drammen

Etter noen uker med skolebråk i Drammen kan det gå mot en i hvert fall foreløpig løsning.

Samarbeidspartiene som styrer i byen bestemte i går kveld å frede fem av de seks skolene som har stått på liste over de som er i fare.

Det vil ikke skje noen endring ved Danvik, Steinberg, Skoger Tangen eller Vestbygda nå, ifølge partiene.

De vurderer derimot å slå sammen Rødskog og Gulskogen.

Samtidig mener partiene det er grunnlag for å gå videre med planene om å flytte voksenopplæringen ved Fjellheim skole, for å kunne spare rundt 10 millioner kroner.

Kommunescenarier 2040

Sammenbruddet

Veien til dit ingen ville

Smertens vei

Tilpasning år for år

Tenke langt

- handle nå

Sammenbruddet

Veien til dit ingen ville

KS KONSULENT

Tidslinje:

Sammenbruddet – hva skjer?

- Fra **2025** øker presset på de kommunal omsorgstjeneste kraftig. Det blir langt flere eldre som har behov for helse og omsorgstjenester, men kommunesektorene har ikke klart å rigge seg i forhold til dette.
- Frem mot **2030** blir det tydelig at svært mange kommuner er ikke forberedte på eldrebølgen og ikke har en troverdig plan for hvordan dette skal håndteres – «omsorgsskandalene» i media står i kø. Helse og omsorgstjenesten i kommunesektoren får etter hvert svært dårlig rykte og få med helsefaglig utdanning søker seg dit. De vil heller jobbe på sykehus da dette har høyere status og mindre stressende arbeidsmiljø. Det politiske presset på at «noe må gjøres» øker betraktelig.
- I **2030** meldes kommune nr 100 inn i ROBEK. Kjennetegnet er kommuner med fallende folketall, kraftig økning i antall eldre, få unge og høy kommunegjeld.
- Konflikten mellom by og landkommuner eskalerer da distriktskommunene krever en større del av kommunekaka, mens de store bykommunen føler at distriktskommunene bare er en klump om foten. KS klarer ikke å stå i denne spagaten og i **2031** sprekker KS og deler seg opp i Norges Bykommuneforbund og Norges Herredsforbund.
- I **2031** overføres grunnskolen til fylkeskommunen som et ledd i å sikre innbyggernes rettigheter på kvalitativt god opplæring og et helhetlig utdanningsløp da kommunen har vært mer opptatt av nærscole enn kvalitet i utdanningen
- Kommunene klare ikke å ta helhetlig og bærekraftige beslutninger for å sikre klima, miljø, biologisk mangfold og effektiv arealutnyttelse og i **2032** flyttes plan- og reguleringsmyndigheten over til fylkeskommunene
- I **2033** leverer det statlig oppnevnte *Omsorgsutvalget* sin rapport. Konklusjonene at det er enormt store forskjeller i pleie og omsorgstjenesten, og at et stort antall kommuner er langt unna å levere de tjenesten som innbyggerne har krav på. Utvalget anbefaler at de statlige helseforetakene overtar pleie og omsorgstjenestene fra kommunesektoren.
- I behandlingen av rapporten fra Omsorgsutvalget i Stortinget høsten **2034** uttaler statsminister Tonje Brenna: «Hverken Stortinget eller kommunesektoren selv ønsker egentlig å statliggjøre pleie og omsorgstjenesten, men slik situasjonen nå har blitt er det ingen annen utvei».
- Norge har nå fått små kommuner med små oppgaver.

Smertens vei

Tilpasning år for år

KS KONSULENT

Tidslinje:

Smertens vei– hva skjer?

- Fra **2025** øker presset på de kommunal omsorgstjeneste kraftig. De store sentrale bykommune er (relativt) godt rigget for veksten, mens de mindre kommunene sliter med å bygge ut tilstrekkelig kapasitet og skaffe kvalifisert personell.
- I **2028** blir Langfjella kommune den første kommunen som drive pleie og omsorgstjenesten med 100 % bemanning av sykepleier gjennom vikarbyrå da de ikke greier å få ansatt noen fast.
- I **2031** gjør Pensjonistpartiet et brakvalg med over 12 % av stemmene og kommer i regjering sammen med Høyre og Frp.
- Kommunesektoren sliter med klarer å flytte ressursene fra oppvekstsektoren (legge ned skoler og barnehager) til pleie- og omsorgssektoren og i **2032** blir finansieringen av pleie- og omsorgstjenester statliggjort gjennom en ordning der midlene tas ut av rammetilskuddet og øremerkes. Det gjøres unntak for de 20 største kommunen som fortsatt får finansieringen som rammetilskudd. Generalistkommuneprinsippet oppheves samtidig og oppgaver differensieres ut fra kommunestørrelse.
- På begynnelsen av **2030-tallet** legges de fleste små grendeskoler ned da de ikke lenger greier å rekruttere kvalifisert personell. Skole og barnehage samles i kommunesentrene, men sliter fortsatt med å få tak i kvalifisert personell og generelt stor fraflytting mot de store byene.
- I **2033** oppheves retten på å motta pleie og omsorgstjenester i eget hjem, og kommunen gis frihet til å organisere tjenestene i omsorgslandsbyer. Får du medisinsk hjelpebehov, kan kommunen kreve at du flytter dit. De fleste kommunene samler heldøgns omsorgstjenester i større helsehus i regionsentrene.
- I **2035** blir det et forlik på Stortinget mellom Høyre og Arbeiderpartiet der blir bestemt at ingen kommuner skal være på under 5 000 innbyggere.

Tenke langt

- handle nå

KS KONSULENT

Tidslinje:

Tenke langt – hva skjer?

- Fra **2025** øker presset på de kommunal omsorgstjeneste kraftig. Kommunesektorene kjenner at de ikke er rigget for å møte disse store demografiske utfordringen alene, og mange kommuner begynner å søke sammen i forpliktende oppgavefelleskap. Men mange små kommuner sliter fortsatt med kraftig fallende folketall, høy gjeld, mangel på arbeidskraft og kompetanse.
- I **2027** etableres det en ordning med omfattende rentekompensasjon og investeringstilskudd til kommunale formålsbygg i distriktet. Forutsetningen for å få tilskudd er at kommunen(e) kan dokumentere at det er realisme i at de kan drive forsvarlig med kvalifisert personell i minimum 30 år fremover i bygget.
- I **2028** etableres det et forbud mot vikarbyråer i helse og omsorg. Dette virker kraftig kostnadsdempende på kostnadsutviklingen i sektoren total sett, men får dramatiske konsekvenser ved at distriktskommuner ikke får tak i tilstrekkelig kompetanse.
- I **2029** blir det et forlik på Stortinget mellom Høyre og Arbeiderpartiet der man blir enig om å avvikle fylkeskommunen og etablere 100 regionkommuner.
- Ut over **2030-tallet** sentraliseres tjenester med heldøgns omsorg mot regionsentrene i de nye regionkommunene.
- Ut over **2030-tallet** blir «IKEA-kommunen» idealet i alle sektorer – «stort, raskt, trygt, billig – og en stor dose; gjør det selv»
- I **2037** er igjen normen to beboere pr rom i heldøgns omsorg

Hva er mest sannsynlig?

Ikke vet jeg, men.....

Hva skjer?

-Kanskje først og fremst et spørsmål om politiske valg og handlekraft?

Sammenbruddet

Veien til dit ingen ville

Smertens vei

Tilpasning år for år

Tenke langt

- handle nå

Mulige fremtider

Vanskelige valg kan ikke unngås ved å la være å ta de. Det å ikke velge er også et valg....

To viktige ting dere MÅ huske
etter dagens innlegg:

1. Dette kan ikke løses med mere
penger!

2. Det går ikke over!

Takk for oppmerksomheten

havard.moe@ks.no

48148813

